

CIVITTA

KLAIPĒDOS REGIONO TURIZMO SEKTORIAUS PLĒTRA

Klaipėdos regiono turizmo ir žemės ūkio
sektorių plėtros studija

2019 m. vasaris

\ SAŲOKOS IR SANTRUMPOS

AKR	Asociacija „Klaipėdos regionas“
Aktyvusis turizmas	Keliavimas naudojant savo fizines ir dvasines jėgas, pvz., dviračių, slidžių, žygeivių, kalnų, urvų ir kitų formų turizmas
Atvykstamasis turizmas	Turizmo rūšis, kai užsienio šalies gyventojai keliauja į priimančiąją šalį
BVP	Bendrasis vidaus produktas
DAG	Darbingo amžiaus gyventojai
Dalykinis turizmas	Turizmo rūšis, kai keliaujama darbo ar profesiniais reikalais, įgyti profesinių žinių, jas papildyti ar paglinti. Tai konferencijų, seminarų, parodų, sporto ir kitų renginių lankymas
EDV	Ekonominio dydžio vienetas
ES	Europos Sąjunga
EBPO	Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija
Ekologinis turizmas	Turizmo rūšis, kai keliaujama į saugomas gamtines teritorijas norint jose apsistoti, studijuoti, stebėti augalus, gyvūnus bei vietos kultūrą ir nekenkti aplinkai, o vietiniams gyventojams suteikti socialinių ekonominės veiklos galimybių
Gamtinis turizmas	Turizmo rūšis, kai turistų pagrindinis kelionės tikslas – buvimas gamtoje ir jos stebėjimas
Kaimo turizmas	Turizmo rūšis, kai keliautojai apgyvendinami kaimo vietovėje ir čia jiems teikiamas turizmo paslaugų rinkinys
KR	Klaipėdos regionas, įskaitant šias savivaldybes: Klaipėdos m. sav. (sutrumpintai – Klaipėda), Neringos sav. (sutrumpintai – Neringa), Palangos m. sav. (sutrumpintai – Palanga), Klaipėdos raj. sav., Kretingos raj. sav., Skuodo raj. sav., Šilutės raj. sav.
KNPP	Kuršių nerijos nacionalinis parkas
Kruizinis turizmas	Turizmo rūšis, kai kelionės tikslas pasiekiamas kruiziniais laivais
Kultūrinis turizmas	Turizmo rūšis, kai keliaujama susipažinti su vietos kultūra (menu, kalba, architektūra, papročiais ir kt.), dalyvauti meno renginiuose. Pagal kelionės tikslą gali būti skirstomas į smulkesnius porūšius (lingvistinis, pilių, pramonės, kulinarinis ir kt.)
LEZ	Laisvoji ekonominė zona
LR	Lietuvos Respublika
Žvejybinis turizmas	Asmenų kelionės, kurių pagrindinis tikslas yra pramoginė (sportinė) žūklė.

\ SAŲOKOS IR SANTRUMPOS

Miesto turizmas	1. Turizmo rūšis, kuriai būdingas kompleksiskumas, kai atvirose ir uždaroje miesto erdvėse (kultūros paveldo, pramogų, rekreacinėse vietose, sporto, prekybos centruose, kultūros ir meno įstaigose, per renginius bei šventes ir kt.) yra turizmo paslaugų pasirinkimo įvairovė 2. Kelionės, kurių pagrindinis tikslas – lankyti miesto įžymybes, kultūros bei istorijos objektus, kitas turistų traukos vietas
MICE	Angl. <i>Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions</i> / susitikimų, skatinamųjų, konferencijų, renginių turizmas
NP	Nacionalinis paveldas
Nišinis turizmas	Turizmo rūšis, kuriai būdinga labai siauros specializacijos, mažiau nei tradicinėms turizmo rūšims įprasta populiaris kelionės. Pvz.: ornitologinis turizmas, juodasis turizmas, religinis turizmas ir t.t.
Pajūrio ir jūrinis turizmas	Tai turizmo rūšis, apimanti ant jūros kranto ir jūroje vykstančias veiklas
<i>Per capita</i>	Rodiklio reikšmė, tenkanti 1 nuolatiniam teritorijos gyventojui
PV	Pridėtinė vertė
Sveikatingumo turizmas	Turizmo rūšis (angl. <i>Wellness tourism</i>), kuria siekiama sustiprinti kūno ir psichologinę sveikatą. Ji apima sveikatingumo ir SPA paslaugas, grožio paslaugas, sportą, švietimą
TUI	Tiesioginės užsienio investicijos
Turizmas	Kelionių organizavimo, apgyvendinimo, maitinimo, kultūros paslaugų turistams teikimo verslas; studijoje turizmo sektorius patenka į I (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) sektorių pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), jei nenurodoma kitaip
Vandens turizmas	Keliavimas vandeniui baidarėmis, burlaiviais, plaustais, valtimis ir kitomis plūduriuojančiomis priemonėmis
VMI	Valstybinė mokesčių inspekcija
ŽŪ	Žemės ūkis; veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą ir apdorojimą, savo pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimą, maisto produktų gamybą ir šių produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą; studijoje ŽŪ sektorius patenka į A sektorių pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių (EVRK 2 red.), jei nenurodoma kitaip

\ ŠIO DOKUMENTO STRUKTŪRA

1. KLAIPĖDOS REGIONO TURIZMO SEKTORIAUS ANALIZĖ [ESAMA SITUACIJA]

1.1. Rodiklių apžvalga

- Koks turizmas vyrauja KR (tipai, klientai) ir kaip ši paklausa keičiasi?
- Kokios galimos KR turizmo sąsajos su ŽŪ?
- Kaip KR pristatomas šalyje ir užsienyje?
- Ar KR švietimo / mokslo sistema tenkina turizmo sektoriaus poreikius?

1.2. Specializacija

- Kokie yra KR turizmo sektoriaus išskirtinimai?
- Kokią turizmo specializacijos kryptį KR yra pasirengęs stiprinti?

1.3. Konkurencingumas

- Kuo KR turizmo sektorius lenkia kitus regionus šalyje ir užsienyje?
- ... ir kaip nuo jų atsilieka?

1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

- Esamos situacijos vertinimo, KR specializacijos ir konkurencingumo analizės sintezė: kokios yra esamos KR turizmo sektoriaus stiprybės ir silpnybės bei galimos išorės galimybės ir grėsmės?
- Kokias turizmo specializacijos kryptis KR turėtų vystyti ir kokias sinergijas tarp savivaldybių / kitų KR ekonominių sektorių turėtų išnaudoti?

2. KLAIPĖDOS TURIZMO SEKTORIAUS PLĖTRA

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siekiami rodikliai

- Kokia yra KR turizmo sektoriaus vizija iki 2030 m.?
- Kokie yra galimi sektoriaus plėtros scenarijai?
- ... ir kokių veiksmų jiems pasiekti derėtų imtis?

+

2.2. Valdysenos modelis

- Kokių valdysenos pokyčių derėtų imtis, norint sėkmingai įgyvendinti ir kontroliuoti plėtros iniciatyvas?
- Kokie yra tinkami suinteresuotų šalių bendradarbiavimo būdai?

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

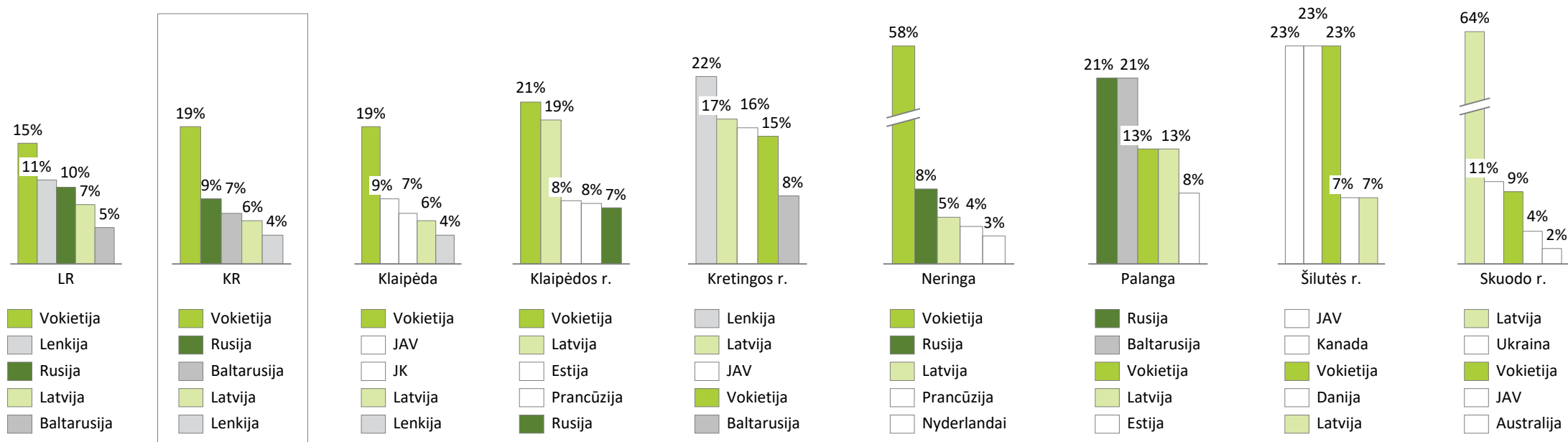
2. Turizmo sektoriaus plėtra:

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siejami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

PAGRINDINĖS KR ATVYKSTAMOJO TURIZMO RINKOS: VOKIETIJA, RUSIJA, BALTARUSIJA

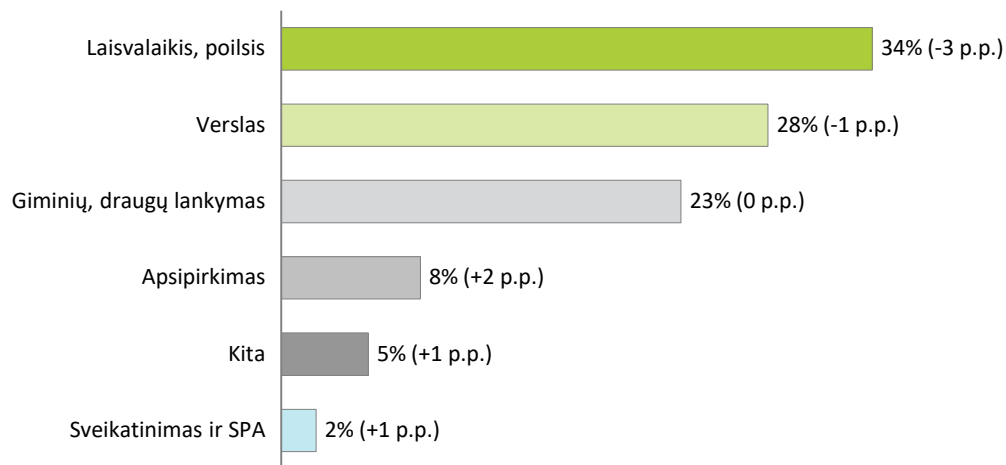
PAGAL KR SAVIVALDYBIŲ TIC DUOMENIS ĮVERTINTAS ATVYKSTAMASIS TURIZMAS PAGAL ATVYKSTANČIŲ TURISTŲ VALSTYBES, % NUO ATVYKSTANČIŲJŲ, 2017

- Lyginant su LR, KR dažniau lankosi turistai iš Vokietijos, Baltarusijos, rečiau – Lenkijos.
- Remiantis KR savivaldybių TIC duomenimis, daugiausiai turistų apsilankė Klaipėdos, Neringos ir Palangos turizmo centruose (kartu sudaro virš 90 % lankytojų iš užsienio).
- 2015–2017 m. KR savivaldybių TIC aplankusių turistų iš visų pagr. rinkų mažėjo (išskyrus išaugusį Rusijos turistų skaičių).
- Keleivių srautas į Palangos oro uostą (11 kryptių į 9 valst.) nuosekliai auga (planuojama plėtra į Vokietiją):
 - 2008 m. į Palangą atvyko 102 tūkst. keleivių (4 % visų LR oro uostų keleivių).
 - 2017 m. – 302 tūkst. keleivių (6 % visų LR oro uostų keleivių).
 - 2008–2017 m. keleivių sk. pokytis Palangos oro uoste: +195 %; LR – +105 %.
- Palangos oro uostas aptarnauja dažnus skrydžius Rytų kryptimi (Maskva, Minskas, Kijevas: didžioji dalis keleivių – poilsiautojai), link didžiausių regiono / Europos oro jungčių (Varšuva, Londonas, Ryga), ypač populiaria Kopenhagos kryptimi (dažnos profesinės jūreivių, Vakarų Lietuvos verslininkų kelionės).
- KR pasiekiamumui tarptautiniu mastu būtina tolimesnė naujų skrydžių kryptių plėtra.

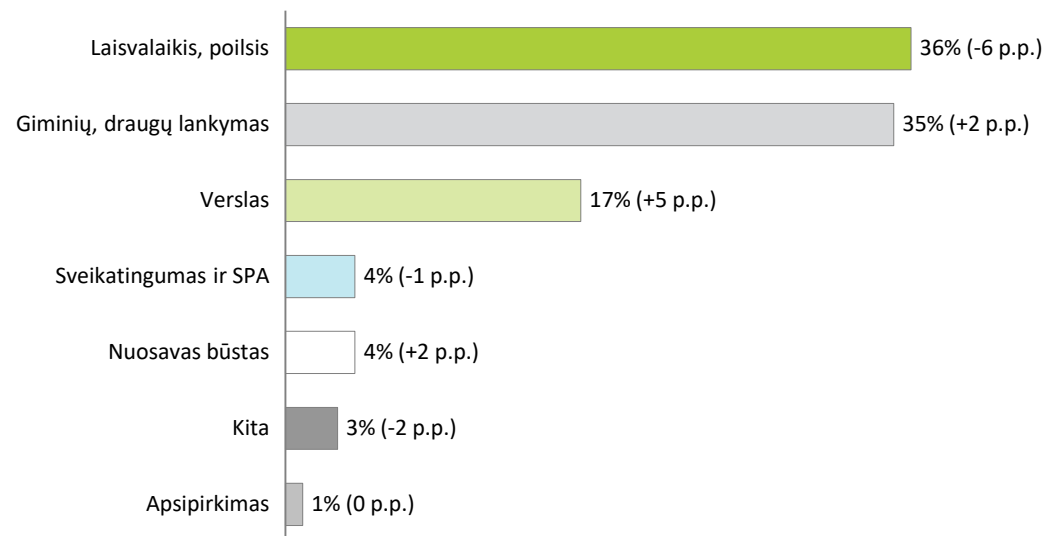
VYRAUJANTYS KELIONIŲ TIKSLAI: LAISVALAIKIS, VERSLAS IR ARTIMŲJŲ LANKYMAS

IŠ UŽSIENIO ATVYKUSIŲ TURISTŲ KELIONĖS PAGAL TIKSLĄ, %, 2017
(SKIRTUMAS NUO 2014)

- Nors laisvalaikis / poilsis / atostogos išlieka dažniausių atvykstamojo turizmo tikslu keliaujant po Lietuvą, sparčiau auga turizmas kitais tikslais:
 - Apsipirkimas (+2 p. p. atvykstamojo turizmo nuo 2014 m.),
 - Sveikatingumas ir SPA (+1 p. p. atvykstamojo turizmo nuo 2014 m.).
- Dėl dviejų populiariausių priežasčių (laisvalaikio / poilsio / atostogų ir verslo) iš užsienio į Lietuvą atvykstančių turistų dalis nuo 2014 m. mažėjo.

VIETOS TURISTŲ KELIONĖS PAGAL TIKSLĄ, %, 2017 (SKIRTUMAS NUO 2014)

- Vietos turizmo rinkoje pakankamai sparčiai auga verslo kelionės (+5 p. p.), vis daugiau žmonių keliauja lankydami gimines ir draugus (+2 p. p.), taip pat populiarėja antrojo būsto įsigijimas (+2 p. p. kelionių).
- Mažėja vietos turistų dalis, keliaujanti laisvalaikio / poilsio / atostogų tikslais (-6 p. p.) bei sveikatingumo ir SPA tikslais (-1 p. p.). Tokios tendencijos stebimos daugiausiai dėl išvykstamojo turizmo augimo Lietuvoje (2015–2017 m. augo 3 %).

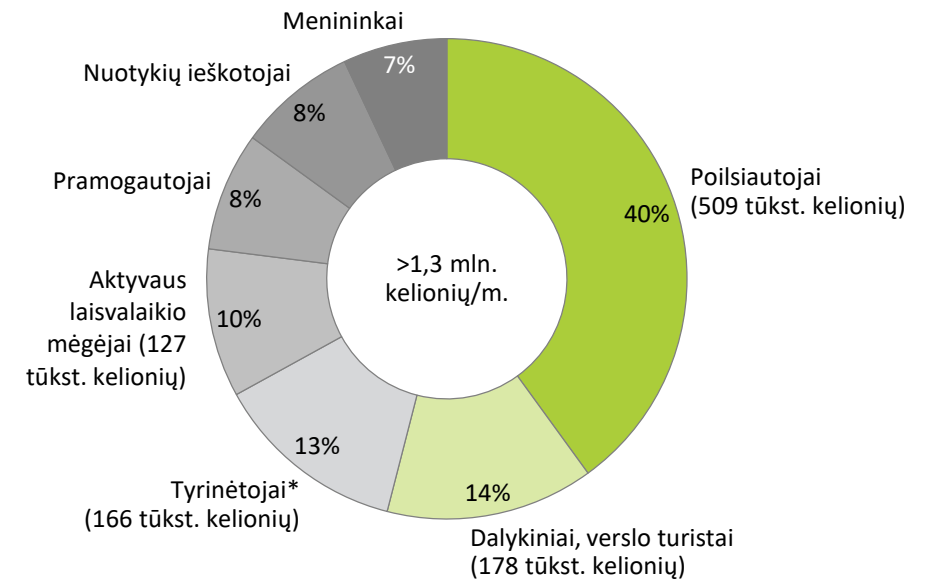
PAGAL SOCIALINIUS–DEMOGRAFINIUS BRUOŽUS KR POPULIARUS TARP „POILSIAUTOJŲ“ IR „DALYKINIŲ TURISTŲ“

ATVYKSTAMOJO IR VIETINIO TURIZMO LANKYTOJŲ PROFILIAI PAGAL SOCIALINIUS IR DEMOGRAFINIUS BRUOŽUS

- POILSIAUTOJAI**
 - Atvyksta siekdami ramaus poilsio prie Baltijos jūros, paprastai – vasaros sezonu.
 - Vyrauja: LT, DE, RU, BY, LV, PL, UK
- DALYKINIAI TURISTAI**
 - Atvyksta vedini profesinių tikslų, dalyvauja konferencijose ir kt. susitikimuose.
 - Vyrauja: LT, PL
- TYRINĖTOJAI**
 - Nori susipažinti su dar neaplankytomis vietomis ir derina keliones su profesine veikla.
 - Vyrauja: BY, UK
- AKTYVAUS LAISVALAIKIO MĖGĖJAI**
 - Atvyksta ieškodami fiziškai aktyvių pramogų, aktualus sporto ir sveikatinimo, ekologinis turizmas.
 - Vyrauja: LT, RU, LV
- PRAMOGAUTOJAI**
 - Atvyksta dėl masinių renginių, norėdami pasilinksinti grupėse, paprastai – vasaros sezonu ir žiemos švenčių metu.
 - Vyrauja: LT, RU
- NUOTYKIŲ IEŠKOTOJAI**
 - Atvyksta ieškodami naujų potyrių: aktualūs gamtiniai išteklių, sporto ir sveikatinimo infrastruktūra, tradiciniai amatai ir kulinarinis paveldas.
 - Vyrauja: UK
- MENININKAI**
 - Atvyksta ieškodami individualaus poilsio galimybių, kultūrinių atradimų, keliauja pavieniui ar mažomis grupėmis visais metų laikais.
 - Vyrauja: EE

Santrumpos: LT: Lietuva, DE: Vokietija, RU: Rusija, BY: Baltarusija, LV: Latvija, PL: Lenkija, UK: Jungtinė Karalystė, EE: Estija

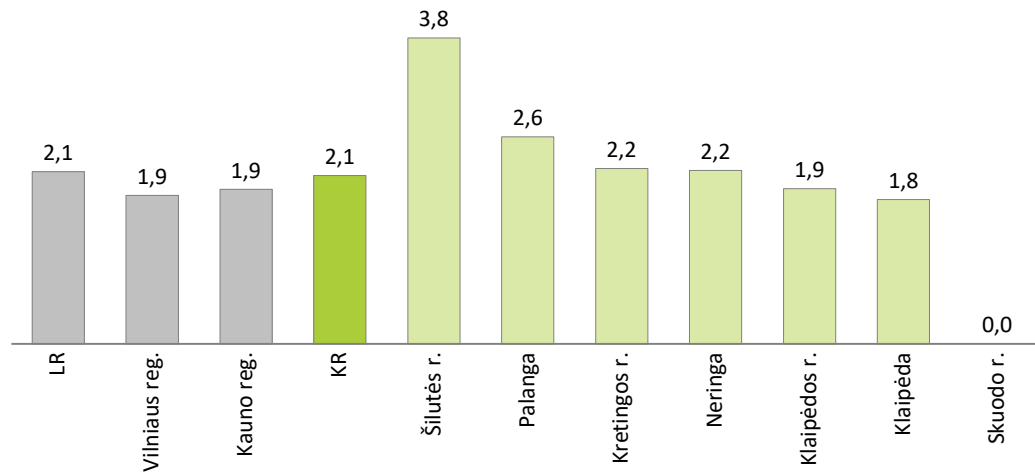
KR ATVYKSTAMOJO IR VIETINIO TURIZMO PASISKIRSTYMAS PAGAL ATVYKĖLIŲ PROFILIUS, PRELIM. VERTINIMAS, 2016–2017

* – Asmenys, atvykstantys į regioną susipažinti su dar nematytomis vietomis ir derinti poilsį su profesine veikla.

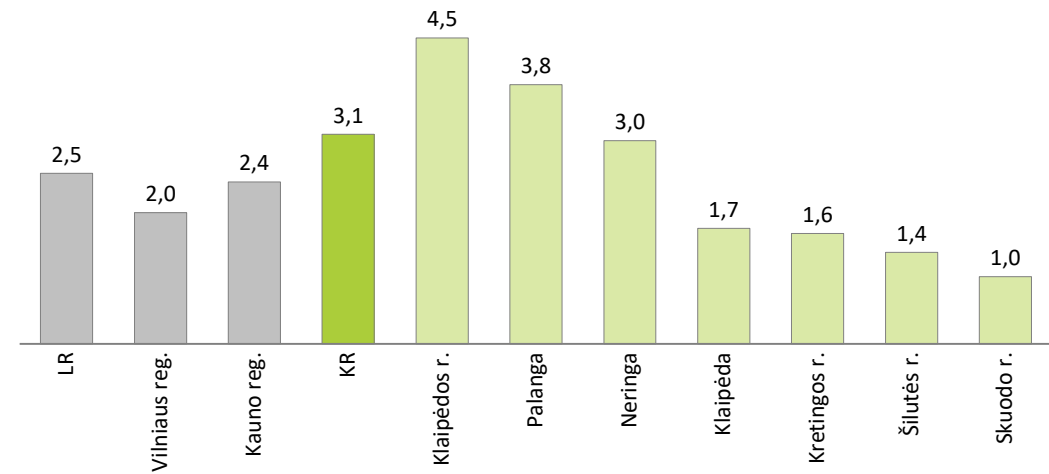
\ TIEK UŽSIENIO, TIEK VIETOS TURISTŲ VIDUTINĖS KELIŲ TRUKMĖ TRUMPĖJA

VID. ATVYKSTAMOJO TURIZMO LANKYTOJŲ KELIŲ TRUKMĖ, NAKVYNIŲ SK., 2016

- Vid. atvykstamojo turizmo kelionių trukmė KR yra lygi visos LR rodikliui (2,1 nakvynės), tačiau trumpėjo greičiau:
 - -4 % nuo 2014 m. LR,
 - -7 % nuo 2014 m. KR.
- Turistai iš užsienio vidutiniškai ilgiausiai keliavo Šilutės raj. (3,8 nakvynės) ir Palangoje (2,6 nakvynės).

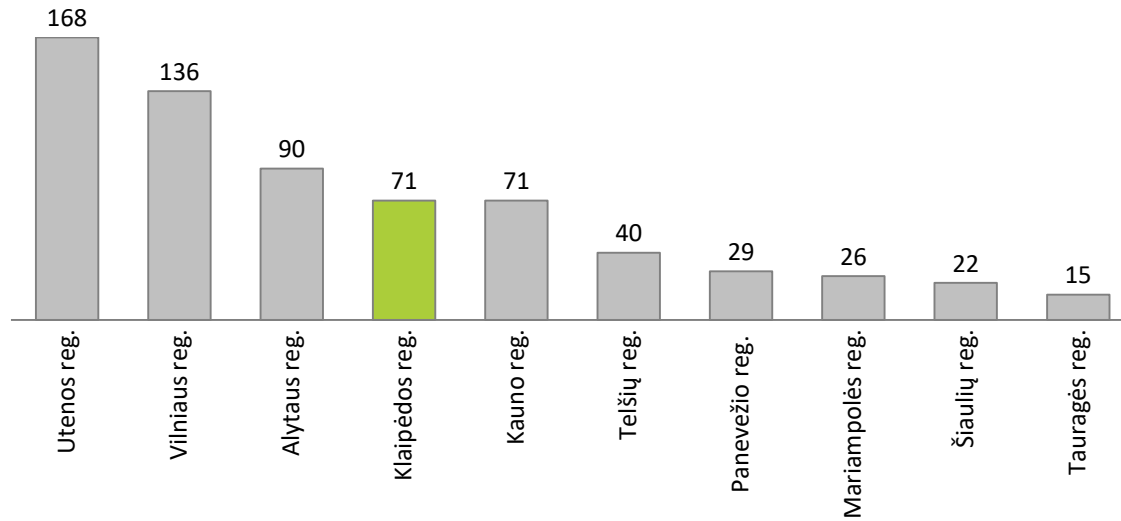
VID. VIETINIO TURIZMO LANKYTOJŲ KELIŲ TRUKMĖ, NAKVYNIŲ SK. *, 2016

- Vietinio turizmo kelionių trukmė KR viršija LR rodiklį, tačiau trumpėjo taip pat sparčiai (-10 % nuo 2014 m.).
- Ilgiausia vietinių turistų kelionių trukmė – Klaipėdos raj. ir Palangoje.

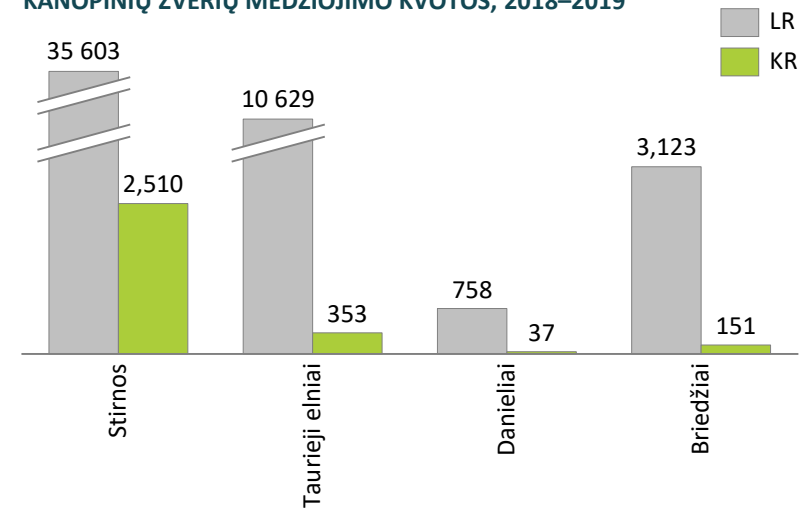
SAŠAJOS TARP TURIZMO IR ŽŪ (1/4): MEDŽIOKLĖ IR KAIMO TURIZMAS

KAIMO TURIZMO SODYBŲ SKAIČIUS LR REGIONUOSE, 2017

- KR yra ketvirtas regionas Lietuvoje pagal kaimo turizmo sodybų skaičių.
- Užsienio turistų nakvynių skaičius kaimo turizmo sodybose 2017 m. sudarė 14,1 % visų nakvynių.
- 2017 m. Agrarinės ekonomikos instituto ataskaitoje teigiama, kad Lietuvoje kaimo turizmo sodybų pakanka. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, KR 2017 m. maksimaliai panaudota tik 12,1 % visų kaimo turizmo sodybose esančių nakvynės vietų; tai reiškia, kad daugiau nei 85 % vietų kaimo turizmo sodybose visuomet yra neišnaudojamos.
- Kaimo vietovėse dažnai veikia kempingai, kuriais vis dažniau naudojasi užsieniečiai. Kempingų skaičius Lietuvoje ir KR nuolat auga. 2009 m. KR buvo 2 kempingai, o 2018 m. šis skaičius išaugo iki 6; taigi, kempingai yra vis labiau populiarėjanti apgyvendinimo forma.
- 2013–2017 m. užsieniečių nakvynių skaičius kaimo turizmo sodybose augo lėčiau nei vietinių gyventojų. Tai rodo, kad ši turizmo rūšis yra populiarsnė vietinių gyventojų tarpe.
- Siekiant aktualizuoti kaimo turizmo sodybas, jose reikia plėtoti kultūrinius projektus
 - **Galima niša KR** – kaimo turizmo infrastruktūros panaudojimas individualioms medžioklės programoms ar grupiniams renginiams (žr. dešinėje) >>>

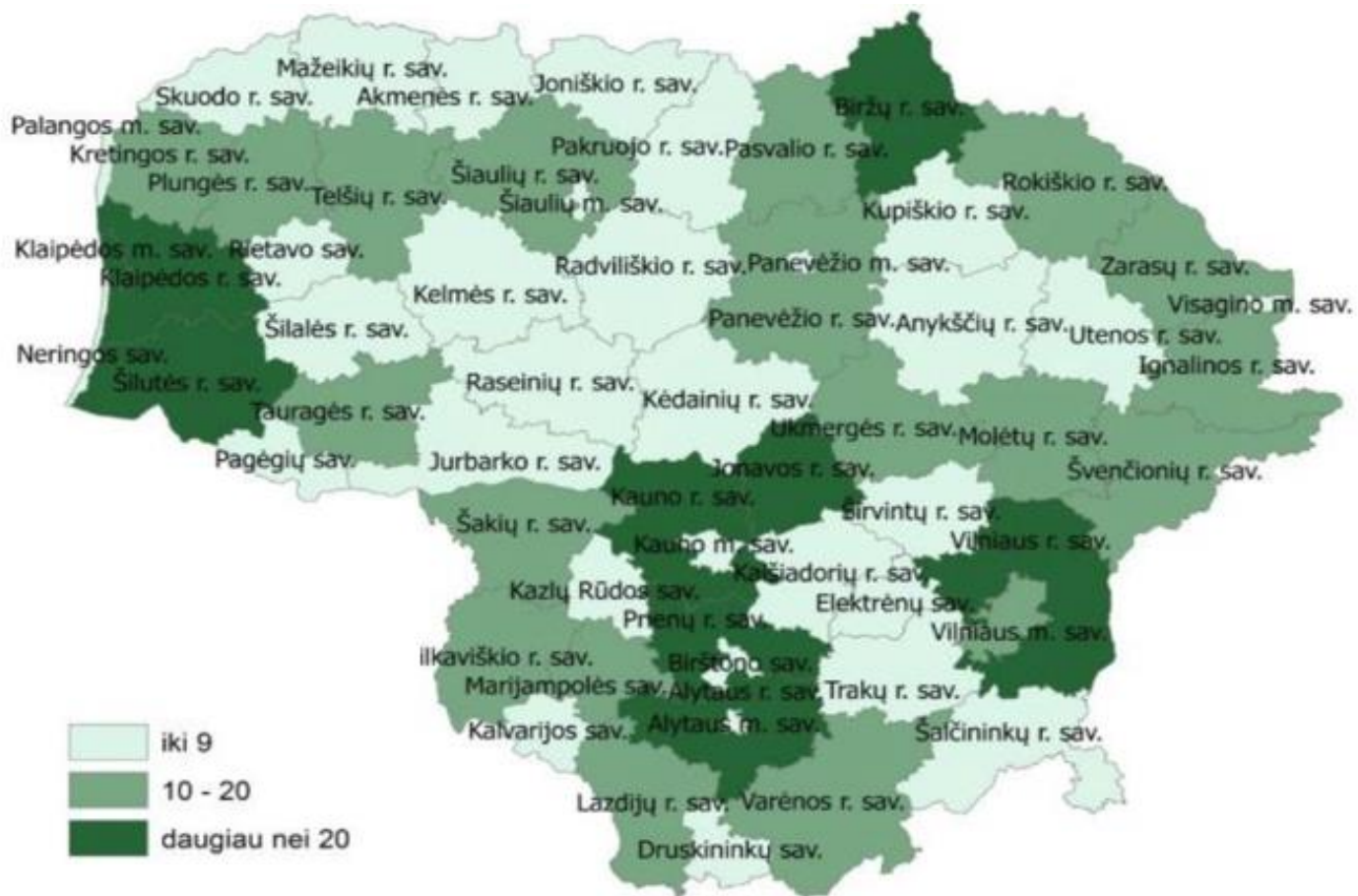
KANOPINIŲ ŽVĖRŲ MEDŽIOJIMO KVOTOS, 2018–2019

- KR medžioklinis turizmas yra **įmanoma ir patraukli sąsaja** tarp turimos infrastruktūros ir gamtinių išteklių, tačiau dėl nedidelių medžioklės kvotų ir/ar kitų apribojimų tokio turizmo plėtra yra ribota:
 - Užsienio turistui, norinčiam atvykti į Lietuvą medžioti, reikia turėti ES medžiotojo bilietą bei pasą ginklams laikyti ir juos transportuoti. Ne ES piliečiams reikalingi specialūs leidimai.
 - Vertinant KR kanopinių žvėrių medžiojimo kvotas, pastebima, kad KR leidžiami medžioti žvėrys vidutiniškai sudaro mažiau nei 5 % visų Lietuvoje leidžiamų medžioti kanopinių žvėrių. Pagal plotą KR sudaro 8 % visos Lietuvos ploto, taigi, KR teritorijoje leidžiama medžioti mažiau nei likusioje Lietuvos teritorijoje. KR kvotos mažos dėl sąlyginai nedidelio miškų ploto regione.
 - Kretingos urėdijos atstovų teigimu, medžioklės plotai, priklausantys urėdijos valdoms, yra nedideli – miškų yra apie 6 tūkst. ha. Todėl urėdija daug užsienio medžiotojų priimti negali. Kitų urėdijų vadovai pabrėžia tokią pačią problemą.

\ SAŠAJOS TARP TURIZMO IR ŽŪ (2/4): TRUMPOSIOS MAISTO TIEKIMO GRANDINĖS

SUBJEKTŲ, PERDIRBANČIŲ SAVO ŪKYJE UŽAUGINTĄ ŽEMĖS ŪKIO PRODUKCIJĄ IR REGISTRUOTŲ MAISTO TVARKYMO SUBJEKTŲ REGISTRE, SKAIČIUS 2017 METAIS, VNT.

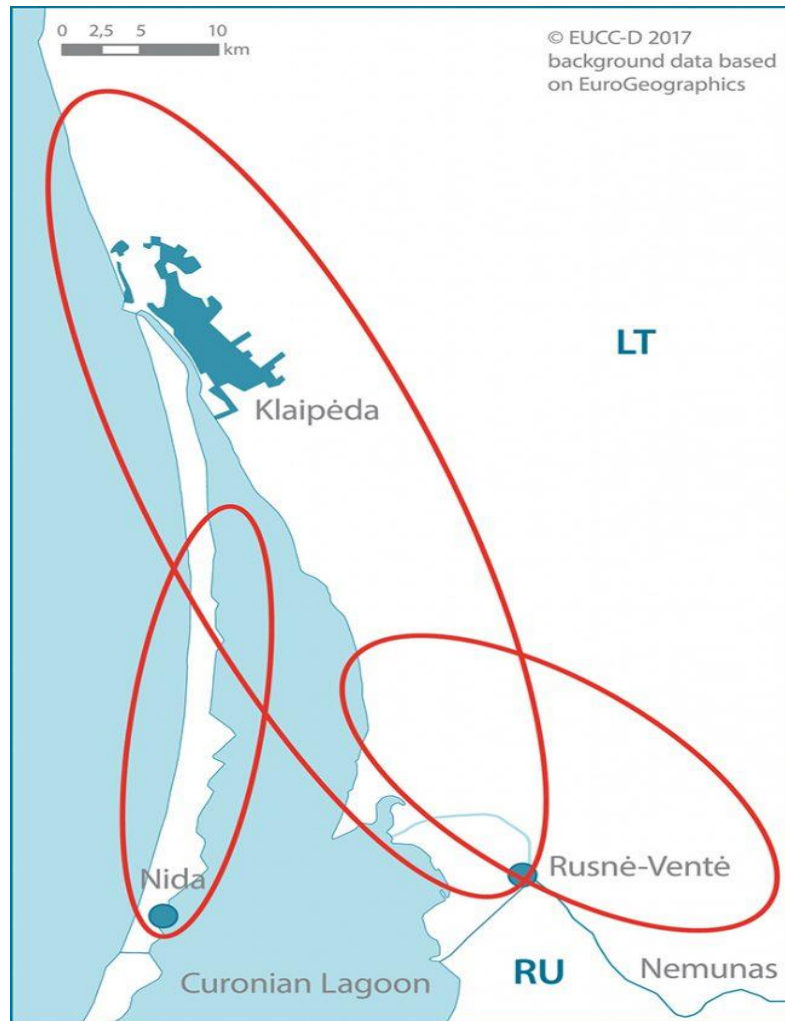

TRUMPŲJŲ MAISTO TIEKIMO GRANDINIŲ VYSTYMO POREIKIS IR GALIMYBĖS KR

- Pastaruoju metu sparčiai auga sveikos ir unikalios mitybos poreikiai, o tai sudaro prielaidas trumpųjų maisto tiekimo grandinių vystymui.
- Klaipėdos rajono ir Šilutės savivaldybės pirmauja pagal subjektų skaičių, kurie savo ūkyje perdirba užaugintą žemės ūkio produkciją. KR pirmauja pagal maitinimo įstaigų skaičių.
- Lietuvos kaimo Baltojoje knygoje teigiama, kad siekiant paskatinti ŽŪ gamintojų individualų verslumą, kūrybiškumą, atvirumą naujoms idėjoms, būtina vystyti trumpąsias maisto tiekimo grandines.
- **Galima niša KR:** Siekiant paskatinti vietinio maisto rinkos plėtojimą, galima užtikrinti, kad kuo daugiau žemės ūkio ir maisto produkcijos gamintojų imtųsi savo užaugintą arba pagamintą produkciją perdirbti ūkiuose ir ją parduotų tiesiogiai vartotojams arba vietinėms maitinimo įstaigoms (kavinės, restoranai, viešbučiai ir pan.). Gamintojai gamindami išskirtinę, labiau vartotojų poreikius atitinkančią ir ją parduodami tiesiogiai arba maitinimo įstaigoms, gautų žymiai didesnę pridėtinę vertę, o vartotojai sveikesnius ir unikalesnius produktus. Dėl padidėjusios produkcijos įvairovės būtų geriau tenkinami vartotojų poreikiai, būtų užtikrinamas regiono išskirtinumas, o taip pat tai leidžia mažinti maisto produktų importo apimtį, ir teigiamai paveikti KR ekonomiką.

\ SAŠAJOS TARP TURIZMO IR ŽŪ (3/4): ŽVEJYBINIS TURIZMAS

○ – Pagrindinės žvejybos teritorijos (pagal „Fishing South Baltic“ atliktą KR atvejo studiją)

- KR žvejybos teritorijos skirstomos į tris pagrindines teritorijas, pasižyminčias skirtingomis savybėmis:
 - Žūklės plotai, susitelkę Kuršių nerijoje aplink Nidą.
 - Žūklės plotai, susitelkę apie Klaipėdos uostą ir Nemuno žiotis.
 - Žūklės plotai ties Rusne ir Vente. Pagrindinės žūklės galimybės – Nemune bei Nemuno intakuose.
 - Pagrindinis žvejybos sezonas priklauso nuo žuvų rūšių ir regiono. KR galima žvejoti ištisus metus, pasirenkant leidžiamas tuo metu gaudyti žuvų rūšis.
 - Vietiniai meškeriojai ir turistai yra pagrindiniai į KR meškerioti arba dėl kitų priežasčių, įskaitant ir meškeriojimą, atvykstantys asmenys. Regionas pritraukia įvairaus amžiaus meškeriotojus.
 - KR turima žvejybos infrastruktūra yra **tinkama ir pakankama** toliau populiarinti KR kaip kraštą aktyviam poilsiui žvejojant:
 - Pagrindinės žvejybos vietos nurodytos ES leidiniuose žvejams (daugiausiai tokių objektų – Neringos sav.).
 - Sudarytos galimybės nuomoti žvejybinius laivus (daugiausiai – Klaipėdos m. ir Neringos sav.).
 - Veikia žvejybinio inventoriaus ir informaciniai centrai (daugiausiai – Klaipėdos m. ir Klaipėdos raj. sav.).
 - Dalis apgyvendinimo įstaigų yra pritaikyta žvejams (daugiausiai – Neringos ir Šilutės raj. sav.).
 - Šilutėje veikia svarbi sąsaja tarp žvejybinio turizmo ir ŽŪ, nes čia veikiančios kaimo turizmo sodybos dažnai būna orientuotos į žvejų poreikius ir siūlo žūklės galimybes žuvinguose Nemuno intakuose.
-
- **Svarbu:** nors KR jau dabar išsiskiria žvejybinio turizmo pasiūla, naujiems vietos / užsienio turistams *keblu* surasti reikiamos informacijos apie regione teikiamas paslaugas, lyginti jas tarpusavyje (nėra specializuoto ir centralizuoto informacijos šaltinio).

\ SAŠAJOS TARP TURIZMO IR ŽŪ (4/4): GEOTERMINIAI VANDENYS

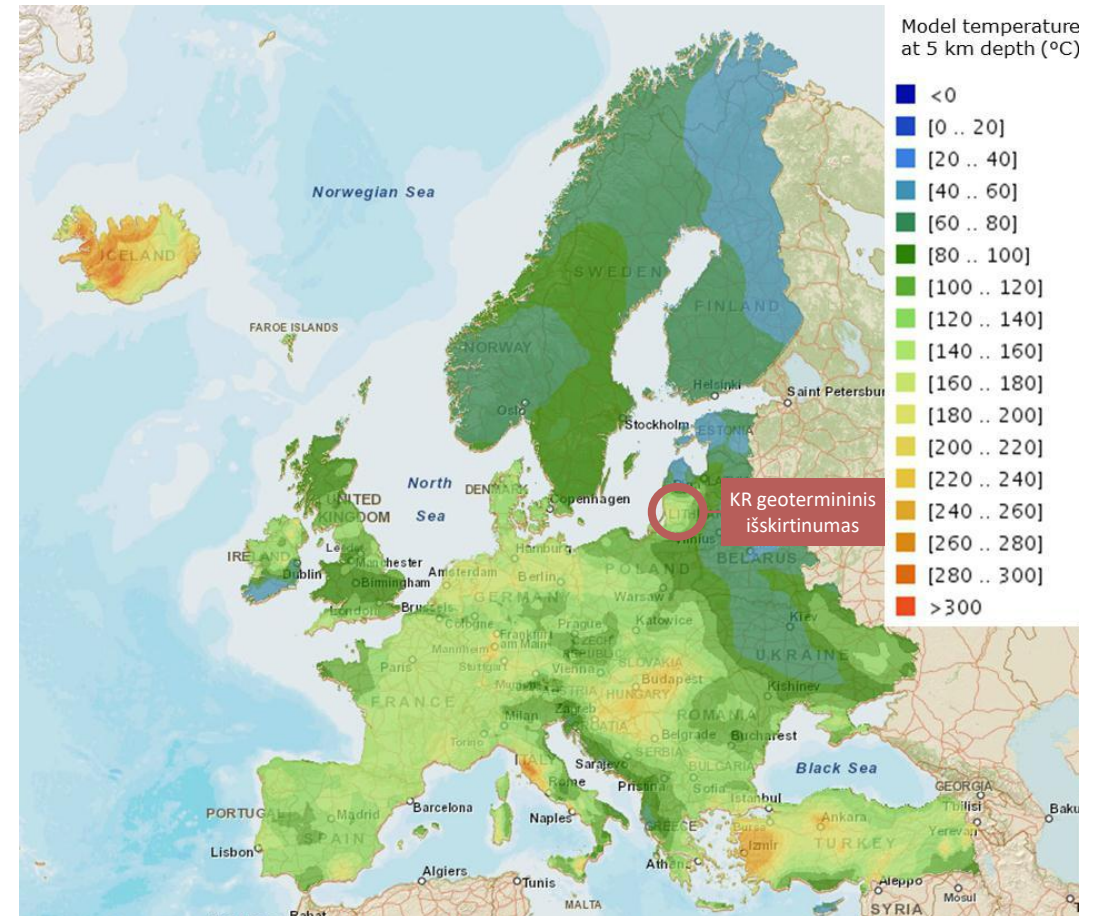
GEOTERMINIŲ ŠALTINIŲ IŠSKIRTINUMAS KR

- 1989 m. atrasta Vakarų Lietuvos geoterminė anomalija yra unikali: 2 km gylyje esančio vandens temperatūra čia siekia 80-90 laipsnių, o kilometro gylyje – 30-45 laipsnius karščio.
- Aplinkinėse Baltijos šalyse nėra tokio geoterminės energijos potencialo. Lenkijoje, Vokietijoje, Rusijos lygumoje geoterminis vanduo yra šaltesnis 2-3 kartus.
- Vakarų Lietuvoje iš 2 km išgaunamo vandens druskingumas siekia beveik 20 % – savo savybėmis jis labai nedaug nusileidžia Negyvosios jūros vandeniui.

GEOTERMINIO VANDENS PANAUDOJIMO BŪDAI

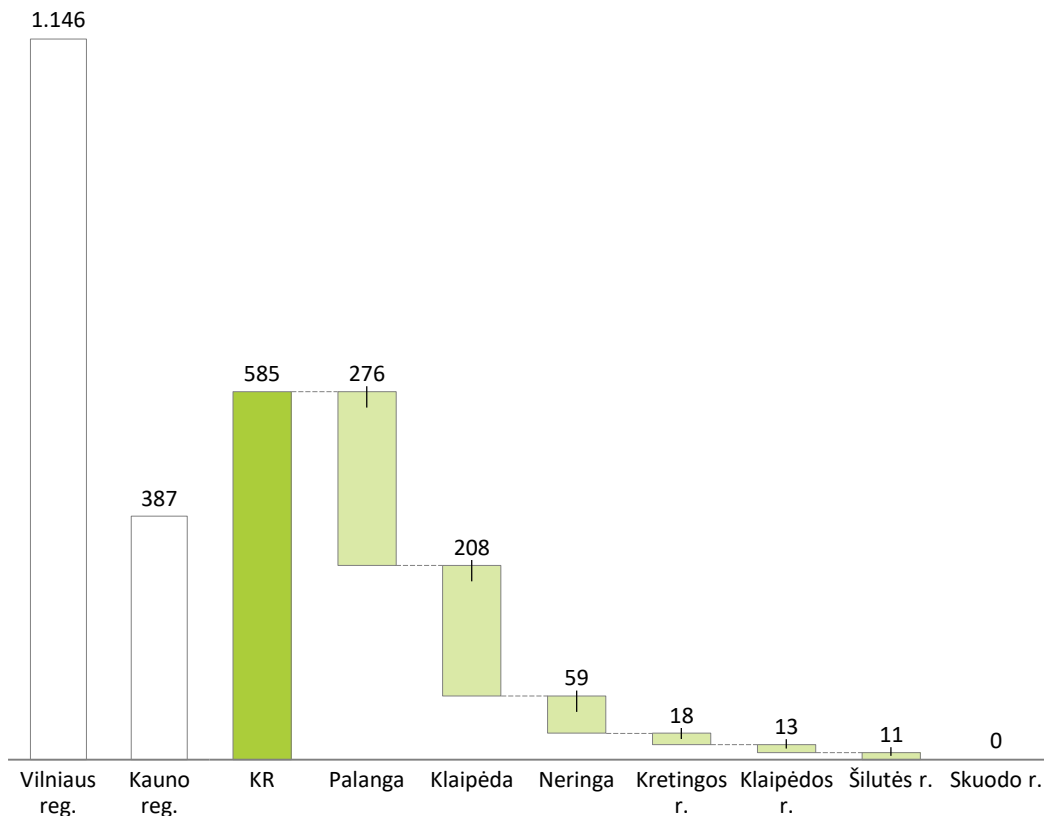
- Geoterminiam patalpų šildymui naudojant šilumos siurblius.
- Patalpų vėsinimui, oro kondicionavimui.
- Agrokultūroje (šiltnamių šildymui, gyvulininkystei ir pan.).
- Akvakultūroje (žuivaisoje).
- Sveikatinimo / terapijos srityse:
 - Skausminės būklės (nutukimo, lėtinio nuovargio, metabolinio sindromo, lėtinių sveikatos problemų vyresniems) profilaktikai.
 - Reumatinių, odos ligų gydymui.
 - Reumatinių būklių (ortopedinių, neurologinių, potrauminių) reabilitacijai.
 - Bendrai savijautai gerinti (sveikatinimui): streso valdymui, imuniteto stiprinimui, sveikam senėjimui.

EUROPOS GEOTERMINIO AKTYVUMO ŽEMĖLAPIS

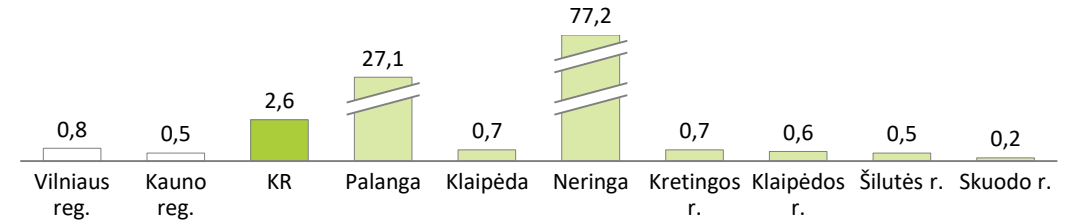
KR TURISTAI TURI DIDŽIAUSIĄ APGYVENDINIMO IR MAITINIMO ĮSTAIGŲ PASIRINKIMĄ LIETUVOJE

APGYVENDINTŲ TURISTŲ (UŽSIENIO IR VIETOS) SK., TŪKST. ASM., 2016

- 2016 m. KR apgyvendinti turistai sudarė 21 % visų vietos ir užsienio turistų (Vilniaus reg.: 42 %, Kauno reg. – 14 %).
- Didžioji dalis KR apsistojuusių turistų apsigyveno Palangoje arba Klaipėdoje (kartu sudarė 83 % turistų).

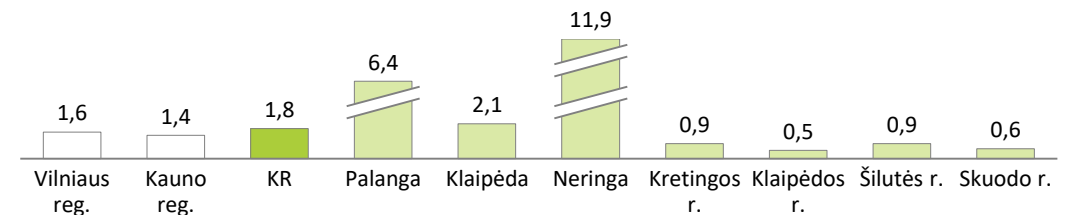
APGYVENDINIMO ĮST. SKAIČIUS / 1 TŪKST. GYVENTOJŲ, VNT., 2017

- Neringos sav. apgyvendinimo įstaigų skaičius tūkst. gyventojų yra daugiau nei 30 kartų didesnis, lyginant su visu KR.
- Palangos sav. apgyvendinimo įstaigų skaičius tūkst. gyventojų yra daugiau nei 10 kartų didesnis, lyginant su KR.
- Likusių KR savivaldybių rodikliai yra žemesni už KR vidurkį.

Prie oficialių apgyvendinimo įstaigų skaičiaus pridėjus VMI deklaruotas privataus trumpalaikio apgyvendinimo vietas, skaičiuojamas įvertis 1 tūkst. gyv. Palangoje išaugtų iki 78,8 vnt., Neringoje – iki 284,9 vnt., o visame KR – iki 7,1 vnt.

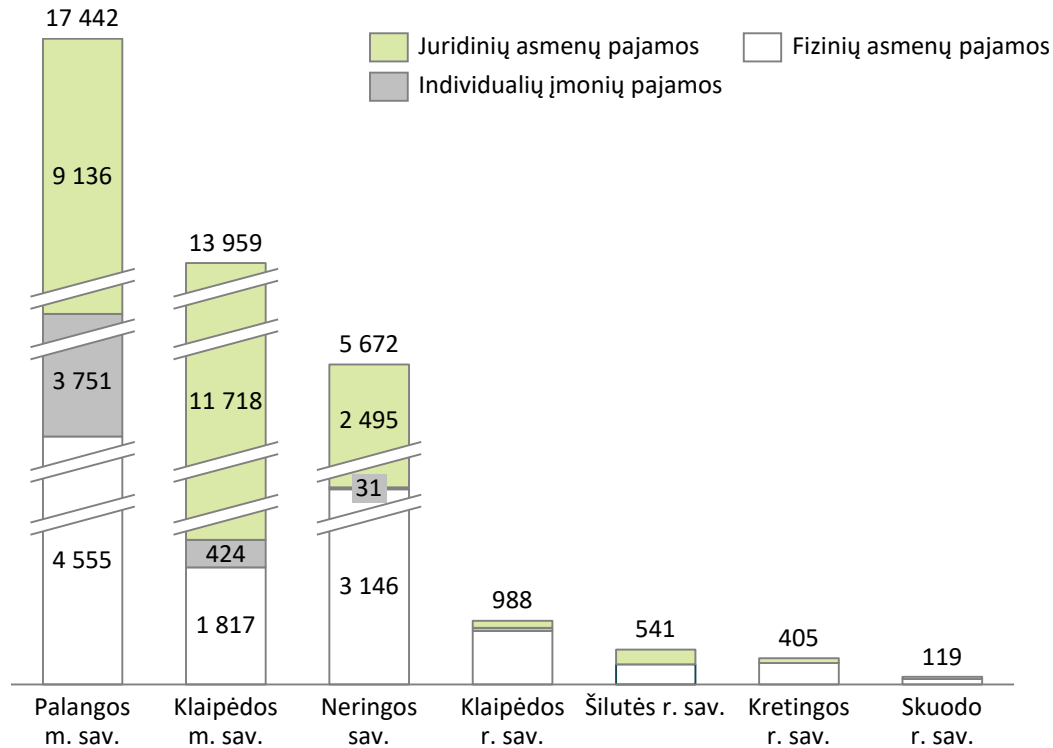
MAITINIMO IR GĖRIMŲ TEIKIMO VEIKLOS ĮMONIŲ MAITINIMO VIENETŲ SK. (RESTORANAI, BARAI, KAVINĖS, VALGYKLOS IR KT.) / 1 TŪKST. GYVENTOJŲ, VNT., 2017

- Itin didelė apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų pasiūla (lyginant su miestų dydžiu) Palangoje ir Neringoje išskiria KR regioną Lietuvos mastu.

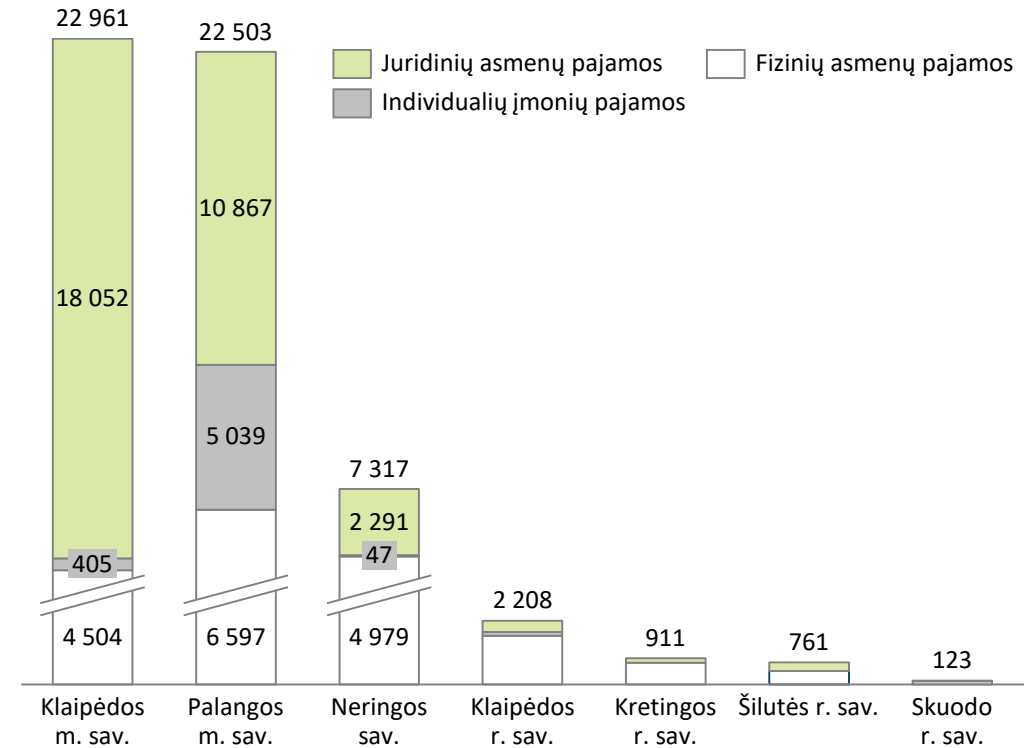
KR APGYVENDINIMO SEKTORIJE DIDŽIAUSIAS PAJAMAS KURIA KLAIPĖDOS IR PALANGOS MIESTŲ SAVIVALDYBĖS

APGYVENDINIMO ĮSTAIGŲ PAJAMOS SAVIVALDYBĖSE, TŪKST. EUR., 2013

- Lyginant su kitomis KR savivaldybėmis, 2013 m. daugiausiai pajamų iš apgyvendinimo sektoriaus buvo gauta Palangos m. savivaldybėje.
- Palangos ir Klaipėdos m. savivaldybėse daugiausia pajamų gavo juridiniai asmenys, o likusiose KR savivaldybėse – fiziniai asmenys, teikiantys apgyvendinimo paslaugas pagal individualios veiklos pažymėjimus.

APGYVENDINIMO ĮSTAIGŲ PAJAMOS SAVIVALDYBĖSE, TŪKST. EUR., 2017

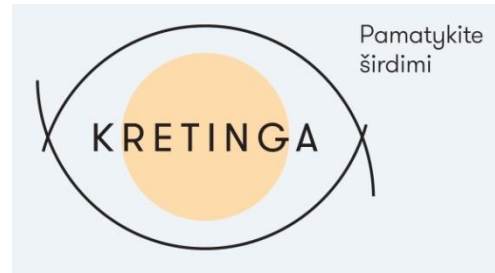
- Lyginant su 2013 m., 2017 m. KR apgyvendinimo sektoriuje daugiausiai pajamų gavo Klaipėdos m. savivaldybė, Palangos m. savivaldybė atsidūrė antroje vietoje. Neringos savivaldybė liko trečioje vietoje.
- Pajamų pasiskirstymas skirtingose savivaldybėse 2017 m. buvo toks pat, kaip ir 2013 m.
- Visais analizuojamais metais Klaipėdos r., Skuodo r., Šilutės r. ir Kretingos r. savivaldybėse daugiausiai pajamų iš apgyvendinimo sektoriaus gauna fiziniai asmenys, teikiantys paslaugas pagal individualios veiklos pažymėjimus.

\ KR NETURI VIENINGO TURIZMO PREKINIO ŽENKLO

ŠIUO METU NAUDOJAMI KR SAVIVALDYBIŲ ŽENKLAI

Klaipėdos raj.

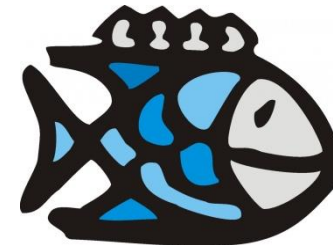
Kretingos raj.

Palanga

Neringa

Šilutės raj.

- Nuo 2014 m. KR sav. savo turizmo išteklius Lietuvos ir tarptautinėse turizmo parodose pristato bendrame stende.
 - Leidžiamas bendras KR turizmo išteklius pristatantis leidinys („Lietuvos pajūris“).
 - Nors šiuo metu nėra vieningo KR prekės ženklo, tačiau jo sukūrimas galėtų padidinti regiono žinomumą, sustiprintų KR turizmo pozicijas tarptautiniu mastu. Bendrą regiono prekės ženklą naudoja daugelis užsienio regionų, sėkmingai vystančių turizmo sektorių (pvz., Mecklenburg–Vorpommern regionas Vokietijoje).
-
- **Svarbu:** turizmo informacija (potencialiems) klientams nėra susisteminta ir centralizuota regiono mastu: tam nėra maksimaliai išnaudojamos bendros regioninės rinkodaros priemonės.
 - Tarp savivaldybių smarkiai skiriasi turizmo informacijos teikimo formos, būdai, turinys.

KR ŠVIETIMAS IR MOKSLAS NEPAKANKAMAI UŽTIKRINA POREIKIUS ATEIČIAI IR KR SPECIALIZACIJAI; REGIONO PLĖTRAI REIKALINGAS DIDESNIS SPECIALISTŲ SPEKTRAS (1/2)

TURIZMO SEKTORIUJE REIKALINGŲ SPECIALISTŲ (PROFESIJOMIS) POREIKIS KR IR LR, 2015–2019

		2015	2016	2017	2018	2019
Archyvų ir muziejų specialistai	KR	≈	≈	≈	+	+
	LR	+	+	+	+	+
Bibliotekininkai ir kiti informacijos specialistai	KR	+	–	≈	+	+
	LR	≈	+	+	+	+
Barmenai	KR	–	–	–	–	–
	LR	–	–	–	–	–
Virėjai	KR	–	–	–	–	–
	LR	–	–	–	–	–
Padavėjai	KR	≈	–	–	–	–
	LR	–	–	–	–	–
Transporto tarnautojai	KR	≈	–	≈	+	–
	LR	≈	–	–	–	–
Vyr. biurų, viešbučių ir kt. įst. valymo ir bendrosios priežiūros darbuotojai	KR	≈	–	≈	–	–
	LR	–	–	+	+	+

– Trūkumas | + Perteklius | ≈ Balansas

Kategorizuojama pagal LDB teikiamus duomenis savivaldybėmis (metams). Pvz., jei specialistų trūko 4 savivaldybėse, o perteklius buvo 1 savivaldybėje – metams priskiriama trūkumo reikšmė.

POTENCIALAS

- KR turi daugiapakopę turizmo specialistų rengimo sistemą (aukštąjį, koleginį ir profesinį išsilavinimą organizuoja Klaipėdos universitetas (KU), Klaipėdos valstybinė kolegija, Socialinių mokslų kolegija ir Vakarų Lietuvos verslo kolegija; Klaipėdos Turizmo mokykla, Kretingos technologijų ir verslo mokykla, Skuodo kaimo verslo, amatų ir paslaugų mokykla, Šilutės ŽŪ mokykla).
- KR turizmo srities specialistus rengia 4 aukštojo mokslo įst. ir 4 profesinės mokyklos.
- Šiose įstaigose 2018 m. organizuotos 7 aukštojo mokslo programos ir 9 profesinės programos, tiesiogiai atliepančios turizmo sektoriaus poreikius.
- Minimios programos padengia įvairias turizmo sritis, tačiau specialistų poreikis yra platesnis ir didesnis.
- KR veikia „Jūrinis“ slėnis (KU, Gamtos tyrimų centras, Lietuvos aukštoji jūreivystės mokykla, Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas, Žuvininkystės tarnyba prie LR ŽŪM, Lietuvos energetikos institutas, Lietuvos jūrų muziejus, UAB „Geobaltic“, AB „Klaipėdos jūrų krovinių kompanija“, UAB „Bega“, AB „Vakarų laivų gamyba“, Lietuvos laivų statytojų ir remontininkų asociacija, UAB „Ingeo“, Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas), kurio tikslas – glaudesnis jūrinio mokslo, studijų ir verslo bendradarbiavimas.

... TAČIAU

- Aukštesiose mokyklose specialistų rengimo sistema yra ganėtinai inertiška, lėtai reaguojanti į turizmo industrijos pokyčius (ne dažniau nei 2 metai keičiamos studijų programos). Mokslo ir švietimo įstaigos nepakankamai aktyviai įsitraukia į turizmo sektoriaus kompetencijų *poreikių formavimą*.
- Ne tik KR, bet ir nacionaliniu mastu trūksta darnios, lanksčios ir sistemingos *turizmo darbuotojų* kvalifikacijos kėlimo sistemos.
- Neišnaudotas mokslo institucijų ir verslo bendradarbiavimo potencialas (pvz., užsakomieji tyrimai, studentų praktika).
- Nors profesinio mokymo patrauklumas Lietuvoje didėja, su viešbučių ir restoranų ūkio sektoriais susijusiose (tiesiogiai turizmo sektoriaus poreikius atliepančiose) profesinio mokymo programose besimokančių asmenų skaičius mažėja.
- Siekiant užtikrinti kokybiškas ir įvairiapusiškas turizmo paslaugas ir jų plėtrą KR, būtina *įtraukti įvairių sričių* specialistus, kurių nerengia KR esančios švietimo įstaigos: medicinos (medikai, kineziterapeutai, dietologai), informacinių technologijų, sporto (treneriai), marketingo ir pan. Šių specialistų poreikis kasmet auga ir reikia imtis aktyvesnių veiksmų juos pritraukiant į KR.

KR ŠVIETIMAS IR MOKSLAS NEPAKANKAMAI UŽTIKRINA POREIKIUS ATEIČIAI IR KR SPECIALIZACIJAI; REGIONO PLĖTRAI REIKALINGAS DIDESNIS SPECIALISTŲ SPEKTRAS (2/2)

GALIMI SPRENDIMAI IKI 2020 M.

- Užtikrinti turizmo studijų tvarumą per ES studijų kokybės standartų ir nuolat kintančių turizmo sąlygų atitikimą.
- Reorganizuoti nepatrauklias turizmo studijas įdiegiant tarpdisciplininius, inovatyvių produktų kūrimo modulius, naujas informacinėmis technologijomis grįstas studijų formas.
- Kurti nacionalinius ir tarptautinius turizmo studijų- tyrimų-verslo bendradarbiavimo tinklus.
- Vykdyti visų lygių KR turizmo specialistų darbo rinkos ir įsidarbinimo monitoringą.
- Imtis lyderystės ir bendradarbiaujant su švietimo įstaigomis (universitetais, kolegijomis, profesinėmis mokyklomis) parengti ir integruoti į KR reikalingų specialybių programas turizmo poreikius atitinkančius modulius, o taip pat aktyviau komunikuoti besimokantiejiems apie galimybes savo karjerą planuoti turizmo srityje.

GALIMI SPRENDIMAI IKI 2030 M.

- Įdiegti modernią visų lygių turizmo specialistų kvalifikacijos kėlimo sistemą.
- Įdiegti talentų vystymo ir skatinimo priemones į esamas visų lygių turizmo studijų programas.
- Įdiegti geriausių turizmo studentų profiliavimo sistemą KR regiono turizmo plėtrai įgyvendinti.

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

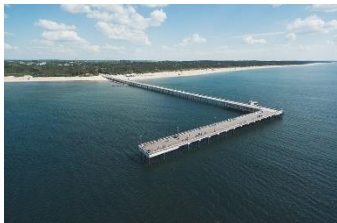
1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

2. Turizmo sektoriaus plėtra:

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siejami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

DIDŽIAUSIA TURIZMO OBJEKTŲ KONCENTRACIJA KR SUTELKTA PAJŪRYJE IR JO APYLINKĖSE

PAMARIO TURIZMO KLASTERIO VEIKLA

Pamario turizmo klasteris – asociacija, apjungusi 20 turizmo paslaugas teikiančių įmonių ir įstaigų (Klaipėdos r. TIC, Drevernos mažųjų laivų uostas, viešbutis „Deims“, kaimo turizmo sodyba „Strykis“ ir t. t.) Klaipėdos ir Šilutės rajonuose.

Klasteris pardavinėja turistinių paslaugų paketus, susijusius su pramoginiais plaukimais, degustacijomis, ekskursijomis, edukacijomis, apgyvendinimu, konferencijomis, aktyviu turizmu. Klasterio parduodamų paslaugų skaičius vis didėja. Per metus parduodamų paketų duomenys pateikiami žemiau:

- 2015 m. – 29.
- 2016 m. – 38
- 2017 m. – 69
- 2018 m. – 76

Iš šių duomenų matoma, kad Pamario turizmo klasterio veiklos apimtys nuolat didėja. Tačiau svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad realios veiklos apimtys gali būti didesnės, nes klientai gali pirkti paslaugas ne per klasterį, o tiesiogiai iš klasterio narių.

Iš pateikto KR turistinių objektų žemėlapiu bei sėkmingai veikiančio Pamario turizmo klasterio matoma, kad pagrindinė KR turizmo sritis yra susijusi su pajūriu ir pamariu.

LOKACIJOS KOEFICIENTAI RODO SANTYKINAI DIDESNĘ KR TURIZMO IŠTEKLIŲ KONCENTRACIJĄ APGYVENDINIMO IR MAITINIMO SFEROSE

Lokacijos koeficientas (angl. *location quotient*, LQ) – kiekybinis įvertis, nurodantis tam tikros industrijos / sektoriaus / subsektoriaus koncentraciją regione / teritorijoje, lyginant su visa valstybe.

LOKACIJOS KOEFICIENTAS (LQ) IR JO POKYTIS KR TURIZMO SEKTORIAUS ŠAKOSE, 2013–2016

PAGAL DIRBANČIŲJŲ SKAIČIŲ, KAI LR=1

	2016	POKYTIS '13–16	SPECIALIZACIJA SAVIVALDYBĖSE, KAI LQ ≥ 1,25
Viešbučių ir panašių buveinių veikla	1,7	0,0	Palanga (20,4)
Poilsiautojų ir kt. trumpalaikio apgyvendinimo veikla	1,8	-0,4	Neringa (25,5), Palanga (12,2), Klaipėdos r. (2,4)
Poilsinių transporto priem., priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla	2,0	-2,1	
Restoranų veikla	1,1	0,0	Neringa (8,5), Palanga (5,0)
Kelionių agentūrų, ekskursijų organizatorių ir susijusi veikla	0,8	0,0	Neringa (2,0)
Kūrybinė, meninė ir pramogų org. veikla	0,7	+0,2	Neringa (1,4)
Pramogų ir poilsio org. veikla	1,0	0,0	Neringa (1,4), Palanga (1,5), Kretingos r. (2,4)

PAGAL PRIDĖTINĘ VERTĘ GAMYBOS KAINOMIS, KAI LR=1

	2016	POKYTIS '13–16	SPECIALIZACIJA SAVIVALDYBĖSE, KAI LQ ≥ 1,25
Viešbučių ir panašių buveinių veikla	1,4	+0,1	Palanga (18,3)
Poilsiautojų ir kt. trumpalaikio apgyvendinimo veikla	2,1	-0,4	Neringa (33,4), Palanga (16,9), Klaipėdos r. (4,3)
Poilsinių transporto priem., priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veikla	2,6	-0,3	
Restoranų veikla	1,0	-0,1	Neringa (7,4), Palanga (5,0)
Kelionių agentūrų, ekskursijų organizatorių ir susijusi veikla	0,5	-0,2	
Kūrybinė, meninė ir pramogų org. veikla	0,5	0,0	Neringa (1,5)
Pramogų ir poilsio org. veikla	0,7	+0,1	Kretingos r. (9,6)

- Turizmo sektoriaus lokacijos koeficientai rodo, jog KR turizmo sektoriaus darbo jėga ypač sukoncentruota: 1) viešbučių ir panašių buveinių, 2) poilsiautojų ir kt. trumpalaikio apgyvendinimo veiklos ir poilsinių, 3) poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veiklos ekonominiuose subsektoriuose (>1,1). Lietuvos vidurkis taip pat viršijamas restoranų veiklos subsektoriuje.

- Lokacijos koeficientai pagal sukuriamą pridėtinę vertę rodo panašius rezultatus – didžiausią pridėtinę vertę, lyginant su kitais šalies regionais, sukuria: 1) viešbučių ir panašių buveinių, 2) poilsiautojų ir kt. trumpalaikio apgyvendinimo veiklos ir poilsinių, 3) poilsinių transporto priemonių, priekabų aikštelių ir stovyklaviečių veiklos ekonominiai subsektoriai (>1,1).

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS* (1/8)

* – šioje ir kitose 7 skaidrėse savivaldybės specializacija nustatoma remiantis savivaldybės strateginių dokumentų analize ir diskusijomis su suinteresuotomis šalimis, vykdytose strateginių sesijų metu. Atliekant savivaldybių strateginių dokumentų analizę, išrinktos citatos, kuriomis pačios savivaldybės kalba apie svarbiausius traukos objektus, turizmo išteklius ir ateities turizmo plėtrą. Šios citatos pristatytos darbo grupių metu. Atsižvelgiant į darbo grupių metu teiktas pastabas, nustatyta trečiame lentelės stulpelyje pateikta savivaldybės turizmo specializacija.

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Klaipėdos m. sav.</p> 	<p>KLAIPĖDOS MIESTO STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2013–2020 M. APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ: „Turistų, atvykusių kruiziniais laivais, skaičius“, „rekreaciniuose uostuose apsilankusių laivų skaičius“ (p. 20), „Nekilnojamos ir kilnojamos kultūros vertybės“, „Klaipėdos senamiestis“, „Smiltynė“, „Klaipėdos piliavietė“, „Tautinių kultūrų centras“, „Lietuvos dailės muziejaus padaliniai“, Lietuvos Jūrų muziejus“, „delfinariumas“, „Mažosios Lietuvos istorijos muziejus“, „Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras“, „Jūros šventė“, „Laivų paradas“, „Klaipėdos pilies džiaz festivalis“, „Festivalis „Platforma“, „Klaipėdos muzikos pavasaris“, „Klaipėdos „Švyturio“ arena“ (p. 65–68), „Vandens turizmo prieplaukų ir uostelių tinklas“ (p. 104).</p> <p>KLAIPĖDOS MIESTO TURIZMO RINKODAROS IR KOMUNIKACIJOS 2016–2020 M. STRATEGIJA: „Rekreaciniai išteklių“, „fachverkas“ (p. 22), „Dviračių takų infrastruktūra“, „Pajūrio regionas“, „UNESCO pasaulio kultūros paveldas“, „gintaro, kalvystės, laikrodžių muziejai“ (p. 23), „Kempingas miesto teritorijoje“, „prieiga kruiziniais ir pramoginiams laivams“, „mažųjų laivų švartavimosi infrastruktūra“ (p. 24), „Sąsaja su vokiečių kultūra“, „Sveikas miestas“, „gydomųjų išteklių potencialas“ (p. 25), „Istoriniai-kultūriniai bei etniniai ryšiai su Lenkija, Latvija, Rusija, Vokietija, Izraeliu, JAV“ (p. 26).</p>	<p>KLAIPĖDA 2030: EKONOMINĖS PLĖTROS STRATEGIJA IR ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS: „Smiltynėje ir Giruliuose siūlomas išskirtinis poilsis su jūros vaizdais, juose veikia sveikatingumo centrai“, „geoterminių vandenų SPA procedūros“, „geriausia Lietuvoje sporto ir aktyviojo turizmo infrastruktūra“, „dviračių takų ir dviračių dalijimosi infrastruktūra“, „riedutininkų aikštelės“, „vandenlenčių ir kitų vandens aktyviųjų sporto šakų infrastruktūra“ (p. 16), „Atgaivintas senamiestis, Kuršių marių prieigose pastatytas išskirtinės traukos megaprojektas (pvz., kongresų ir koncertų salė arba muziejų centras)“, „trečia kelto linija, jungianti pietinę Klaipėdos dalį su Smiltynė“ (p. 17), „Jūrinis ir sveikatinimo turizmas“, „aktyvusis turizmas“ (p. 18), „Sukurti verslo ir renginių turizmo skatinimo mechanizmą“ (p. 23), „Itraukti Klaipėdos turistinius objektus į regioninius turizmo maršrutus ir išnaudoti juos pozicionuojant tarptautiniame kontekste“ (p. 46).</p> <p>KLAIPĖDOS MIESTO STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2013–2020 M. APLINKOS IR IŠTEKLIŲ ANALIZĖ: „Paplūdimių infrastruktūros gerinimas“, „kempingų įrengimas“, „aptarnavimo objektai ir pramogų kompleksai“, „infrastruktūra vandens sporto kultivavimui“, „bendras kultūrinių renginių kalendorius“, „bendrojo lankytojo bilieta sistema“, „buvusių karinių objektų konversija“ (p. 104–105)</p> <p>KLAIPĖDOS MIESTO TURIZMO RINKODAROS IR KOMUNIKACIJOS 2016–2020 M. STRATEGIJA: „Specializuotų maršrutų įvairovė“ (p.53), „Prioritetiniai turizmo produktai: 1) kultūrinis, renginių ir pramogų turizmas, 2) sveikatos turizmas ir žaliasis (ekologinis) turizmas, 3) konferencijų ir verslo turizmas, 4) jūrinis turizmas“ (p. 54), „Local life, gastronomija, gynybinis I ir II pasaulinio karo paveldas“, „charizmatiški ir profesionalūs istorijų pasakotojai“, „istorijų bei legendų sklaida keliaujantiems pavieniui“ (p. 55), „Renginiai ne sezono metu“, „prieinama pramogų pasiūla“, „madingos“ paslaugos“, „pramoginių laivų pasiūla“ (p. 56-57), „Kaimo turizmo paslaugos, lėtasis, edukacinis ir aktyvusis turizmas ir keliavimas gamtinėje aplinkoje“, „ekologiniai maršrutai“ (p. 58), „Platus sveikatos paslaugų spektras“ (p. 59), „Konferencijų biuras“, „tarptautinių įmonių verslo renginiai“, „naujos keltų linijos“, „keltų kainų diferencijavimas sezono ir ne sezono metu“, „maršrutai, kuriais galima keliauti savarankiškai“ (p. 60–61).</p>	<p>ESAMA: Kultūrinis, pajūrio ir jūrinis turizmas</p> <p>NORIMA: Kultūrinis, pajūrio ir jūrinis, aktyvus, miesto, sveikatinimo ir dalykinis turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (2/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Klaipėdos r. sav.</p> 	<p>KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA 2016–2021 M.: „Ežerai, upės, miškai“, „archeologiniai, mitologiniai, architektūriniai objektai“, rekreaciniai išteklių“, „išvystyta kultūrinė veikla bei gausi kultūrinių renginių įvairovė“ (p. 42–43).</p> <p>KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO PLĖTROS IKI 2020 M. PLANAS: „Piliakalniai“, „Vėžaičių dvaras“, „Karaliaus Vilhelmo kanalas“, „I pasaulinio karo fortifikacijos-baterijos“, „Olandų kepurės kalnas ir skardis“, „Mini Zoo“ (p. 32) „Ornitologija“, „turistiniai žygiai pėsčiomis po Minijos ir Žvelsos slėnius“, „Mažosios Lietuvos lietuvininkų ir Didžiosios Lietuvos žemaičių palikimas“, „Agluonėnų etnografinė sodyba-muziejus“, „Ant marių kraštelio“, „aktyvus turizmas“, „buriavimas“, „buriavimas jėgos aitvarais“, „baidarių sportas Minijos upe“, „sklandymo mokykla“, „jojimo centrai“, „bėgimas slidėmis“, „Minijos žemupio regata“, „bėgimas „Pjaulai-Dreverna“, „25 kaimo turizmo sodybos“, „burlentės“, „pramoginiai plaukiojimai laivais“, „rekreacinė žvejyba“, „galimi nardymai“, „National Golf Resort“ (p. 34–37).</p> <p>PAJŪRIO REGIONINIO PARKO IR JO ZONŲ RIBŲ BEI TVARKYMO PLANAI. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ: „Autoturizmas“, „Aglaura elnynas“, „vaikų stovyklos“ (p. 46–55).</p>	<p>KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA 2016–2021 M.: „Sąlygos vystyti sportinį ir vandens turizmą“ (p. 42).</p> <p>KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO PLĖTROS IKI 2020 M. PLANAS: „Tarptautinis sporto turizmas“ (p. 38), „Nacionalinio potencialo teritorijos: Karklė, Gargždai, Dreverna-Svencelė-Priekulė“, „regioninio potencialo teritorijos: Agluonėnų, Veiviržėnų, Judrėnų, Endriejavo, Lapių-Pikteklių“ (p. 42), „Vandens turizmas“, „sporto turizmas“, dviračių ir pėsčiųjų takų infrastruktūra“, „rekreacinių zonų infrastruktūra“, „vandens telkinių rekreacinių zonų infrastruktūra“, „gamtinis turizmas“, „etnoturizmas“, „nelaimių turizmas“, „Minijos upės baseino rekreacija-turizmas“ (p. 43–45), „Prieplaukos“, „paplūdimiai“, „kempingai“, „nardymo centras“, „sporto infrastruktūra Gargžduose“, „pėsčiųjų ir dviračių trasos“, „karjerų rekreacijai pritaikymas“, „rekreacinės žvejybos plėtra“, „sapropelio panaudojimas SPA“, „aviacinis sportas“, „paukščių, gyvūnų ir kraštovaizdžio stebėjimas, augalų pažinimas, vaistažolių rinkimas, lakštingalų klausymas“, „etnografinis pramogų parkas“, „piliakalnių pritaikymas rekreacijai-pažintiniams tikslams“, „žydų naikinimo vietų maršrutai“, „bažnyčių maršrutai“, gynybinių įtvirtinimų maršrutai“, „kultūros paveldo objektų maršrutai“ (p. 45–60).</p>	<p>ESAMA: Pamario, kaimo ir aktyvus turizmas</p> <p>NORIMA: Pajūrio ir jūrinis, vandens ir aktyvus turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (3/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Kretingos r. sav.</p> 	<p>KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015–2020 M. TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA:</p> <p>„Savivaldybei priklauso Salantų regioninio parko dalis“, „Sūdėnų botanikos zoologijos draustinis, Grūšlaukės kraštovaizdžio draustinis, Kartenalės entomologinis draustinis, Minijos ichtiologinis draustinis“ (p. 8), „gausūs rekreaciniai išteklių (upės, miškai)“ (p. 9), „Gaidžio kalnas. Tai Salanto slėnyje šalia Salantų stūksanti kalvelė, vertinga kaip archeologinė, istorinė, mitologinė, sakralinė vieta“, „Ėgliškių (Andulių) piliakalnis datuojamas I tūkst.–XIII a., įrengtas Danės kairiojo kranto aukštumos pakraštyje.“, „Kartenos piliakalnio istorinis-archeologinis kompleksas.“, „Gintarų piliakalnis“, „Dauginčių atodanga“, „Kretingos dvaro parkas, astronominis kalendorius su saulės laikrodžiu.“, „Orvidų sodyba – tikrai įspūdingas muziejus ir išskirtinis turistų traukos objektas, garsėjantis akmenų skulptūromis.“, „Kretingos muziejus – tai buvusi grafų Tiškevičių dvaro sodyba.“ (p. 35 – 39), „Baltų mitologijos parkas puoselėja senąsias baltų kultūros vertybes“, „Japoniškas sodas. Sodas pradėtas kurti 2007 m. spalį kaip didžiausias (16 ha) japoniškas sodas Europoje“, „Poilsio ir sveikatinimo kompleksas „Atostogų parkas““ (p. 45 – 46), „Skradymas, sklandymas, parasparniai, jojimas, tenisas, kartingai, dažasvydis, šaudymas iš lanko, baidarės, vandens dviračiai“ (p. 53), „Šv. Jokūbo pamario kelias“, „313 cable park“ vandenlenčių parkas“, „Poilsio ir pramogų parkas „HBH Malūnų kaimas“, „Senosios Įpilties archeologijos paminklų kompleksas“, „Nuotykių parkas „Lūšies kelias“, „Kalnalio apžvalgos bokštas.“</p>	<p>KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2015–2020 M. TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA:</p> <p>„Paveldo objektų kompleksiškas sutvarkymas ir pritaikymas ekonominėms, kultūrinėms, edukacinėms ir socialinėms reikmėms.“, „Taip pat remiami privataus paveldo objektai (dvarai), siekiant paskatinti privačias investicijas į kultūros paveldo tvarkybą ir aktualizavimą, kad kultūros paveldo objektai būtų atverti visuomenei“ (p. 24), „kultūros kelių rinkodara – renginiai, leidiniai, atstovavimas užsienio rinkose, e. rinkodaros ir reklamos priemonės“ (p. 25), „Keturi skirtingi paskirties turizmo produktai: 1) savaitgalis gamtoje, 2) savaitgalis su baidarėmis, 3) Kretingos raj. įžymių žmonių takais, 4) 5 turistiniai objektai Kretingos rajone“ (p. 28).</p> <p>KRETINGOS RAJONO SAVIVALDYBĖS 2014 – 2020 PLĖTROS PLANAS:</p> <p>„Minijos upės trasos turizmo infrastruktūros įrengimas (baidarių išlaipinimo vietų, laužaviečių, apžvalgos aikštelių, informacinių stendų, poilsiaviečių, mažosios architektūros elementų įrengimas, ženklavimas ir pan.)“, „Danės-Akmenos upės pakrančių pritaikymas aktyviam poilsiui ir turizmui (baidarių išlaipinimo vietų, apžvalgos aikštelių, informacinių stendų, poilsiaviečių įrengimas ir pan.“, „skatinti piligriminį turizmą – įrengti Šv. Jokūbo pamario kelią“ (p. 8 – 9), „Skatinti kempingo atsiradimą Lazdininkuose“ (p. 10)</p> <p>KRETINGOS RAJONO TERITORIJOS PALEI MAGISTRALINĮ KELIĄ A11 ŠIAULIAI – PALANGA (RUOŽO NUO KRETINGOS MIESTO IKI VYDMANTŲ KAIMO) DVIRAČIŲ SPECIALUSIS PLANAS:</p> <p>„Dviračių takas planuojamas Kretingos rajono teritorijoje palei magistralinį kelią A11 Šiauliai – Palanga, ruože nuo Kretingos miesto iki Vydmantų kaimo“ (p. 4).</p>	<p>ESAMA: Kultūrinis ir aktyvus poilsio turizmas</p> <p>NORIMA: Kultūrinis ir aktyvus poilsio turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (4/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p data-bbox="208 272 321 329">Neringos sav.</p> 	<p data-bbox="384 272 1072 329">NERINGOS SAVIVALDYBĖS RINKODAROS IR KOMUNIKACIJOS STRATEGIJA 2015 – 2022 M.:</p> <p data-bbox="384 337 1059 582">„Gamtiniai ištekliai yra tinkami organizuoti pasyvų poilsį prie jūros arba vystyti aktyvų turizmą“, „Kuršių marios ir Baltijos jūra sudaro puikias sąlygas buriavimo vystymui“, „3 privačios įmonės organizuoja įvairius žygius po Kuršių neriją“, „Buriavimas Blokart vėjaračiais (Ice-Blokaert rogės ant Kuršių marių ledo)“, „Vėjo žaidimai su mokomaisiais jėgos aitvarais, mobilios pirtelės nuoma“, „Pažintinis-dendrologinis takas (Juodkrantė)“ (p. 60 - 66).</p> <p data-bbox="384 589 1059 646">NERINGOS TURIZMO INFORMACINIŲ PASLAUGŲ SISTEMOS PLĖTRA:</p> <p data-bbox="384 654 1059 932">„Nida – didžiausia ir seniausia Neringos gyvenvietė žinoma 1437 m.“, „Lankytinas Raganų kalnas, kur nuo 1981 m. veikia humoristinių medžio skulptūrų ansamblis.“, „Skirpsto kopa šalia kurios yra užпустytas Karvaičių kaimas“, „Kuršių nerijos nacionalinis parkas – unikalus gamtos ir žmogaus sukurtas kraštovaizdžio kompleksas Lietuvoje“, „Jūra turi didžiausią potencialą Neringos turizmo vystymui“, „Gintaro kelias“, „Parnidžio pažintinis takas“, „Pažintinis takas Naglių gamtos rezervate prie Pervalkos“ (p. 14 – 16)</p> <p data-bbox="384 939 958 996">TURISTINIO OBJEKTO „KURŠIŲ BUITIES MUZIEJUS“ GALIMYBIŲ ANALIZĖ:</p> <p data-bbox="384 1003 1021 1061">„Rašytojo Tomo Mano memorialinis muziejus“, „Neringos istorinis muziejus“ (p. 37)</p> <p data-bbox="384 1068 983 1096">TURISTŲ SRAUTŲ KURŠIŲ MARIŲ REGIONE ANALIZĖ:</p> <p data-bbox="384 1103 1047 1160">„žvejų mėgėjų turizmas lietuviškojoje Nemuno deltos dalyje kasmet auga po 200 %.“ (p. 17).</p>	<p data-bbox="1098 272 1862 301">NERINGOS TURIZMO INFORMACINIŲ PASLAUGŲ SISTEMOS PLĖTRA:</p> <p data-bbox="1098 308 2040 618">„Pagrindinės Kuršių nerijos nacionalinio parko miškų masyvų plėtros kryptys – poilsis gamtoje, stovyklavimas, pažintinis turizmas, edukacinė veikla.“, „pagrindinė problema turi būti ne naujų poilsiautojų paieška, o racionalus marių išnaudojimas rekreacinėms reikmėms. Pagrindinės turizmo plėtros kryptys: vandens turizmo ir ekologinio–pažintinio turizmo plėtra.“, „Pagrindinės turizmo plėtros kryptys: vandens turizmo ir ekologinio–pažintinio turizmo plėtra.“, „Sakralinius objektus galima įtraukti į pažintinius maršrutus ir juos žymėti informaciniuose stenduose.“, „Palanku vystyti sveikatingumo paslaugas, susijusias su kitomis veiklomis: hipoterapiją, sveikos gyvensenos mokymus.“, „Konferencijų organizavimas, seminarų ir mokymų, pristatymų, priėmimų ir kitų protokolinių renginių organizavimas“ (p. 14 – 19).</p> <p data-bbox="1098 625 1939 654">NERINGOS SAVIVALDYBĖS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2014 – 2020 M.:</p> <p data-bbox="1098 661 2040 839">„Jūros terapijos centro įkūrimas“, „Daugiafunkcio kultūros ir konferencijų centro steigimas“, „Ekoturizmo kempingo ir vaikų stovyklos įrengimas Pervalkoje“, „Kultūros ir meno renginių organizavimas ir rėmimas“, „Neringos kuršių buities muziejaus įrengimas“ (p. 9 – 12). „Jūros terapijos centro įkūrimas“, „Vandens turizmo infrastruktūros plėtra.“, „Dviračių ir pėsčiųjų takų</p> <ul data-bbox="1098 846 1505 875" style="list-style-type: none"> • rekonstrukcija ir plėtra“ (p. 8–9). <p data-bbox="1098 882 1900 911">NERINGOS KURORTOLOGINIŲ IŠTEKLIŲ ĮVERTINIMO IR PANAUDOJIMO SVEIKATINIMO SRITYJE GALIMYBIŲ STUDIJA:</p> <p data-bbox="1098 918 2040 1096">„Neringos kaip kompleksinio pajūrio kurorto plėtros programoje daugiausia dėmesio skirti keturiems sveikatinimo aspektams: Nervų sistemos ligų profilaktikai ir reabilitacijai, Plaučių ligų profilaktikai ir reabilitacijai, Odos ligų ir alergijos profilaktikai ir reabilitacijai, Kraujotakos sistemos ligų profilaktikai ir reabilitacijai.“, „plėtoti kokybiškas, nebrangias ir patrauklias sveikatinimo paslaugas, skirtas didinti kurorto patrauklumą gretutiniams sezonais“ (p. 7)</p> <p data-bbox="1098 1103 2040 1189">PROJEKTO "NIDOS IR PREILOS SENJŲ (ETNOGRAFINIŲ) KAPINIŲ TVARKYBOS PROJEKTŲ PARENGIMO IR JŲ ĮGYVENDINIMO BEI STOVYKLOS KLAIPĖDOS REGIONO AMATŲ MOKYKLŲ STUDENTAMS ORGANIZAVIMAS" GALIMYBIŲ STUDIJA:</p> <p data-bbox="1098 1196 2040 1289">„Pagrindinis Nidos kapinių panaudojimo tikslas – kultūra ir mokslinis pažinimas (moksliniai tyrimai, kultūrinis švietimas, muziejinis eksponavimas, kultūrinis turizmas)“ (p. 26).</p>	<p data-bbox="2066 272 2168 301">ESAMA:</p> <p data-bbox="2066 308 2308 394">Pajūrio kurortinis, vandens, kultūrinis ir gamtinis turizmas</p> <p data-bbox="2066 401 2181 429">NORIMA:</p> <p data-bbox="2066 436 2308 551">Pajūrio kurortinis, aktyvus, gamtinis ir sveikatingumo turizmas.</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (5/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Palangos m. sav.</p> 	<p>PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS 2016–2023 M. TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA: „Pasižymi rekreacinių paslaugų įvairove“, „viešbučiai, sanatorijos, kempingai ir privatus apgyvendinimas“ (p. 47).</p> <p>PALANGOS KURORTO TURIZMO PLĖTROS STRATEGIJA 2014–2024 M.: „Klimatas, jūra, pušynai, kopos, paplūdimiai“, „išvystytas dviračių ir pėsčiųjų takų tinklas“, „EuroVelo 10“, „autoturizmo trasos“, „Gintaro muziejus ir botanikos parkas“, „didelis kultūrinių ir sporto renginių skaičius“ (p. 69), Palangos koncertų salė, „Atostogos / poilsis prie jūros“, „plaukiojimas ant padangos ar „banano“, vandens slidžių nuoma, tinklinis, joga, paplūdimio barai“, „nudistų pliažas“, „aktyvus poilsis“, „dažasvydis, riedučiai, šiaurietiškas ėjimas, dviračiai“, „dviračių ir pėsčiųjų takai“, „lauko treniruokliai“, „kartodromas“, „kaitavimas“, „šuoliai parašutu“, „jodinėjimas“, „tenisas“, „Vaikų parkas“, „balneologijos ir purvo terapijos kurortas“, „6 sanatorijos, sveikatos ir reabilitacijos centrai“, „Mončio namai ir Šliūpo memorialinė sodyba“, „konferencijų turizmas“, „vandens turizmas“, „Palangos ruoniai“, „Sportas visiems“, „Lygių balsų chorų festivalis“, „Baltoji bangelė“, „vasaros sezono atidarymas“, „Žvejų šventė“, „Naktinės serenados“, „klasikinės muzikos vakarai“, „Anapilio“ muzikos festivalis“, „Laumės juosta“, „Saulės takas“, „sveiko maisto šventė“, „Birutės parko renginiai“, „Nepalikim su negalia vienu“, sakralinės muzikos ir poezijos festivalis „Ave Maria“, „Satta Outside“, „1000 km lenktynės“, „Stintų, Sveikuolių, Palangos stalas šventės“, „kino teatras Naglis“, „Tete-A-Tete kazino“ (p. 42–70).</p> <p>PALANGOS MIESTO STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS IKI 2020 M.: „Pagrindinis Palangos kurorto traukos objektas yra jūra ir su tuo susiję gamtiniai išteklių“, „Mėlynosios vėliavos paplūdimys“, „kultūros paveldo reprezentacinis centras“, „regioninės svarbos rekreacijos aptarnavimo centras“, „aktyvus poilsis“, „gausu kultūrinių renginių“, „įvairūs sportiniai turnyrai“.</p>	<p>PALANGOS KURORTO TURIZMO PLĖTROS STRATEGIJA 2014–2024 M.: „Mineralinio, geoterminio ir jūros vandens panaudojimas sveikatinimo paslaugoms“, „paplūdimio infrastruktūros gerinimas“, „sporto aikštynai“, „pramogų infrastruktūra (vandens parkas, atrakcionų parkas, ledo arena)“, „žvejo kaimai, kulinarinis paveldas“, „išraiškinga medinė architektūra“, „dviračių takų plėtra“, „tarptautiniai sporto ir kultūros renginiai“, „sveikatos turizmas“, „aktyvus poilsis“, „kultūrinis turizmas“, „sveikatos turizmo klasteris“, „bike-sharing“, „Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios apžvalgos aikštelė“, „Palangos kurorto muziejus“, „teminiai aktyvaus poilsio parkai rekreaciniuose miškuose“, „rekreacinė infrastruktūra, skirta žiemos aktyviam poilsiui“, „Gintaro amatų ir meno centras“, „vaikų vasaros stovyklos“, „teminiai turistiniai maršrutai“ (p. 70–76), „Šventosios uosto atstatymas“ (p. 51).</p> <p>PALANGOS MIESTO STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS IKI 2020 M.: „Balneologinių gydyklų, sveikatinimo centrų, SPA projektavimas ir rekonstravimas/statyba“, „sporto, kultūros ir pramogų objektų projektavimas ir rekonstravimas/statyba“, „ES standartus atitinkančių kempingų įrengimas“, „daugiafunkcinių kultūros ir konferencinių centrų projektavimas ir rekonstravimas/statyba“, „kultūros ir meno renginių organizavimas“, „paplūdimių infrastruktūros gerinimas“, „dviračių ir pėsčiųjų tiltų rekonstravimas ir remontas“, „Šventosios jūrų uosto plėtra“, „prieplaukų įrengimas“, „prieigų prie jūros ir vidaus vandenų įrengimas“, „infoterminalų“, „poilsio aikštelių įrengimas“.</p>	<p>ESAMA: Pajūrio kurortinis, aktyvus ir kultūrinis turizmas</p> <p>NORIMA: Pajūrio kurortinis, sveikatingumo ir dalykinis turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (6/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Skuodo r. sav.</p> 	<p>SKUODO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016–2023 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA: „5 kaimo turizmo sodybos“ (p. 26), „išskirtinis rajono bruožas – akmenys“, „didžiausias akmuo Lietuvoje“, „Mosėdžio akmenų muziejus“ (p. 32), „valstybiniai parkai“, „draustiniai“, „Žemaitijos nacionalinis parkas“, „subalansuotas gamtos išteklių naudojimas ir atkūrimas“, „pažintinis turizmas“ (p. 34) „pagrindiniai, rajono išskirtinumą formuojantys, kultūriniai objektai yra akmenys ir piliakalniai“ (p. 35). SKUODO MIESTO VIETOS PLĖTROS 2016–2022 M. STRATEGIJA: „gera ekologinė situacija“, „žemas nusikalstamumo lygis“ (p. 30). SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2014–2020 M.: „Kasmetiniai miesto ir seniūnijų kultūriniai renginiai“, „mažesnis sezoniškumas“, „žema viešbučio kaina“, „rami, patogi geografinė padėtis“ (p. 5).</p>	<p>SKUODO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS 2016–2023 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA: „21,1 proc. apklaustųjų mano, kad taip pat turėtų būti remiama turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra“ (p. 36), „Laisvalaikio ir turizmo veiklų skatinimas saugomose teritorijose“ (p. 40), „Projektų, vienijančių kultūrą, sportą, turizmą įgyvendinimas“ (p. 44), „Piliakalnių, lankytinų vietų restauravimas ir pritaikymas vietiniam ir atvykstamajam turizmui“ (p. 44), „Kaimo tradicijų puoselėjimas, mokomųjų, švietėjiškų veiklų rėmimas“ (p. 63), „Parama privačių juridinių ir fizinių asmenų, užsiimančių aktyvaus poilsio ir kita turizmo organizavimo veikla, verslui pradėti ir plėtoti“ (p. 68–69), „Turizmą skatinančių veiklų kūrimas ir plėtra, įskaitant edukacinių programų vykdymą, kulinarinio paveldo ir tradicijų puoselėjimą“ (p. 73), „Investicijos į kaimo kultūros ir gamtos paveldo objektus (istorinę, architektūrinę ir (arba) kitokią vertę turinčius saugomus objektus), skatinant aktyvaus poilsio ir turizmo veiklas; Investicijos į kraštovaizdžio gerinimą (gamtos paveldo objektų, vietovių, parkų, skverų, želdynų, kitų kraštovaizdžio komponentų tvarkymas), skatinant aktyvaus poilsio ir turizmo veiklas“ (p. 82). SKUODO RAJONO SAVIVALDYBĖS STRATEGINIS PLĖTROS PLANAS 2014–2020 M.: „Išsaugota geroji krašto kultūros tradicija bei paveldas vystant modernią, ekologišką ir patrauklią kultūrinio ir pažintinio turizmo, sporto infrastruktūrą bei bendradarbiavimą“ (p. 6), „Rengti ir vykdyti kultūros, meno, visuomeninius specialiuosius projektus, stiprinančius Skuodo rajono, kaip kultūrinio-pažintinio turizmo teritoriją“ (p. 9), „Sukurti aplinką kultūrinio-pažintinio ir ekologinio turizmo paslaugoms plėtoti“ (p. 9), „Gamtos ir kultūros paveldo, gamtos išteklių pritaikymas turizmui bei viešiesiems poreikiams leis sukurti sąlygas ir išplėsti kultūrinio turizmo, aktyvaus poilsio (sporto) ir sveikatingumo, ekologinio turizmo veiklų sritis ir tokiu būdu paskatins Skuodo rajono plėtrą“ (p. 9), „Dviračių-pėsčiųjų trasų įrengimas“ (p. 28), Projektų, siejančių istorinius objektus ir kraštovaizdį įgyvendinimas“ (p. 31), „Remti iniciatyvas, skatinančias profesionalių menininkų įtraukimą į lokalius kultūrinius projektus“ (p. 32), „Organizuoti kalendorines šventes, išlaikant regiono papročius ir tradicijas, etninę kultūrą“ (p. 33), „Kaupti ir saugoti kuršių ir vakarinių žemaičių kultūros paveldą, formuoti Skuodo žemės identitetą, aktyvinti rajono įvaizdžio formavimą, išnaudoti istorinę praeitį“ (p. 36).</p>	<p>ESAMA: Kultūrinis turizmas NORIMA: Kultūrinis ir gamtinis turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS (7/8)

SAVIVALDYBĖ	ESAMA SITUACIJA (TEMINĖS CITATOS)	ILGALAIKĖ VIZIJA (TEMINĖS CITATOS)	SPECIALIZACIJA
<p>Šilutės r. sav.</p> 	<p>ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA 2016–2021 M.:</p> <p>„Vandens pramogos (žvejyba, plaukiojimas laivais ir įvairios vandens pramogos)“, „aktyvus poilsis (ekskursijos, ekstremalūs mokymai)“ (p. 8), „Keleivinių, pramoginių, žvejybinių laivų, jachtų, greitaeigių katerių, vandens motociklų, burinių katamaranų nuoma“, „Kuršių marios“, „Nemuno delta“, „Keltų maršrutai į Nidą“ (p. 10), „Apžvalginės oro pramogos, pramogos su žirgais, vandens sporto pramogos“, „dažvasvydžio pramogos“, „laisvalaikis gamtoje“, „pasiplaukiojimas stovimomis banglentėmis / baidarėmis, kaitavimas, buriavimas“ (p. 12), „Nemuno deltos regioninis parkas“, „draustiniai“, „biosferos poligonas“, „gamtos paveldo objektai“, „piliakalniai, pilkapynai, buvusių dvarų sodybos“, „bažnyčios“, „mitologinės vietos“, „istorijos paminklai“, „Hugo Šojaus dvaras“, „teismo rūmai ir kalėjimas“, „švyturiai“, „Rusnė“, „Kintai“, „Ventės ragas“, „Genovefa vila“ (p. 13–16), „Didelė renginių, galinčių pritraukti lankytojus įvairovė, išvystytas kultūrinis turizmas“, „mažai urbanizuotas kaimo kraštovaizdis“, „gausūs gamtiniai išteklių“ (p. 31)</p> <p>GALIMYBIŲ STUDIJA „TURIZMO VERSLO SKATINIMO SISTEMOS SUKŪRIMAS ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE“:</p> <p>„Ornitologinė stotis“, „Zudermano memorialinis muziejus“, „Macikų lagerio muziejus“, „Švėkšnos muziejus“, „technikos ir marinistinis paveldas“ (p. 22–23), „Kurėnas“ (p.24).</p>	<p>ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS TURIZMO RINKODAROS STRATEGIJA 2016–2021 M.:</p> <p>„Kurti ir viešinti kompleksinius turizmo paketus“ (p. 22).</p> <p>GALIMYBIŲ STUDIJA „TURIZMO VERSLO SKATINIMO SISTEMOS SUKŪRIMAS ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖJE“:</p> <p>„Kulinarinis paveldas“, „žvejų kaimai“, „ekologinio (pažintinio) turizmo infrastruktūra“, „Kuršių Nerijos gamtinis kompleksas“, „Pajūrio regioninis parkas“, „Nemuno deltos parkas“, „irengiama pėsčiųjų ir dviračių turizmo infrastruktūra“ (p. 22).</p> <p>ŠILUTĖS KULTŪROS PAVELDO IŠSAUGOJIMO IR PRITAIKYMO TURIZMUI 2015-2020 M. STRATEGIJA:</p> <p>„Žydų kultūros paveldo aktualizavimas“ (p. 8), Kultūros paveldo tvarkymas“ (p. 9).</p>	<p>ESAMA:</p> <p>Vandens ir kaimo turizmas</p> <p>NORIMA:</p> <p>Kultūrinis, gamtinis ir vandens turizmas</p>

KR SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJA PAGAL STRATEGINIUS DOKUMENTUS IR DARBO GRUPIŲ REZULTATUS (8/8)

KLAIPĖDOS REGIONO SAVIVALDYBĖSE VYSTOMA TURIZMO SPECIALIZACIJA

	 Klaipėdos m. sav.	 Klaipėdos raj. sav.	 Kretingos raj. sav.	 Neringos sav.	 Palangos sav.	 Skuodo raj. sav.	 Šilutės raj. sav.
Pajūrio ir jūrinis turizmas	 *			 *	 *		
Vandens turizmas		 *					 *
Aktyvus turizmas		 *	 *				
Miesto turizmas							
Kultūrinis turizmas			 *			 *	
Kaimo turizmas							
Gamtinis turizmas				 *			
Sveikatingumo turizmas							
Dalykinis turizmas							

Esama specializacija

Norima plėtoti specializacija

Nevystoma specializacija

* – esama specializacija, kurią planuojama dar labiau plėtoti

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

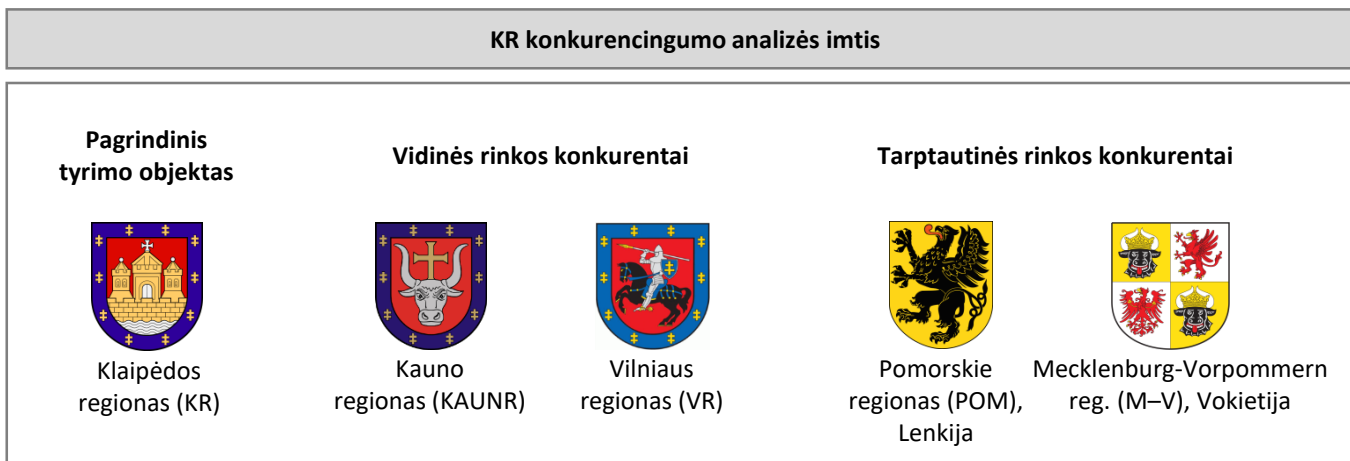
1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

2. Turizmo sektoriaus plėtra

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siejami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

KR KONKURENCINGUMAS ANALIZUOJAMAS PAGAL MODIFIKUOTĄ EBPO TURIZMO KONKURENCINGUMO VERTINIMO METODIKĄ

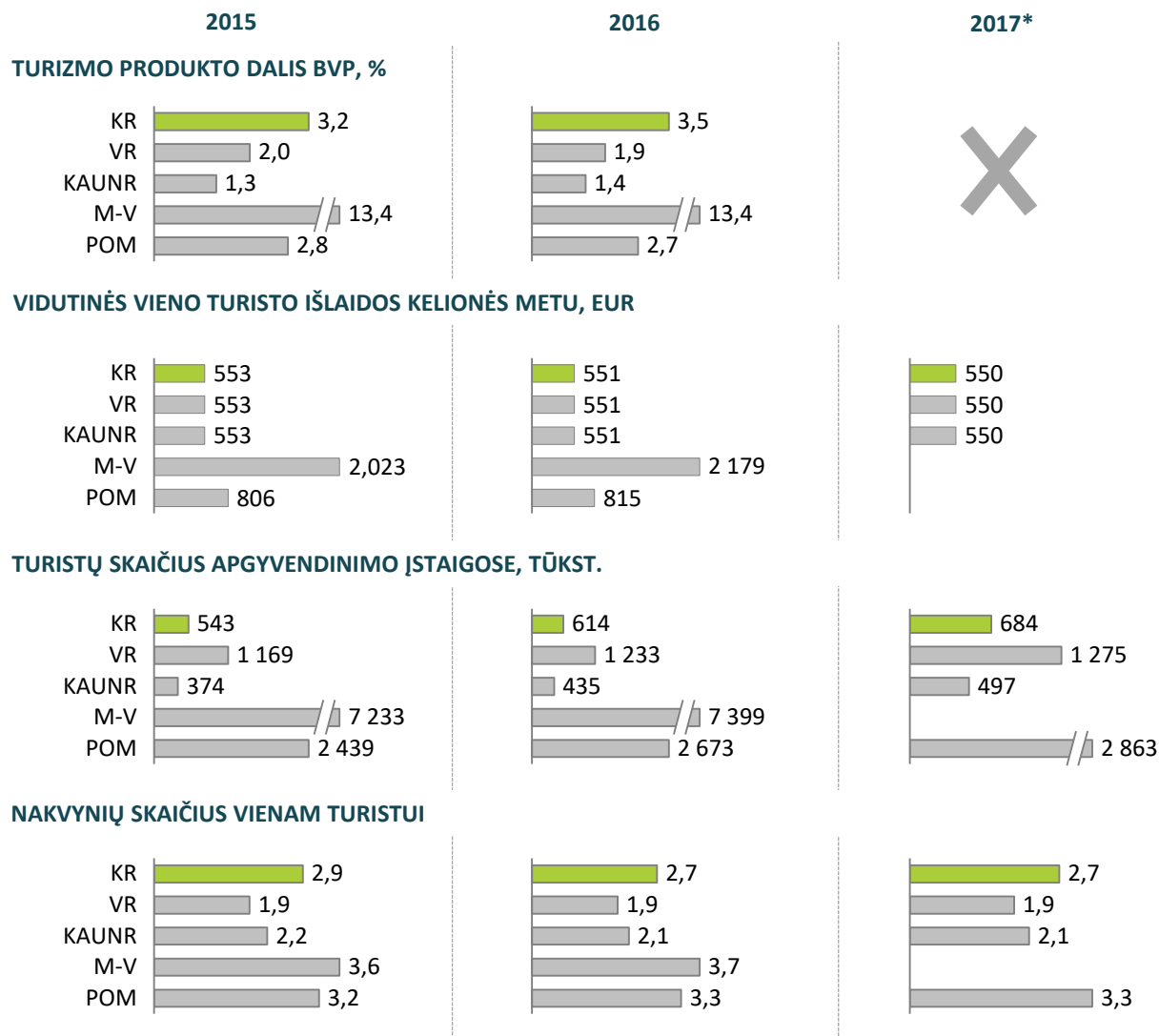
- Vidaus rinkos konkurentais pasirinkti Kauno bei Vilniaus regionai. Pagal užsienio turistų skaičių šie regionai kartu su KR yra lyderiai Lietuvoje. Kiti Lietuvos regionai pagal užsienio turistų skaičių atsilieka nuo KR ir dėl to negali būti laikomi realiais regiono konkurentais. Pvz., Telšių regionas 2017 m. sulaukė 6 312 užsienio turistų apgyvendinimo įstaigose, Tauragės regionas – 3 350, tuo tarpu KR – 214 136 turistų apgyvendinimo įstaigose. KR kaimyniniai regionai nėra konkurencingi vidaus turizmo srityje. Šioje srityje pirmąją KR, Alytaus ir Vilniaus regionai.
- Tarptautiniai rinkos konkurentai pasirinkti atsižvelgiant į panašią geografinę padėtį, sociodemografinės tendencijas ir turimus panašius turizmo išteklius.

- EBPO turizmo konkurencingumo vertinimo metodika sukurta vertinti nacionalinių valstybių konkurencingumą ir apima 11 pagrindinių rodiklių, 5 papildomus ir 4 ateities vystymosi rodiklius.
- Regioniniu mastu prieinami ne visi EBPO naudojami duomenys, todėl analizei pasitelkiami 8 pagrindiniai ir 5 papildomi rodikliai.
- Statistiniai rodiklių duomenys surinkti iš oficialių ir papildomų statistikos šaltinių. Oficialiosios statistikos šaltiniai apima: Eurostat, Lietuvos statistikos departamentą, Pasaulio turizmo ir kelionių tarybą, EBPO, regioninius turizmo centrus, oro uostų oficialiuosius internetinius puslapius, tiriamų šalių užsienio reikalų ministerijas. Papildomi statistikos šaltiniai: numbeo.com ir booking.com

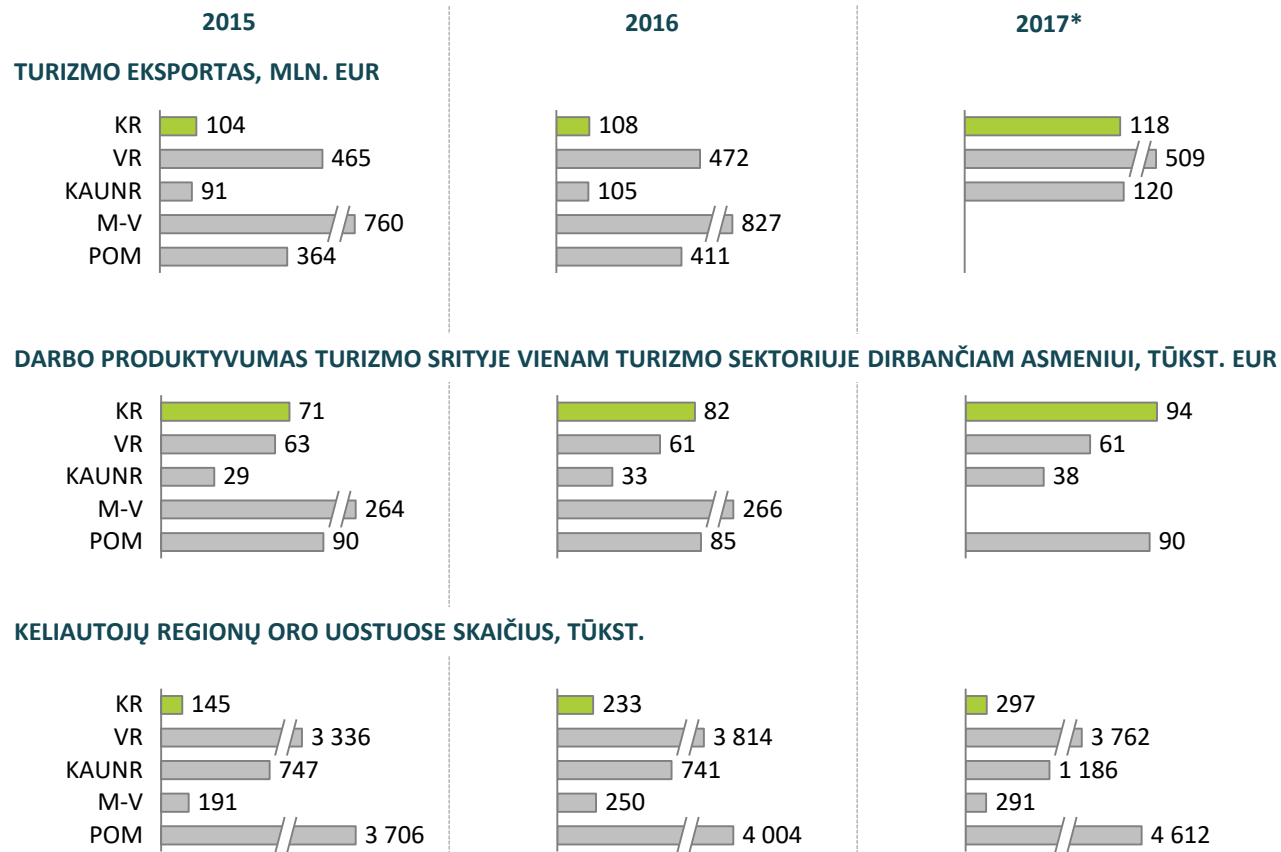
KR PASIŽYMI DIDŽIAUSIU SANTYKINIU (%) TURIZMO INDĖLIU Į BVP LR, TAČIAU VIS DAR REIKŠMINGAI ATSLIEKA NUO MECKLENBURG-VORPOMMERN REGIONO

- Regioninis turizmo BVP skaičiuotas atsižvelgiant į bendrą šalies turizmo BVP, regione apsisojančių turistų skaičių ir bendrą regiono BVP.
- Santykinis (%) turizmo produkto indėlis į BVP KR yra didesnis nei Vilniaus, Kauno ir Pomeranijos regionuose, tačiau žemesnis lyginant su Mecklenburg–Vorpommern.
- KR turizmo sektoriaus sukuriama BVP dalis 2015–2016 m. reikšmingai išaugo (0,3 p. p. arba 10 %).
- Sąlyginai *prieinamos kainos* kelionės gali pritraukti jaunesnius ar mažiau pasiturinčius turistus.
- Lietuvos regionuose skirtingais laiko momentais turisto išlaidos kito nežymiai.
- Lietuvos regionai turi vienodus įverčius, nes nėra duomenų, leidžiančių įvertinti išlaidas atskirai kiekviename regione.
- Lyginant su kitais tiriamais regionais, Klaipėdos ir Kauno regiono apgyvendinimo įstaigose apsisoja mažiausiai turistų.
- KR nėra perpildytas turistų, todėl yra potencialo didinti atvykstančių žmonių srautus.
- Turistų skaičius KR vidutiniškai augo 8 % kasmet (VR – 2,9 %, KAUNR – 9,9 %, M-V – 1,1 %, POM – 5,5 %).
- Atsižvelgiant į nakvynių ir turistų skaičių matoma, kad KR vienas turistas praleidžia daugiau laiko, nei Kauno ar Vilniaus regionuose, tačiau mažiau, nei Pomeranijoje ir Mecklenburg–Vorpommern.
- Skirtingais metais turistų nakvynės įstaigose praleidžiamų nakvynių skaičius visuose regionuose kinta nežymiai.

* - Trūksta dalies duomenų

KR TURIZMO EKSPORTAS (EUR) MAŽESNIS NEI VILNIAUS IR UŽSIENIO REGIONŲ, TAČIAU KR PRODUKTYVUMAS (EUR 1 ASMENIUI) TURIZMO SRITYJE YRA AUKŠČIAUSIAS LR

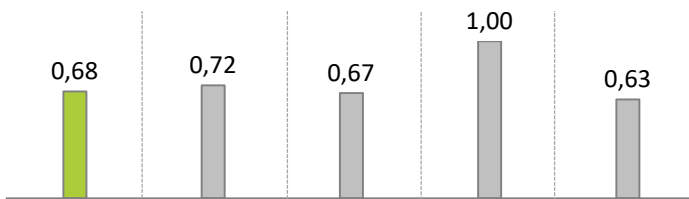

* - Trūksta dalies duomenų

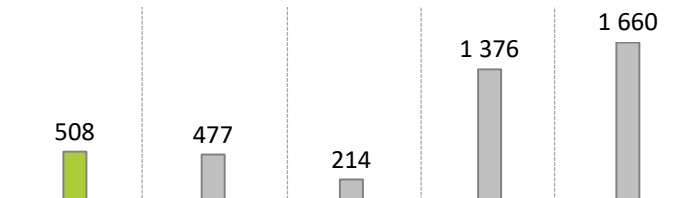
- Regionų turizmo eksportas apskaičiuotas vieno užsienio turistų išlaidas dauginant iš registruotų turistų skaičiaus regione. Vieno užsienio turistų išlaidos apskaičiuojamos visos valstybės turizmo eksportą padalinus iš visų valstybės užsienio turistų (t. y., registruotų apgyvendinimo įstaigose).
 - KR turizmo eksportas auga lėčiausiai lyginant su kitais regionais. Tai reiškia, jog regiono turizmo BVP didėjimas daugiausia paremtas vietinio turizmo augimu.
 - Daugiausiai turizmo eksporto generuoja Mecklenburg–Vorpommern regionas, o Lietuvoje – Vilniaus regionas.
-
- Regiono darbo produktyvumas turizmo srityje skaičiuotas turizmo BVP padalinus iš regiono turizmo sektoriuje dirbančių asmenų sk.
 - Tiriamu 2015–2017 m. laikotarpiu KR turizmo srities darbo produktyvumas augo itin sparčiai (32 %) ir laikotarpio pabaigoje aplenkė Pomeranijos turizmo srities darbo produktyvumą.
- Oro keliu į KR atvyksta panašus lankytojų skaičius kaip ir į Mecklenburg–Vorpommern regioną.
 - Nepaisant sąlyginai prasto pasiekiamumo oru, Mecklenburg–Vorpommern regionas yra 3–17 kartų labiau lankomas turistų, nei kiti tirti regionai.
 - Mecklenburg–Vorpommern regionui oro transportas mažiau svarbus, kadangi tipinis turistai į regioną atvyksta automobiliu arba keltais / kruiziniais laivais. Vien kruiziniais laivais per metus regioną pasiekia 553 tūkst. keleivių.

NORS KR PASIŽYMI ŽEMESNIU KAINŲ LYGIU, ČIA SANTYKINAI ŽEMAS INTERMODALUMAS

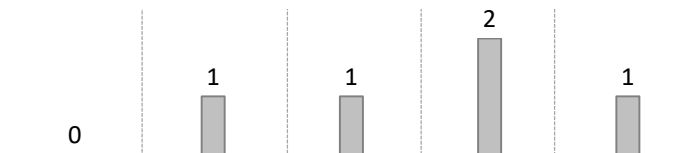
KR VR KAUNR M-V POM
VARTOTOJŲ IŠLAIDŲ SKIRTUMAI DIDŽIAUSIUOSE REGIONŲ MIESTUOSE, 2018

APGYVENDINIMO VIETŲ SK. BOOKING.COM PLATFORMOJE, 2018

VIEŠOJO TRANSPORTO SISTEMOS INTERMODALUMAS, 2018

- Kainų skirtumai skaičiuoti pasinaudojant *numbeo.com* vartotojų išlaidų skirtumų skaičiuokle. Grafike pateikiamos santykinės reikšmės, lyginant vartotojų išlaidas kiekvieno regiono didžiausiame mieste su brangiausių kainų miestu Rostock (Mecklenburg-Vorpommern).
- KR išlieka santykinai prieinama atostogų kryptimi.
- Lyginant su panašios kainos kelionių kryptimis (pvz., Kaunas ir Gdanskas), Klaipėdoje brangesnės maitinimo paslaugos, maisto produktai ir kt. prekės, tačiau mažesnės sąnaudos būstui.

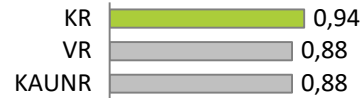
- El. platformų panaudojimas skaičiuotas pasinaudojant paieška interneto puslapyje *booking.com*.
- Didžiausias absoliutus apgyvendinimo įstaigų skaičius el. erdvėje užfiksuotas Pomeranijoje, Lenkijoje.
- Nors KR el. apgyvendinimo vietų skaičiumi reikšmingai nusileidžia užsienio regionams, Lietuvos kontekste KR lenkia Vilniaus ir Kauno regionus.

- Vertinama 0, kai intermodalumo sprendimai regione nenaudojami; 1 – kai intermodalumo sprendimai taikomi regiono miestuose; 2 – kai intermodalumo sprendimai apima platesnę nei miesto teritoriją. Intermodalumu laikoma galimybė pasinaudojant vienu bilietu keliauti su skirtingomis transporto priemonėmis kiek įmanoma platesnėje teritorijoje (Lietuvoje VR ir KAUNR integruoti bilietai sudaro galimybes keliauti su daugiau skirtingų transporto priemonių).
- Intermodalumo atžvilgiu iš kitų regionų labiausiai išsiskiria Mecklenburg–Vorpommern regionas, kuriame pasinaudojant vienu bilietu galima naudotis skirtingomis transporto priemonėmis didžiausioje teritorijoje lyginant su kitais tirtais regionais. Rostock miesto apylinkėse vieno bilieto sistema taikoma naudojantis traukiniais, autobusais, keltais ir tramvajumi. Vieningo bilieto sistema taikoma ne tik Rostock mieste, tačiau apima ir plačią teritoriją, įtraukiančią aplinkinius Laage, Güstrow, Bützow, Teterow, Bad Doberon ir kitus mažesnius miestus.

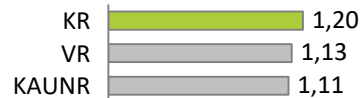
NACIONALINIAME KONTEKSTE KR PASIŽYMI GAMTINIŲ IŠTEKLIŲ GAUSA, TAČIAU KULTŪROS IŠTEKLIAIS NUSILEIDŽIA VILNIAUS REGIONUI

GAMTINIAI IŠTEKLIAI

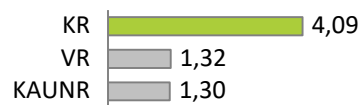
KLIMATO PATRAUKLUMAS

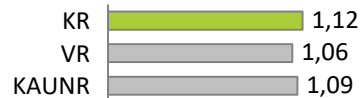
GAMTOS TURTAI (VIETINIAMS TURISTAMS)

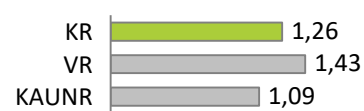
VANDENINGUMAS

GAMTOS TURTAI (UŽSIENIO TURISTAMS)

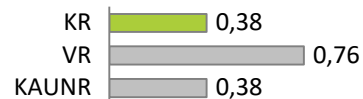

MIŠKINGUMAS

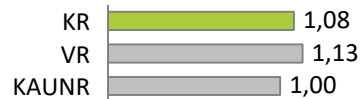

KULTŪRINIAI IŠTEKLIAI

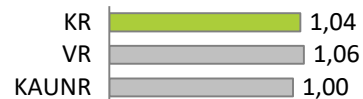
KULTŪROS VERTYBIŲ KOEFICIENTAS

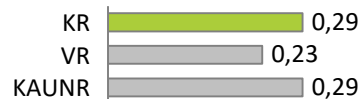
UNESCO KULTŪROS PAVELDO ĮTAKOS UŽSIENIO TURIZMUI KOEFICIENTAS

UNESCO KULTŪROS PAVELDO ĮTAKOS VIETINIAM TURIZMUI KOEFICIENTAS

MUZIEJŲ KOEFICIENTAS

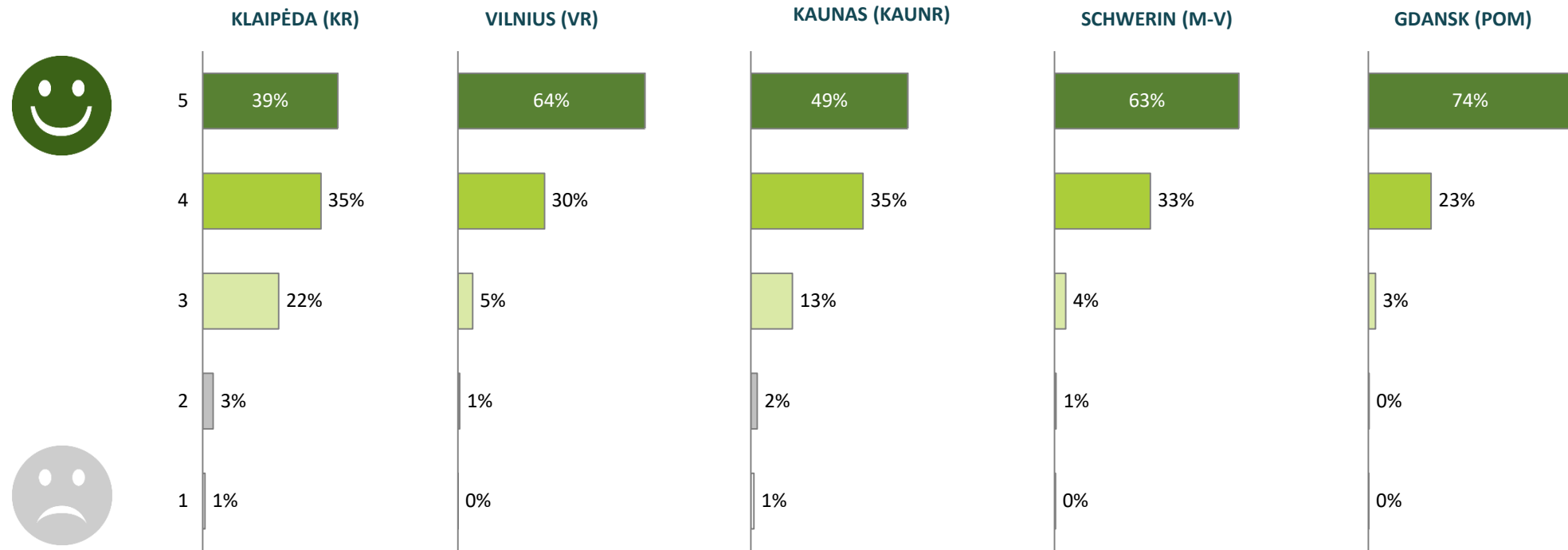
- Gamtos išteklių vertinimas atliekamas pagal Hu ir Richie straipsnyje 1993 m. nustatytą metodologiją. Baziniam regionui priskiriama 1,00 vertė (šis bazinis regionas nebūtinai turi būti analizuojamas), o analizuojamiems regionams vertė nustatoma pagal santykį su baziniu regionu.
- Vertinant gamtos išteklius nacionaliniame kontekste, KR išsiskiria geriausiais rodikliais klimato patrauklumo, vandeningumo ir gamtos turty srityse.
- Miškingumo srityje tiriamų regionų kontekste pirmauja Vilniaus regionas.
- Įgyvendinant rinkodaros strategiją svarbu labiau viešinti KR vandens, gamtos turty ir klimato išteklius.

- Kultūros vertybių koeficiento sudarymo metodika yra tokia pat, kaip ir gamtinių išteklių, o UNESCO kultūros paveldo įtakos koeficientai sudaromi remiantis GIS duomenų bazės duomenimis. Muziejų koeficientas sudaromas priskiriant skirtingos reikšmės muziejams skirtingą taškų skaičių ir gautą bendrą skaičių regione lyginant su daugiausiai muziejų turinčia Kauno centro seniūnija.
- Pagal UNESCO kultūros paveldo įtakos koeficientus KR yra antroje vietoje LR po Vilniaus regiono.
- KR nepasižymi kultūros vertybėmis ir smarkiai nusileidžia Vilniaus regionui.
- Muziejų skaičiumi KR nenusileidžia Kauno regionui ir lenkia Vilniaus regioną.

KR CENTRAS, KLAIPĖDOS M., VERTINAMAS TEIGIAMAI DĖL VAIZDINGO SENAMIESČIO IR KOKYBIŠKŲ MAITINIMO ĮSTAIGŲ, NEIGIAMAI – DĖL NEPAKANKAMO IŠSKIRTINUMO

LANKYTOJŲ PASITENKINIMAS TIRIAMŲ REGIONŲ MIESTUOSE PAGAL TRIPADVISOR DUOMENIS (5 – LABIAUSIAI TEIGIAMAS ĮVERTINIMAS, 1 – LABIAUSIAI NEIGIAMAS ĮVERTINIMAS), 2018 M. RUGSĖJIS

- Teigiamai Klaipėdą įvertinę turistai akcentavo mažą, bet gražų senamiestį, kurį galima lengvai apžiūrėti vaikstant pėsčiomis, restoranų gausą bei jūrų muziejų.
- Neigiamus įvertinimus skyrę turistai pabrėžė, kad Klaipėdoje nėra nieko išskirtinio, ką būtų įdomu aplankyti, pamatyti ar nusipirkti.

- Teigiamuose įvertinimuose pabrėžiami gražūs senamiesčio pastatai (pvz., Aušros vartai) bei barų ir restoranų gausa / kokybė.
- Neigiamuose įvertinimuose pabrėžiamas per didelis turistų kiekis, Vilniaus infrastruktūros netinkamumas neįgaliesiems.

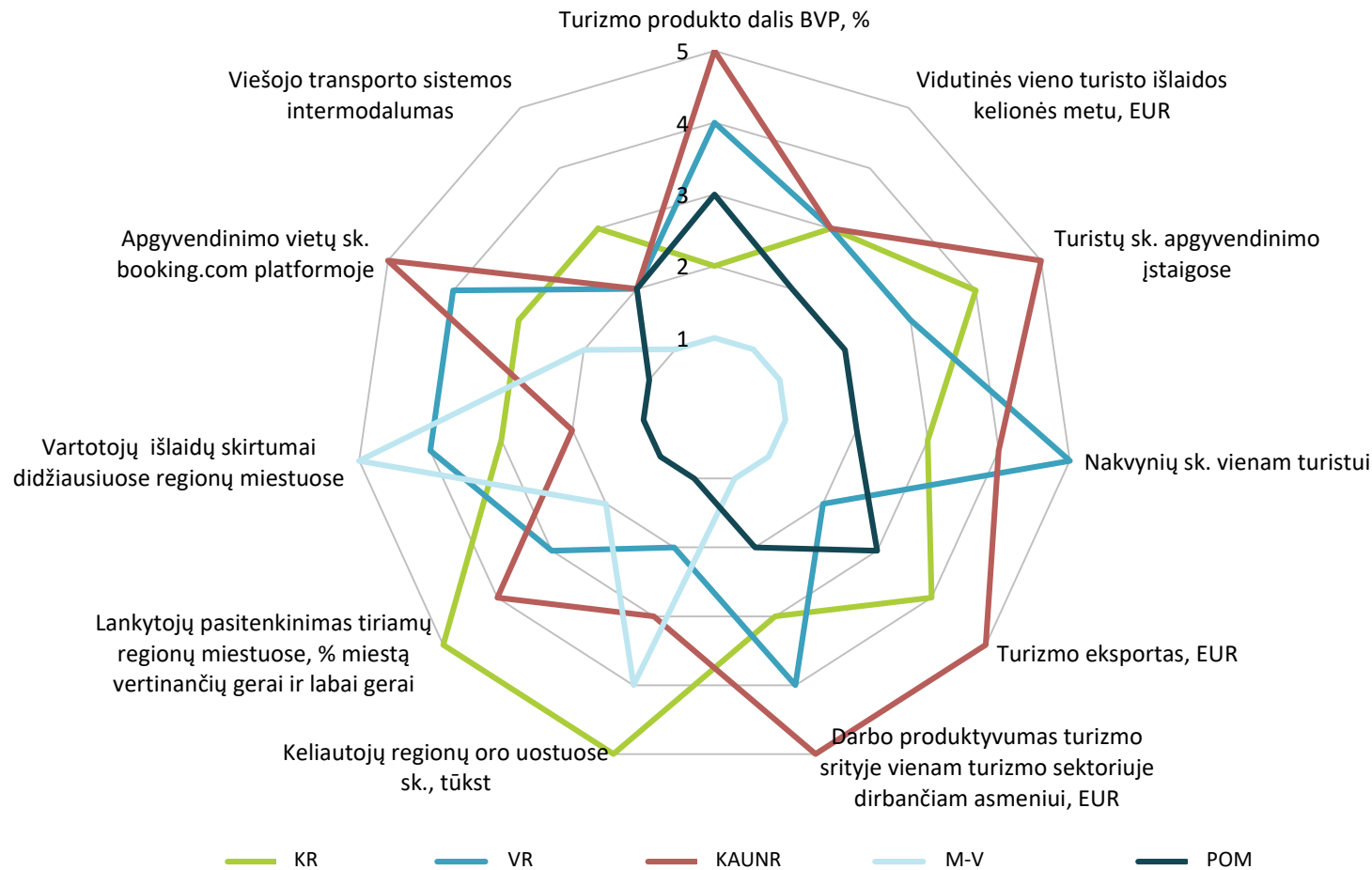
- Teigiamuose įvertinimuose pabrėžiama barų ir restoranų gausa, senamiesčio grožis.
- Neigiamuose įvertinimuose pabrėžiama netvarka, nemalonūs žmonės, nepakankamos veiklos galimybės.

- Teigiamuose įvertinimuose dominuoja Schwerin pilis ir gražūs senamiesčio vaizdai.
- Neigiamuose įvertinimuose atkreipiamas dėmesys į tai, kad pilis graži tik iš išorės, o lankytinų objektų darbuotojai yra labai nemandagūs.

- Teigiamuose Gdanskio įvertinimuose pabrėžiamas senamiesčio grožis, jo restauravimo kokybė bei barų ir restoranų gausa.
- Neigiamuose įvertinimuose akcentuojamas nesaugumas bei netinkamumas neįgaliesiems.

TARPTAUTINIŲ ATŽVILGIŲ KR PRALAIMI KONKURENCINĘ KOVĄ PAGRINDINIAMS KONKURENTAMS, O VIETOS RINKOJE NEŽYMIAI ATSLIEKA NUO VILNIAUS REGIONO

PENKIŲ REGIONŲ KONKURENCINGUMO VERTINIMAS ATSIŽVEGIANT Į 12 SKIRTINGŲ RODIKLIŲ

- Kiekvienam regionui kiekvieno rodiklio atžvilgiu suteikta reikšmė (vieta) nuo 1 iki 5, kai 1 – geriausias rezultatas tarp lyginamų regionų, 5 – prasčiausias. Grafike geriausias rezultatas yra tų regionų, kurių tinklas užima mažiausią plotą.
- KR yra mažiausiai konkurencingas **lankytojų pasitenkinimo, pasiekiamumo oro keliu ir kelionių intermodalumo** rodiklių kontekste. Lyginant su kitais regionais, KR taip pat atsilieka **turistų skaičiumi apgyvendinimo įstaigose** ir **turizmo eksportu** (tai rodo fokusavimąsi į vidaus turistų rinką).
- Reikėtų atsižvelgti į prastus KR įvertinimus, kuriuose nurodoma, jog Klaipėdoje nėra nieko išskirtinio, ką būtų įdomu aplankyti, pamatyti ar nusipirkti. Šią problemą galima sieti su silpna KR veiklų rinkodara.
- Konkurencinį pranašumą tarptautinėje rinkoje KR turi dėl vis dar **sąlyginai žemų vartotojų kainų**. Vietinėje rinkoje KR turi pranašumą dėl aukšto **turizmo sektoriaus darbuotojų produktyvumo, santykinai ilgų turistų kelionių ir didesnio apgyvendinimo paslaugų pasiekiamumo elektroninėje erdvėje**.
- Grafike neatsispindinčių kultūrinių ir gamtinių išteklių atžvilgiu KR Lietuvos kontekste turi pranašumą **klimato, vandens išteklių ir gamtos turty, muziejų** kategorijose.

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

2. Turizmo sektoriaus plėtra:

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siejami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

KR STIPRYBĖS | KR LABIAUSIAI IŠSISKIRIA TURIZMUI PALANKIA GEOGRAFINĖ PADĖTIMI, TRAUKOS OBJEKTŲ SKAIČIUMI BEI VYSTOMA REIKALINGA INFRASTRUKTŪRA

TRAUKOS OBJEKTAI

- Vienintelis Lietuvos regionas, turintis prieigą prie Kuršių marių, Baltijos jūros.
- Regiono geografinė padėtis palanki plėtoti turizmo ir rekreacijos ekonomiką.
- Palankūs turizmui plėtoti regiono gamtiniai rekreaciniai išteklių: jūros akvatorija, pajūrio paplūdimiai, savitas natūralus neurbanizuotas jūros kranto ruožas, rekreaciniai miškai, švarus jonizuotas oras, mineralinio vandens, gydomojo purvo išteklių.
- Regione yra rekreacijai ir turizmui pritaikytos saugomos gamtos teritorijos ir kultūros objektai.
- Regione yra du iš keturių Lietuvos kurortų, kuriuos keliautojai renkasi dėl sveikatinimo ir sveikatingumo tikslų. Palanga pasižymi geru klimatu, balneologiniais bei gydomojo purvo resursais, o Neringa – klimatu, ramia lokacija ir harmoningu kraštovaizdžiu.
- Regione yra geriausių Lietuvoje gamtinių rekreacinių išteklių vandens rekreacijai ir vandens turizmui plėtoti – lygaus vandens buriavietės, jūrinės rekreacijos vietos.
- Regionas pasižymi nacionalinės ir regioninės reikšmės kultūriniais išteklių (KR turi UNESCO pasaulio paveldo objektą – KNNP).
- Regione išsidėstę ir naudojami turistiniam patrauklumui didinti du Lietuvos etnografiniai regionai – Mažosios Lietuvos ir Žemaitijos.
- Regione sukurti ir palaikomi tarptautiniai turistiniai ir kultūriniai maršrutai: Europos gintaro kelias, Kuršių kelias, Šv. Jokūbo piligrimų kelias, Vėtrungių kelias, Eurovelo 10.
- Regione suformuota ir toliau plėtojama tarptautinių ir regioninių renginių pasiūla, pritraukianti gausius vietinių ir užsienio turistų srautus.
- KR turistai turi didžiausią apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų pasirinkimą Lietuvoje.
- Regione komplementarus kultūrinių ir gamtinių išteklių išsidėstymas.

TURIZMO POLITIKA, ŠVIETIMAS

- Įkurtas ir sėkmingai funkcionuoja Pamario turizmo klasteris.
- Savivaldybėse veikia įvairių formų organizacijų susivienijimai (tarp kurių – prekybos, pramonės ir amatų rūmai, turizmo verslo asociacijos, viešbučių ir restoranų asociacija, gidų gildija ir kt.), kurių vaidmuo KR lygmens sprendimų priėmimo gali būti didinamas.
- Regione tinkamai panaudotos ES lėšos turizmo maršrutams parengti, objektams pritaikyti lankymui, sąmoningumui skatinti, kokybiškoms rekreacinėms erdvėms prie vandens telkinių sukurti.
- Darbo turizmo srityje produktyvumas aukštesnis nei Vilniaus ir Kauno regionuose (sezono metu).
- Platus turizmo specialistų rengimo tinklas: 7 aukštojo mokslo ir 9 profesinio rengimo programos įvairių turizmo sričių specialistams rengti.

INFRASTRUKTŪRA

- Regione sukurta turizmui tinkama susisiekimo infrastruktūra – tarptautinis Palangos oro uostas, Klaipėdos jūrų uostas, išvystytas kelių ir geležinkelių tinklas.
- Plėtojamas tarptautinis atvykstamasis kruizinis turizmas.
- KR vystomos naujai kuriamų inovacijų platformų paslaugos ir galimybė TU srityje dirbančioms įmonėms jomis pasinaudoti (pvz., naujai kuriamas Skaitmeninių inovacijų centras (angl. *Digital Innovatinon Hub*) (toliau – SIC), kuris padės KR įmonėms, pasitelkus skaitmeninę technologiją, pagerinti savo verslo ar gamybos procesus, produktus ir paslaugas ir tapti labiau konkurencingomis).

TURIZMO VALDYMAS

- Regione suformuotas turizmo politiką formuojančių ir įgyvendinančių institucijų tinklas (Asociacija „Klaipėdos regionas“, vienintelė Lietuvoje regioninė nevyriausybinių vieša turizmo institucija – regioninė turizmo taryba (patariamasis organas prie KR plėtros tarybos), atskirų savivaldybių turizmo informacijos centrai).

\ KR SILPNYBĖS (1/2) | KR NETURI VIENINGOS TURIZMO POLITIKOS STRATEGIJOS

TURIZMO POLITIKA

- Trūksta koordinacinio centro, kuris padėtų įgyvendinti vieningą turizmo sektoriaus politiką bei leistų atskleisti KR turizmo sektoriaus stiprybes:
 - Regione savivaldybių institucijų vykdomos ir suplanuotos vykdyti turizmo plėtros skatinimo priemonės ne visada suderinamos regioniniu lygiu, todėl jų įgyvendinimas neužtikrina regiono turizmo sektoriaus konkurencingumo.
 - Regione trūksta bendro produktų vystymo, rinkodaros ir įvaizdžio formavimo veiksmų koordinavimo, nesukurta efektyvi rinkodaros sistema.
 - Turizmo politiką formuojančios ir įgyvendinančios institucijos dažnai nederina veiksmų tarpusavyje ir dubliuoja viena kitos funkcijas. Trūksta efektyvaus bendradarbiavimo tarp skirtingų šios sistemos dalyvių.
- Trūksta regiono žinomumo, išskirtinumo tarptautiniu mastu.
- Menkai išvystytas medicinos ir sveikatingumo paslaugų turizmas, nedidelė tokių paslaugų pasiūla.
- Regiono mastu nėra vieningo sutarimo dėl tikslinių rinkų pasirinkimo.
- Neprioritetizuojama Skandinavijos turistų rinka.
- Neišnaudotos verslo turizmo plėtros galimybės.
- Neišspręstas Skuodo raj. statusas nacionaliniame turizmo sektoriuje (jis nepriskirtas prioritetiniam turizmo regionui Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programoje, skirtingai nei likusi KR dalis).
- Regione nesukurta efektyvi turizmo veiklos planavimo ir stebėsenos sistema, nėra integruotos turizmo valdymo ir stebėsenos, vieningos šalies, regioniniu, vietos lygmeniu keliamų tikslų ir jų ryšių bei rodiklių sistemos:
 - Regione nėra sukurta atsakomybės už atitinkamų turizmo tikslų įgyvendinimą ir pasiektus rodiklius apskaitos sistema.
 - Regione trūksta turizmo valdymo ir verslo kompleksinio ir tinklinio požiūrio į regiono turizmo išteklius ir potencialo išnaudojimą.
 - Regione trūksta bendrų ir efektyviai koordinuojamų rinkodaros ir viešųjų ryšių veiksmų tikslinėse rinkose: tarp savivaldybių skiriasi turizmo informacijos teikimo būdai, priemonės, sistemos.
 - Regiono turizmo valdyme menkai dalyvauja turizmo verslo atstovai.
 - Neatliekamas regiono turizmo išteklių vertingumo periodinis monitoringas ir konkurencingumo kaitos įvertinimas.
 - Trūksta bendro regioninio renginių cikliškumo derinimo.
- Turizmo plėtra sektoriniu požiūriu netolygi – dalyje savivaldybių išplėtotas kaimo turizmo sodybų tinklas ir neišvystytas maitinimo bei pramogų pasiūlos tinklas.
- Nesukurtas bendras KR (prekės) ženklas.
- Kuršių nerijai aktuali aplinkos apsauga (pagal Pajūrio juostų įstatymą, teritorijų planavimo dokumentus, kt.) apsunkina turizmo plėtrai reikalingos „kietosios“ infrastruktūros įrengimą.

\ KR SILPNYBĖS (2/2) | KR NEPAKANKAMAI IŠPLĖTOTI TRAUKOS OBJEKTAI, NETOLYGLIAI IŠVYSTYTA INFRASTRUKTŪRA IR RIBOTAS ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ POTENCIALAS

TRAUKOS OBJEKTAI

- Neišplėtotas vandens turizmas ir maršrutai pramoginiais laivais KR vandens kelių sistemoje (upėmis, ežerais).
- Nepakankamai išnaudoti tarptautiniai kultūriniai keliai.
- Neišnaudojamas gastrominio turizmo potencialas, kuris galėtų prisidėti prie sezoniškumo mažinimo.
- Neišnaudojamas stiprių muziejų potencialas (dėl silpnos rinkodaros, pasenusios kultūrinės ekspozicijos, kt.).
- Nepakankamai išvystyta rekreacinių paslaugų pasiūla kai kuriose regiono saugomose teritorijose.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI, ŠVIETIMAS

- Turizmo sektoriuje pastebima didelė darbuotojų kaita dėl sąlyginai žemų atlyginimų ir menkų karjeros galimybių, tam įtakos turi ir sezoniškumas, nes darbuotojų paklausa KR turizmo sektoriuje yra itin sezoniška.
- Partnerystė tarp švietimo (aukštojo ir profesinio) įstaigų ir verslo įmonių nėra stipri: neveikia grandis, leidžianti mokslo įstaigoms periodiškai perduoti kompetencijų poreikį privačiame sektoriuje.
- Specialistų rengimo sistema yra ganėtinai inertiška, lėtai reaguojanti į turizmo industrijos pokyčius.
- KR ar nacionaliniu mastu trūksta darnios, lanksčios ir sistemingos turizmo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo sistemos.

INFRASTRUKTŪRA

- *Plėstinos* transporto sistemos galimybės, lankytojams ir vietiniams gyventojams leidžiant laisvai ir be trikdžių atvykti į KR, keliauti viduje be automobilio:
 - Trūksta viešojo transporto sistemos intermodalumo.
 - Netolygiai išvystyta KR dviračių infrastruktūra.
 - KR pasiekiamumui tarptautiniu mastu būtina tolimesnė naujų skrydžių kryptų plėtra.
 - Plėstinas KR pasiekiamumas vandens transportu (keltais). Prioritetinės kryptys – Gdanskas (Lenkija) ir Stokholmas (Švedija).
- Uostų / krantinių infrastruktūros nusidėvėjimas.
- Mažas aplinkos ir informacijos prieinamumas viešosiose erdvėse neįgaliesiems ir kitoms tikslinėms grupėms (pvz., pagyvenusiems žmonėms, šeimoms su mažais vaikais, žmonėms su laikinomis negaliomis ir kt.).
- Regioniniai turizmo ištekliai nėra apjungti į inovatyvius turizmo produktus, trūksta sąveikos su turizmo verslo atstovais.
- Regiono turistinėse vietovėse menka vizualinė turizmo informacija, trūksta informacinių aikštelių, tualetų, apšvietimo.
- Nepakankamas šiuolaikinių skaitmeninių technologijų panaudojimo lygis turizmo reikmėms regione.

KR GALIMYBĖS | KR TURI PLĖTOTI TRAUKOS OBJEKTŲ POTENCIALĄ IR ORIENTUOTIS Į INOVATYVIUS TURIZMO PRODUKTUS

TRAUKOS OBJEKTAI

- Dėl augančių gyventojų pajamų, besikeičiančių poreikių ir laisvo žmonių judėjimo didėjantis dėmesys sveikatai (aktualus KR iki šiol neišnaudotas sveikatinimo per geoterminio vandens panaudojimą potencialas), kelionėms, poilsiui ir pramogoms.
- Verslo turizmo plėtros potencialas.
- Kurortinių teritorijų (Rusnė-Kintai, Karklė, Smiltynė, ir kt.) plėtra ir su tuo susijęs didesnis socialinis aplinkos saugumas.
- Kruizinių laivų, pramoginių laivų ir keltų infrastruktūros plėtra uostuose ir uosteliuose.
- Pradėtas Šventosios jūrų uosto atstatymo projektas, tarp pirmųjų planuojamų darbų – infrastruktūros žvejams sukūrimas.
- Neringos ir Palangos kurortų sinergija, siekiant didinti gamtos ir kultūros paveldo objektų žinomumą bei lankomumą, plėtoti rekreacijos ir sveikatingumo paslaugas.
- KNNP galimybių išnaudojimas sudarant išskirtines sąlygas poilsiui (mėgėjiškos žvejybos galimybės, poilsis švairiuose pajūrio paplūdimiuose, grybavimas miškuose).
- Šalies ir tarptautinį keliautojų susidomėjimą KR galintis atnaujinti / išskirtinumą pabrėžti numatomas megaobjektas Klaipėdos mieste (siūloma alternatyva – naujo Jūrų muziejaus padalinio (akvatinio pažintinio eksperimentariumo) įkūrimas).

TURIZMO POLITIKA, ŠVIETIMAS

- Didėjantis žmonių mobilumas.
- Teigiamos bendros turizmo plėtros prognozės.
- Augantis informacinių technologijų vaidmuo ir jų pritaikymo turizmo rinkodarai bei panaudojimo versle (pvz., lankytojų poreikių analizei) galimybės.
- Konkurencingos KR turizmo paslaugų kainos (lyginant su Vakarų Europos šalimis).
- Mokslinio potencialo KR išnaudojimas inovacijų plėtrai, palankios verslo aplinkos startuoliams kūrimas (investavimo, verslo akseleratorių programos, įvairūs konkursai, nauji startuolių finansavimo metodai). Numatyta Jūrinio slėnio plėtra: siekiama, kad iki 2030 m. jis taptų „Top“ 3 jūriniu slėniu Baltijos jūros regione.
- Vieningos turizmo rinkodaros platformos sukūrimas ir išnaudojimas intermodalumo skatinimui ir didesniai geografiniam turistų judumui regione.
- Skatinamas bendradarbiavimas siūlojoje apibrėžti KR turizmo ekosistemoje:
 - Didesnė aukštųjų ir profesinių mokyklų kooperacija (pvz., jungtinės su turizmo plėtra susijusios studijų programos, tyrimai).
 - KR klasterių kūrimosi skatinimas įtraukiant keletą stiprų turizmo produktų potencialą turinčių savivaldybių, ypač – sveikatingumo, gamtos, dalykinio turizmo srityse.
 - Nauji verslo subjektų bendrai vystomi turizmo produktai ir paslaugos, jų junginiai, inovacijų akceleravimas.

\ KR GRĖSMĖS | KR TURI PLĖTOTI TRAUKOS OBJEKTŲ POTENCIALĄ IR ORIENTUOTIS Į INOVATYVIUS TURIZMO PRODUKTUS

TARPTAUTINIAI VEIKSNIAI

- Tarptautinė įtampa kaimyninėse šalyse regione gali mažinti atvykstančių turistų srautus.
- Kitų Lietuvos ir užsienio rekreacinių regionų didėjantis konkurencinis patrauklumas ir neplanuotų tarptautinės ir regioninės traukos objektų kaimyniniuose regionuose atsiradimas.

TURIZMO POLITIKA

- Nacionalinę turizmo politiką formuojančios organizacijos neteikia prioriteto KR (nacionalinė rinkodaros strategija ir veiklos / renginiai, organizuojami nacionalinių turizmo valdymo struktūrų, yra orientuoti ir dažniausiai vykdomi Vilniaus mieste).
- Besikeičianti teisinė aplinka, mokesčių politika, nepakankamos investicijos į turizmo sektorių, aplinkosauginiai reikalavimai ir apribojimai gali tapti kliūtimis plėtojant turizmą KR, ypač – siekiant pritraukti tarptautines įmones (pvz., tarptautinius viešbučių tinklus).

INFRASTRUKTŪRA

- Nešvarios, imlios gamtiniais ir teritoriniams ištekliams pramonės skverbimasis į rekreacines ar gretutines teritorijas.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI, ŠVIETIMAS

- Kvalifikuotos darbo jėgos emigracija į kitas šalis.
- Mažėjantis studentų skaičius (į Klaipėdos aukštąsias mokyklas kasmet įstoja vid. 10 % mažiau studentų nei praėjusiais metais; su viešbučių ir restoranų ūkio sektoriais susijusiose profesinio mokymo programose besimokančių asmenų skaičius mažėja).
- Besikeičiantys studijų programų akreditavimo rezultatai.

\ IŠVADOS (1/3) | NORĖDAMAS IŠNAUDOTI SAVO PAJŪRIO IR VANDENS TURIZMO GALIMYBES VIETINIU IR TARPTAUTINIU MASTU, KR TURI VYSTYTI KOMPLEKSINĮ TURIZMĄ

SPECIALIZACIJA

- Esamos situacijos analizė rodo, kad **KR specializacijos kryptis galėtų būti pajūrio ir vandens turizmo kompleksinių sistemų plėtra.**
- KR dominuoja pajūrio ir vandens turizmo sistema, kuri suteikia šiam regionui unikalumo, lyginant su kitais Lietuvos regionais. Kituose regionuose neegzistuoja galimybė vystyti pajūrio turizmą.
- Tarptautiniu mastu KR situacija sudėtingesnė, nes pajūrio ir vandens turizmo galimybes turi abu kaimyniniai Lenkijos ir Vokietijos lyginamieji regionai (dėl kaimyninių regionų konkurencijos didelę įtaką turi pridėtinę vertę kuriantys valdymo – vadybos – žmogiškųjų išteklių – kainos veiksniai).

KONKURENCINGUMAS

- Konkurencingumo analizė parodė, jog tarptautiniame kontekste pagrindinis KR pranašumas – vis dar sąlyginai žemos kainos, o galimybes kuria internetinės turizmo produktų populiarinimo platformos.
- Vietiniu mastu KR išsiskiria aukštu turizmo sektoriaus darbuotojų produktyvumu, sąlyginai ilgomis turistų kelionėmis, palankiu klimatu, vandens ištekliais, gamtiniais turtais ir muziejais.
- Didžiausios KR silpnybės: prastas pasiekiamumas oro transportu, neišvystytas viešojo transporto intermodalumas, mažas turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose ir mažas turizmo eksportas.

SĄSAJOS SU GRETIMAIS REGIONAIS IR RAJONAIS

- Siekiant geriau išnaudoti galimybes turizmui Vakarų Lietuvoje, būtina užtikrinti bendradarbiavimą ne tik tarp KR savivaldybių, bet ir su aplinkiniais regionais / rajonais (Tauragės, Mažeikių, Telšių, Plungės, Rietavo, Pagėgių teritorijomis).
- Vystant kompleksinį turizmą, būtina gerinti susisiekimo infrastruktūrą (dviračių takus, autoturizmo maršrutus, vandens kelius) kartu su aplinkiniais rajonais.
- Aktualu bendradarbiauti su aplinkiniais rajonais vystant kultūrinį turizmą („Mažosios Lietuvos tema“, „pieno kelias“, dvarų ir muziejų maršrutas), bei pažintinį bei aktyvų turizmą (lankytini objektai, nacionaliniai parkai ir pan.).

KOMPLEKSINIO TURIZMO SVARBA

- KR konkurencingumas stiprinamas sudarant pajūrio ir vandens turizmo kompleksą su kitomis, koreliuojančiomis turizmo rūšimis, investuojant į naujus inovatyvius ir stiprinant esamus turizmo objektus.
- KR išskirtinumas pajūrio ir vandens turizmo srityje turi būti remiamas esamais ir daugumoje savivaldybių stipriais kultūriniais, gamtos ištekliais.
- Įgalinantieji elementai – įdiegtas naujas turizmo valdymas regione, regioniniu lygmeniu rinkodaros sistema.
- Lyginimas su kitais regionais taip pat rodo, kad panašiuose brandžiuose regionuose (brandūs regionai – tai regionai, turintys ilgalaikes turizmo tradicijas, efektyviai veikiančias turizmo vystymo įstaigas, nuoseklią turizmo strategiją ir istoriją) vyksta panašūs procesai kaip ir KR – permąstomos ir diegiamos naujos strategijos, ieškoma proveržio scenarijų ir galimų regionų specializacijų.

IŠVADOS (2/3) | SAVIVALDYBĖS TURI TINKAMAS SĄLYGAS KURTI TURIZMO PRODUKTŲ SINERGIJAS BENDRADARBIAUDAMOS

ESAMOS SAVIVALDYBIŲ SPECIALIZACIJOS APIBENDRINIMAS (ŽR. 30 SK.) PAGAL TURIZMO RŪŠIS IR GALIMOS SĄSAJOS TARP SAVIVALDYBIŲ KURIANT TURIZMO PRODUKTUS

	Kl. m.	Kl. r.	Kr. r.	Ner.	Pal. m.	Skud. r.	Šil. r.	
Pajūrio ir jūrinis	x	x		x	x			Turimas viso KR išskirtinumas: <i>darnus</i> pajūrio ir vandens turizmas
Vandens		x		x			x	
Aktyvus	x	x	x	x	x			
Miesto	x							
Kultūrinis	x		x	x	x	x	x	1
Kaimo		x					x	
Gamtinis		x		x		x	x	2
Sveikatingumo	x			x	x			3
Dalykinis	x				x			4

1 Miesto ir kultūrinis turizmas | Bendri Klaipėdos m., Kretingos raj., Neringos, Palangos m., Skuodo raj. ir Šilutės raj. turizmo produktai, formuojantys bendrą KR, kaip išskirtinės Vakarų Lietuvos ir Baltijos jūros regiono *kultūros*, įvaizdj.

2 Gamtinis turizmas | Kvietimas atrasti unikalią KR gamtą; lyderės – Klaipėdos raj., Neringos, Skuodo raj. ir Šilutės raj. savivaldybės.

3 Sveikatingumo turizmas | Koordinuota turimų išteklių plėtra siekiant sukurti bendrą KR, kaip sveikatai puoselėti idealaus regiono, „veidą“. Lyderės – Klaipėdos m., Neringos ir Palangos m. savivaldybės.

4 Dalykinis turizmas | KR apgyvendinimo, maitinimo, susitikimo ir darbo vietų paslaugos plėtojamos kaip išskirtinai tinkančios tarptautinėms konferencijoms ir susitikimams (ypač – dalyviams iš Baltijos jūros regiono, rinkodarą derinant su oro transporto kryptimis), tęstinėms darbo išvykoms ir programoms (angl. vad. „workation“). Turizmo produktų plėtros ir jungimo lyderės – Klaipėdos m. ir Palangos m. savivaldybės.

Nišinis turizmas | Likusio KR turizmo potencialo naudojimas kuriant regioninio masto (ar kelių savivaldybių) nišinio turizmo produktus. Pvz.: vandens kelių tyrinėjimas (kelionės baidarėmis, burlaiviais, valtimis, kt.: Klaipėdos raj., Neringos, Šilutės raj. savivaldybės) sietinos su gastro-turizmu skirtingose KR vietose; ornitologinis turizmas Nemuno deltoje (Šilutės raj., taip pat – Klaipėdos raj., Neringos savivaldybėje).

Bendradarbiavimo kryptys formuoja KR turizmo sektoriaus viziją (žr. 49 sk.).

IŠVADOS (3/3) | TURIZMO SEKTORIAUS PLĖTRA REIKIA IŠNAUDOTI SAŠAJAS SU KR SPECIALIZACIJA KITOSE EKONOMIKOS SRITYSE

KR EKONOMINĖS PLĖTROS KRYPTYS, NUMATYTOS „KLAIPĖDA 2030“

IŠNAUDOTINOS SAŠAJOS (✓) TARP KR EKONOMINĖS PLĖTROS KRYPTIŲ („KLAIPĖDA 2030“, ŽR. KAIRĖJE) IR TURIZMO SEKTORIAUS

<p>JŪRINĖ EKONOMIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Integruotas uosto, logistikos, pramonės kompleksas SGD klasteris Jūrinis ir sveikatinimo turizmas 	✓	<ul style="list-style-type: none"> Klaipėdos m. Smiltynės ir Girulių bei Klaipėdos raj. Karklės–Kukuliškių teritorijos siekia tapti kurortinėmis (taps aktyvesniais jūrinio ir sveikatinimo turizmo centrais). <ul style="list-style-type: none"> Giruliai: rekreaciniai centrai (pvz., SPA, išnaudojant geoterminius vandenis). Smiltynė: rekreaciniai centrai, mobilumas dviračiais, atidaryta trečioji perkėla. Karklė–Kukuliškiai: „lėtasis“ turizmas, mėgėjiška žvejyba, įrengiamas žvejybinis išvažiavimas į jūrą. Būsimas mažųjų ir pramoginių laivelių uostas prie Kuršių marių ir kruizinių laivų prielauka („Memel city“) turi būti įtraukiami į pajūrio / vandens turizmo objektų rinkodaros priemones. Didinamas KR pasiekiamumas oru (naujos skrydžių kryptys), vandeniui (naujos kelto linijos), traukiniais. Gerinama dviračių infrastruktūra (pagal „EuroVelo“ reikalavimus): būtina užtikrinti takų tęstinumą tarp KR savivaldybių. Atkuriamas Šventosios jūrų uostas.
<p>BIOEKONOMIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bioekonomikos klasteris Mėlynosios technologijos Atsinaujinanti energija 		
<p>PAŽANGIOS PRAMONĖS EKONOMIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> „Pramonės 4.0“ – kompetencijų centras 	✓	<ul style="list-style-type: none"> Įsteigtas automatizacijos ir skaitmenizacijos sprendimų plėtros kompetencijų centras nukreiptas į turizmo produktų skaitmenizavimą / automatizavimą. Turizmo sektoriaus poreikių aktualizavimas kuriamo „Verslo angelų“ konsorciumo veiklai.
<p>KŪRYBINĖ IR PASLAUGŲ EKONOMIKA:</p> <ul style="list-style-type: none"> Paslaugų centrai Kūrybinių industrijų klasteris MICE turizmas 	✓	<ul style="list-style-type: none"> Įvairinami MICE turizmo pasiūlymai, siejant juos su miesto ir sveikatingumo turizmo produktais (siūlomos išvykų, renginių, programų, kt. paslaugų alternatyvos; lyderės – Klaipėdos m. ir Palangos sav., žr. 46 sk.). Aktyvinama MICE turizmo rinkodara priklausomai nuo naujų oro transporto kryptių Palangos oro uoste. Kūrybinių industrijų klasterio įgalinimas: <ul style="list-style-type: none"> Dalyvauti inovatyvių turizmo produktų kūrime (pvz., dalyvaujant startuolių akceleratoriuje, angl. <i>hackaton</i> uose). Prisidėti kuriant, įtvirtinant ir naudojant KR prekės ženklą, jo viešinimo strategiją. Galimas verslo inkubatorių ir verslo vystymo akceleratoriaus veiklos, verslumo skatinimo programų orientavimas į turizmo sektoriaus poreikius. Tikslinių studijų kryptių stiprinimo iniciatyvų pritaikymas turizmo sektoriaus poreikiams.

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

2. Turizmo sektoriaus plėtra:

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siejami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

KR TURIZMO VIZIJA – BALTIJOS REGIONO TURIZMO TRAUKOS IR INOVACIJŲ ŽIDINYS

VIZIJA

KR IŠSKIRTINUMAS – DARNUS PAJŪRIO IR VANDENS TURIZMAS

Pagrindine KR specializacija siūloma pasirinkti darnaus pajūrio ir vandens turizmo kryptį, kuri taptų reikšmingą pridėtinę vertę kuriančia KR paslaugų ekonomikos dalimi, besiremiančia gamtiniais pajūrio ir vandens ištekliais, ekonomiškai pagrįstomis inovatyviomis ir kokybiškais kultūrinio, sveikatingumo, nišinio, gamtos, miesto ir dalykinio turizmo paslaugomis, palaikomomis regioninių inovacijų, kūrybinių industrijų ir sveikatingumo tinklo horizontaliųjų prioritetų. Efektyvesnis turimų resursų išnaudojimas ir tinklaveikos platformų stiprinimas leis KR padidinti konkurencingumą Europos pajūrio ir vandens turizmo rinkoje. Pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria šios turizmo rūšies politikos formuotojai visame pasaulyje, tarp jų ir KR: 1) žinių trūkumas, 2) darbo jėgos įgūdžių trūkumas, 3) inovacijų trūkumas, 4) gamtinis pažeidžiamumas, 5) ES investicijų prieinamumo ir panaudojimo efektyvumo didinimas, 6) smulkių rinkos veikėjų fragmentacija, 7) veiklos sezoniskumas. Sprendžiant šiuos iššūkius, investicijos telkiamos į žmogiškųjų resursų stiprinimą (ypač ugdant verslumą, didinant paslaugų kokybę ir gerinant užsienio kalbų mokėjimą), aplinkos inovacijoms gerinimą ir turimų gamtos resursų apsaugą. Taip pat siekiama įgyvendinti su turizmu susijusius Jungtinių Tautų organizacijos tvaraus vystymosi tikslus, kuriuose numatyta įgyvendinti tvaraus turizmo skatinimo politiką, kuria būtų kuriamos darbo vietos ir skatinama vietinė kultūra ir vietinių produktų vartojimas, sukurti ir įgyvendinti priemonės, skirtas stebėti tvaraus vystymosi poveikį turizmui bei padidinti tvaraus jūrų išteklių naudojimo ekonominę naudą, įskaitant tvarų žuvininkystės, akvakultūros ir turizmo valdymą.

MIESTO TURIZMAS

KULTŪRINIS
TURIZMAS

GAMTINIS TURIZMAS

SVEIKATINGUMO
TURIZMAS

DALYKINIS TURIZMAS

NIŠINIS TURIZMAS

KONKURENCINIO PRANAŠUMO ĮGALINIMO ĮRANKIAI
(HORIZONTALIEJI PRIORITETAJ)

INOVACIJOS

Svarbiausi šio horizontalaus prioriteto tikslai – įgalinti išmaniojo regiono turizmą bei atnaujinti kultūros ir vandens turizmo paslaugas. Inovacijų dėka kuriamas nuolatos besimokantis ir prisitaikantis regionas su puikiai išvystytais socialiniais tinklais. Sąveika ir tinklaveika yra kertiniai akcentai, leidžiantys sukurti dinamišką regioninę sistemą; tam svarbus mokslo, verslo ir viešojo valdymo įstaigų bendradarbiavimas ir turizmo sektoriaus darbuotojų mokymosi visą gyvenimą skatinimas. Kaip rodo Skandinavijos šalių pavyzdžiai, konkurencinis pranašumas gali būti kuriamas ne per radikalių inovacijų, bet per abipusio mokymosi procesą inovacijų srityje – bendradarbiavimą tarp įmonių, juose dirbančių darbuotojų bei žinių infrastruktūros atstovų. IT priemonės aktyviai diegiamos pasaulinėje kelionių ir viešbučių praktikoje, pradedamos naudoti ir KR turizmo praktikoje.

KŪRYBINĖS INDUSTRIJOS

Šis horizontalusis prioritetas būtinas visoms KR regiono turizmo rūšims plėtoti ir patrauklumui didinti. Regione jau yra sėkmingai veikiančių tarpsektorinio bendradarbiavimo diegiant kūrybines naujoves pavyzdžių.

PAJĖGUMŲ DIDINIMAS

RINKODARA IR
KOMUNIKACIJA

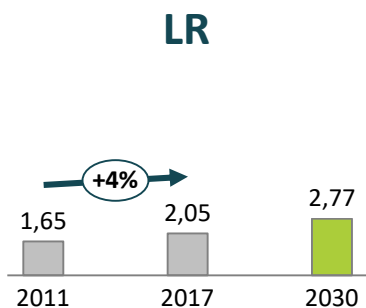
TINKLAVEIKA

PASIEKIAMUMO (ŠALIES IR
TARPTAUTINIŲ MASTŲ)
GERINIMAS

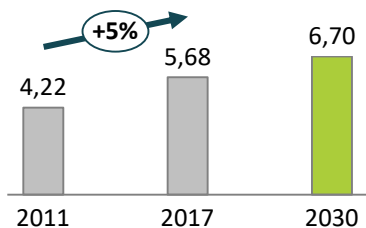
DĖMESYS DARNAI IR
APLINKAI PLANUOJANT
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRĄ

Bendra (regiono mastu) rinkodara ir įvaizdžio kūrimas padėtų ne tik didinti KR išskirtinumą Lietuvoje / tarptautiniu mastu, bet ir ugdytų bendras turizmo sektoriaus bendruomenės vertybes, identitetą ir viziją; siekis tapti bendros „istorijos“ dalimi skatintų aktyviau įsitraukti į tinklaveikos iniciatyvas. Turizmo sektoriaus pajėgumų didinimas turi užtikrinti *darnią* regiono plėtrą; tai svarbu planuojant naujus infrastruktūros objektus, teritorijų plėtrą, mažinant neigiamą turizmo įtaką aplinkai ir klimato kaitai.

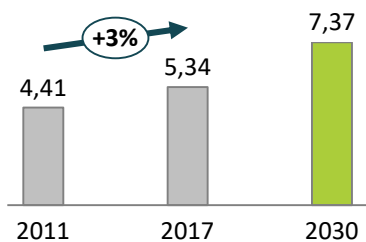
BAZINIS SCENARIJUS (1/2) | 2017 M. KR TURIZMO SEKTORIUS TURĖJO DIDESNĖ REIŠMĖ KR EKONOMIKAI NEI LR

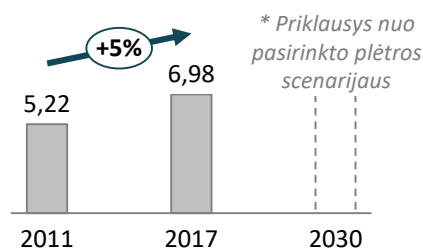
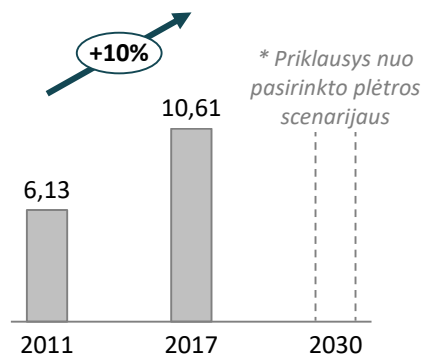
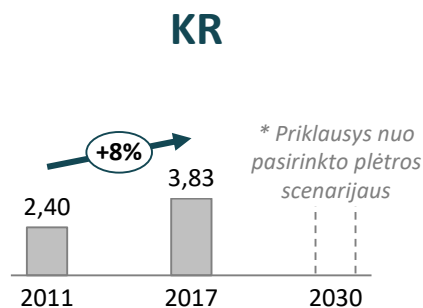
TIESIOGINIO TURIZMO INDĖLIO Į BVP DALIS, %

VISO TURIZMO INDĖLIO Į BVP DALIS, %

VISAS TURIZMO INDĖLIS Į DARBO RINKĄ, %

2017 m. LR rodikliai bei prognozuojami 2030 m. LR rodikliai gauti remiantis Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos (WTTC) studija „Economic Impact 2017 Lithuania“. Šioje studijoje pateiktomis prognozėmis taip pat remiamasi skaičiuojant dabartinius KR rodiklius. Detalesnė KR rodiklių skaičiavimo metodologija toliau pateikiama prie kiekvieno rodiklio aprašymo.

TIESIOGINIS TURIZMO INDĖLIS Į BVP rodo, kokią dalį regiono / valstybės BVP sudaro turizmo sektoriaus tiesiogiai sukurtas produktas.

- LR turizmo indėlis ir jo prognozės gautos iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. KR turizmo BVP 2017 m. apskaičiuotas remiantis LR turizmo BVP ir turistų dalimi KR lyginant su visais LR turistais.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

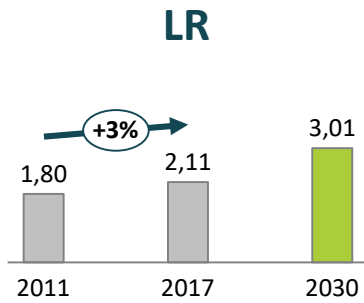
VISAS TURIZMO INDĖLIS Į BVP rodo, kokią dalį viso regiono / valstybės BVP sudaro visas turizmo sukurtas produktas.

- LR turizmo indėlis ir jo prognozė gauti iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. Visas KR turizmo BVP 2017 m. apskaičiuotas remiantis tiesioginiu KR turizmo BVP ir viso / tiesioginio turizmo BVP proporcija LR atveju.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

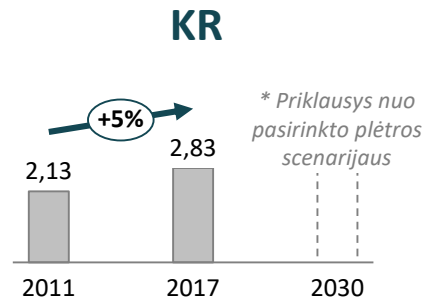
VISAS TURIZMO INDĖLIS Į DARBO RINKĄ rodo, kokią dalį visos regiono / valstybės darbo rinkos sudaro tiesiogiai ir netiesiogiai su turizmu dirbantys asmenys.

- Tiesioginis LR turizmo indėlis į darbo rinką ir jo prognozė gauti iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. KR šis rodiklis apskaičiuotas pagal LR turizmo srityje tiesiogiai ir netiesiogiai dirbančių asmenų skaičių bei turistų dalimi KR lyginant su visais LR turistais.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

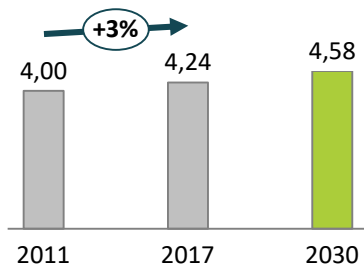
BAZINIS SCENARIJUS (2/2) | LIETUVOS TURIZMO SEKTORIUI PROGNOZUOJAMAS AUGIMAS, O KR REZULTATAI PRIKLAUSYS NUO PASIRINKTO REGIONO PLĖTROS SCENARIJAUS

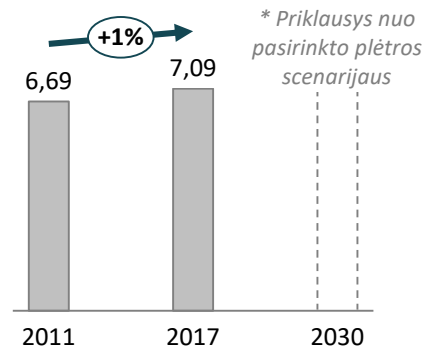
TIESIOGINIS TURIZMO INDĖLIS Į DARBO RINKĄ, %

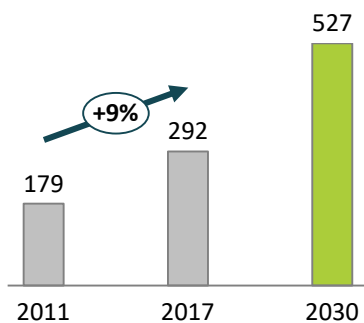
** Priklausys nuo pasirinkto plėtros scenarijaus*

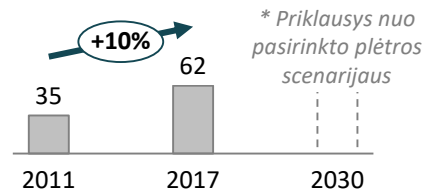
TURIZMO EKSPORTAS, % NUO VISO EKSPORTO

** Priklausys nuo pasirinkto plėtros scenarijaus*

METINĖS INVESTICIJOS Į TURIZMĄ, MLN. EUR

** Priklausys nuo pasirinkto plėtros scenarijaus*

TIESIOGINIS TURIZMO INDĖLIS Į DARBO RINKĄ rodo, kokią dalį visos regiono / valstybės darbo rinkos sudaro tiesiogiai su turizmu dirbantys asmenys.

- Tiesioginis LR turizmo indėlis į darbo rinką ir jo prognozė gauti iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. KR šis rodiklis apskaičiuotas kaip visas turizmo indėlis į darbo rinką, pakeistas pagal viso / tiesioginio turizmo indėlio į darbo rinką LR proporciją.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

TURIZMO EKSPORTAS NUO VISO EKSPORTO PARODO, kokią dalį regiono / valstybės bendro eksporto sudaro turizmo eksportas.

- Tiesioginis LR turizmo eksportas ir jo ateities prognozė gauti iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. KR turizmo eksporto dalis bendrame eksporte apskaičiuota remiantis KR turizmo eksportu (apskaičiuotas pagal LR turizmo eksportą bei turistų dalį KR) bei KR bendrojo eksporto.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

INVESTICIJOS Į TURIZMĄ rodo, kiek regionas ar valstybė gauna investicijų, skirtų turizmui. Rodiklis apima tiek privačias, tiek viešąsias investicijas į turizmą.

- Investicijos į turizmą ir jų ateities prognozė gauti iš Pasaulio kelionių ir turizmo tarybos studijos „Economic Impact 2017 Lithuania“. KR investicijos į turizmą 2017 m. apskaičiuotos pagal visas LR investicijas į turizmą bei visų LR turistų dalį KR.
- Istoriniai LR ir KR rodikliai išvesti naudojantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis.

- Aukštesnės KR procentinių rodiklių reikšmės rodo, kad turizmas yra santykinai svarbesnė ekonomikos sritis KR nei LR.
- Aukštesnė KR rodiklio procentinė reikšmė nereiškia, kad KR yra sukuriama daugiau turizmo BVP ar turizmo eksporto absoliučiaja reikšme (LR procentinės turizmo rodiklių dalys skaičiuojamos lyginant su didesnėmis LR vertėmis, o KR – su mažesnėmis KR reikšmėmis).

SCENARIJAI (1/2). KR SIŪLOMI TRYS PLĖTROS SCENARIJAI

Veiksniai, reikalingi plėtros scenarijams įgyvendinti: nuo imlumo darbei iki aiškaus išskirtinumo suformavimo

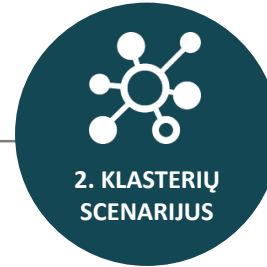

SCENARIJAI (2/2). KR PLĖTROS SCENARIJAI GRINDŽIAMI GERAJA UŽSIENIO ŠALIŲ PATIRTIMI

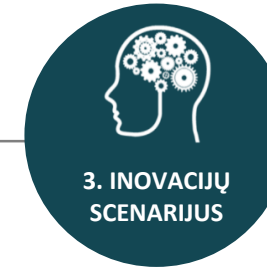
GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI SIŪLOMUOSE PLĖTROS SCENARIJUOSE

- Mecklenburg-Vorpommern regionas (MV) vykdo **periodišką** turizmo politikos ir jos specializacijos **planavimą** (kas 6–8 m. vertina praeito laikotarpio rezultatus ir atnaujiną turizmo koncepciją).
- Vienu pagrindinių Newry, Mourne ir Down regiono (NMD) turizmo elementų laikoma lankytojo patirtis ir patiriamas įspūdis per **regiono mito ir istorijos kūrimą**. Siekiant šio tikslo, regiono turizmo politikos objektu tampa kiekvienas vietos gyventojas ir kiekvienas turizmo paslaugų tiekėjas. Jiems suteikiama NMD mito ir istorijos ambasadorių rolė.
- NMD savo rinkodaros strategiją grindžia resursų sutelkimu į **populiariausių renginių ir objektų viešinimą**. Siekdamas užtikrinti tinkamą renginių finansavimą, regionas turi fiksuotą organizuojamų renginių skaičių ir prioritetizuoja 5 pavyzdinius nuotykių festivalius bei jų viešinimą.
- Nepaisant prastesnio pasiekiamumo oru (kurį kompensuoja dėmesys moderniems ir patogiems keliams), MV regionas 3–17 kartų lenkia kitų tirtų regionų turistų sk. apgyvendinimo įstaigose. Tai rodo, jog **efektyvesnis turimos infrastruktūros išnaudojimas** gali leisti išvengti didelių investicijų į didelio masto projektus (pvz., oro uostų plėtrą).

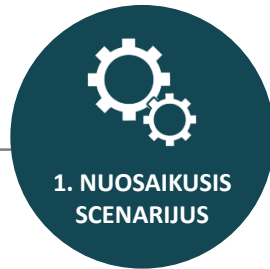
- Remiantis 3 sraigtų tarpinstituciniu bendradarbiavimo modeliu, Oulu regiono taryba į strateginio planavimo procesą **įtraukia privataus verslo ir švietimo sektoriaus atstovus**, užtikrinančius, jog strateginiuose dokumentuose keliami tikslai būtų aktualūs, o operatyvinės priemonės atitiktų paramos gavėjų poreikius.
- Strateginio **planavimo cikliškumą** Oulu regione užtikrinti padeda į procesą įsitraukusių aktorių įtraukimas į sprendimų priėmimą dėl strateginių projektų finansavimo ir išsikeltų tikslų vykdymo vertinimą.
- Už 3 sraigtų modelio taikymą ir regiono interesų atstovavimą nacionaliniu mastu Oulu regione atsakingas Šiaurės Ostrabotnijos **turizmo plėtros komitetas**. MV panašus institucinis darinys sudarytas į jį įtraukiant turizmo srities verslų asociacijas, jam priskiriant strateginių projektų vykdymą.
- Zeeland regionas papildomais **finansiniais instrumentais** (pvz.: Inovacijų plėtros fondu) skatina klasterizaciją su pažangesniais vystomos srities regionais.
- MV turizmo politika formuojama **atsižvelgiant į vietos gyventojų** ir turizmo sektoriaus veikėjų **nuomonę**.

- Tirtos šalys nėra pasiekusios šios stadijos, todėl geroji patirtis daugiausiai paremta kitų sektorių pavyzdžiais.
- Bioekonomikos srityje Zeeland regionas išvystęs platų spektrą **finansinių instrumentų**, kofinansuojančių regiono plėtrai didelę įtaką galinčias turėti iniciatyvas. Instrumentai apima visas inovacijų ciklo stadijas: nuo žinių perėmimo ir inovacijos koncepcijos vystymo pagal numatomą jos funkciją iki jos komercializavimo.
- Zeeland regione prie universitetų ir klasterių kuriami specializuoti **kompetencijų centrai**, besirūpinantys pažangių idėjų, praktikų ir procesų perėmimu, plėtojimu ir perdavimu prioritetizuojamos srities verslo ir valstybinio sektoriaus subjektams.
- Didžiausią dėmesį **investicijoms į inovacijas** Suomijoje skiriančiame Oulu regione (6 % nuo BVP) tai pat auga gyventojų skaičius (nuo 2000 m. išaugo 26 %), verslumas (vien 2016 m. buvo įkurta 1 617 naujų įmonių) ir turizmo sektoriaus rezultatai (nakvynių skaičius vietos apgyvendinimo įstaigose nuo 2000 m. išaugo 40 %).
- MV siekiama sukurti modernią **e. mobilumo** sistemą.

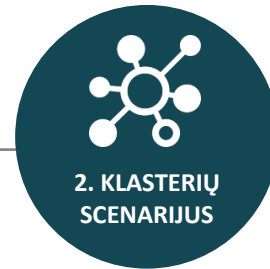
KR REKOMENDUOJAMAS JUNGTTINIS NUOSAIKIOJO IR INOVACIJŲ SCENARIJUS

GALIMŲ PLĖTROS SCENARIJŲ STIPRYBĖS (+) IR IŠŠŪKIAI (–)

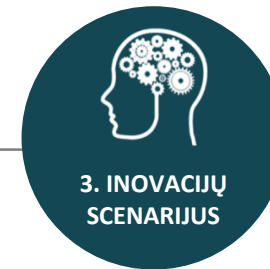
1. NUOSAUKISIS SCENARIJUS

- + Mažiausių investicijų reikalaujantis plėtros scenarijus.
- + Dėmesys į turizmo sektoriaus plėtrai reikalingų *prielaidų* („būtinų sąlygų“) gerinimą: efektyvus tarpusavio veiklų koordinavimas, stipresnė regioninė rinkodara ir kt.
- Nepakankamas turimo tarpsektorinių iniciatyvų, inovacijų potencialo išnaudojimas.

2. KLASTERIŲ SCENARIJUS

- + *Esamų* KR savivaldos, verslo ir mokslo išteklių ir kompetencijų jungimas.
- + Proaktyvus KR visuomenės grupių įtraukimas į turizmo sektoriaus plėtros iniciatyvas (poreikio nustatymą, planavimą, vykdymą).
- Ribotas lūkestis inovacijoms.
- Būtina, tačiau sudėtingai užtikrinama sąlyga – aktyvus privataus sektoriaus įsitraukimas.

3. INOVACIJŲ SCENARIJUS

- + Į inovacijas nukreiptos investicijos leidžia KR susikurti konkurencinį pranašumą Baltijos regione.
- + Skatinant inovatyvumą turizmo sektoriuje, KR didina savo patrauklumą ir kitose srityse (pvz., dėl platesnės darbo rinkos pasiūlos auga KR, kaip gyvenamosios vietos, patrauklumas, didinami gyventojų gebėjimai).
- Sėkmingam rezultatui būtinos didžiausios investicijos.
- Keblu prognozuoti inovacijų skatinimo produktus ir sėkmę (tačiau tinkamas pasiruošimas leidžia tikėtis maksimalaus iniciatyvų efektyvumo).

Strateginės sesijos metu vykusių diskusijų, LR ir užsienio turizmo aplinkos bei esamos KR turizmo situacijos analizės pagrindu rekomenduojama rinktis jungtinį nuosaikiojo ir inovacijų scenarijų:

- **Iki 2021 m.** vykdyti nuosaikų plėtros scenarijų. Taip sukuriamos vėlesnei plėtrai reikalingos *prielaidos*.
- **Nuo 2021 m. (iki 2030 m.)** rinktis inovacijų plėtros scenarijų. Taip ilgainiui didinamas KR turizmo subjektų ir jų veiklos koordinavimo lankstumas, atrandami ir plėtojami nauji konkurenciniai pranašumai. Tarp inovacijų scenarijaus įgyvendinimo formų – ir klasterių scenarijui būdingos iniciatyvos (tarpsektorinė partnerystė, bendra rinkodara, prireikus – mokymai ir kvalifikacijos kėlimas, kt.).

SIKTIANT, KAD PASIRINKTI SCENARIJAI BŪTŲ SĖKMINGAI ĮGYVENDINTI IR ATNEŠTŲ NAUDĄ KR, ATSAKINGOMS ORGANIZACIJOMS (KR SAVIVALDYBĖMS, AKR) BŪTINA IMTIS LYDERYSTĖS IR Į SPRENDIMŲ PRIĖMIMĄ (VĖLIAU – ĮGYVENDINIMĄ) ĮVAIRIAIS BŪDAIS ĮTRAUKTI VERSLO SUBJEKTUS + NVO IR BENDRUOMENES + ŠVIETIMO IR MOKSLO INSTITUCIJAS.

Susiję siūlymai – žr. sk. 55.

NUOSAIKIOJO SCENARIJAUS PRIEMONIŲ PLANAS IKI 2021 M.

NR.	PRIEMONĖ	REZULTATAS	REKOMEND. LYDERYSTĖ	REKOMEND. ĮTRAUKTI	ĮGYVEN- DINIMAS	POREIKIS / SĖKMĖS PRIELAIDOS
1.	KR turizmo ir bioekonomikos sektorių subjektų ekosistemos kūrimas ir valdysena	Sukurtas 1 ekosistemos dalyvių sąrašas. Priskirti ekosistemos dalyvių pogrupių lyderiai (tarp kurių – bioekonomikos, inovacijų, apgyvendinimo / maitinimo, vidaus vandenų, gamtinio turizmo, sveikatingumo turizmo, kt.). Parengta ir suderinta ekosistemos dalyvių bendradarbiavimo sistema.	AKR	<ul style="list-style-type: none"> • KR savivaldybės ir kt. viešojo valdymo įstaigos • Verslo asociacijos • KU ir kitos švietimo ir mokslo įst. • Bendruomenių atstovai 	Iki 2020 m.	<p>Nors KR šiuo metu jau veikia įvairūs verslo / bendruomenių susivienijimai, viso regiono konkurencingumui užtikrinti verslo, bendruomenių ir viešojo valdymo įstaigų partnerystės tinklą būtina stiprinti. Bendros ekosistemos ir jos pogrupių sukūrimas ir nuosekli, su jos dalyviais sutarta, ekosistemos valdysena užtikrins galimybes tolimesnėms, glaudesnėms bendradarbiavimo formoms (pvz., klasterių kūrimas), naujoms paslaugoms / produktams ir jų junginiams, bendromis vertybėmis pagrįstos jungtinės rinkodaros sėkmei.</p> <p>Ekosistemos kūrimą ir tolimesnę jos valdyseną siūloma organizuoti sekant angl. <i>Entrepreneurial Discover Process</i> (EDP) metodiką, įtraukiant visų vad. „keturkampės spiralės“ (angl. <i>quadruple helix</i>) grupių atstovus (viešojo valdymo įst., verslo, mokslo ir bendruomenių).</p> <p>Viena pirmųjų ekosistemos dalyvių bendradarbiavimo užduočių – suteikti šioje studijoje ir strateginiuose KR dokumentuose numatytiems projektams / iniciatyvoms prioritetus ir identifikuoti baigtinį dalininkų sąrašą, taip ekosistemos nariams sudarant galimybes dalyvauti įgyvendinant prioritetinius sprendinius ir sukurti aktyvios tinklaveikos kultūrą.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektyvi AKR lyderystė ir (potencialių) ekosistemos dalyvių motyvavimas.
2.	KR ženklo sukūrimas ir ženklo viešinimo strategijos parengimas	Sukurtas 1 KR ženklas. Parengta KR ženklo viešinimo strategija (surengtas viešųjų konsultacijų ciklas su verslo, bendruomenių, švietimo ir mokslo įst. atstovais: nustatomos KR ženklo viešinimo gairės turizmo paslaugoms ir produktams).	KR Plėtros taryba	<ul style="list-style-type: none"> • KR savivaldybės • KR savivaldybių TIC • AKR • Viešųjų konsultacijų dalyviai 	Iki 2021 m.	<p>Kaip rodo kitų sėkmingų turizmo skatinimo programų užsienio valstybių regionuose pavyzdžiai, bendras regiono (prekės) ženklas padeda formuoti jungtinį identitetą, siūlomų turizmo prekių ir paslaugų nuoseklumą, užtikrina lengviau pastebimą ir sėkmingesnę jų viešinimą.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktyvus viešųjų konsultacijų dalyvių įsitraukimas (Turizmo rinkodaros asociacija, Lietuvos kurortų asociacija, KR verslo subjektai, švietimo ir mokslo įst., turizmo paslaugų teikėjai ir bendruomenės). Kuriamas KR ženklas turi būti priimtinas, atpažįstamas ir suprantamas didžiosios dalies jo viešime dalyvausiančių turizmo ekosistemos dalyvių, KR bendruomenių. • Viešinimo strategijos rezultatų rodiklių sukūrimas ir nuosekli stebėseną.
3.	Turizmo informacijos teikimo KR turizmo klientams sisteminimas skirtinguose informavimo kanaluose	1 atnaujintas interneto puslapis su susietomis paskyromis socialiniuose tinkluose (<i>Facebook, Instagram, Twitter</i>).	Strateginė KR vystymo grupė	<ul style="list-style-type: none"> • KR savivaldybių TIC • AKR • Viešųjų konsultacijų dalyviai 	Iki 2021 m.	<p>Šiuo metu pagrindiniai turizmo informacijos interneto puslapiai – KR savivaldybių TIC tinklapiai – veikia skirtingais būdais, formomis, stiliumi. Siekiant formuoti bendrą KR įvaizdį, rekomenduojama konsoliduoti skirtingus informavimo šaltinius. Esamos informacijos sisteminimas ir KR specializaciją atliepančių turizmo sričių (pvz., kelionės vidaus vandenimis, mėgėjiška žvejyba) išryškimas prisidės prie bendros turizmo vizijos įgyvendinimo.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktyvus KR savivaldybių TIC bendradarbiavimas. • Sėkmingai įgyvendintas KR ženklo sukūrimo procesas, parengta jo viešinimo strategija. • Detalus turizmo klientų poreikių įvertinimas, kliento „kelio“ analizė (vykdant viešąsias konsultacijas su KR verslo įmonėmis, susivienijimais, bendruomenėmis).

INOVACIJŲ SCENARIJAUS PRIEMONIŲ PLANAS NUO 2021 M.

NR.	PRIEMONĖ	REZULTATAS	REKOMEND. LYDERYSTĖ	REKOMEND. ĮTRAUKTI	ĮGYVENDINIMAS	POREIKIS / SĖKMĖS PRIELAIIDOS
1.	Megaobjekto įkūrimas regiono centre – Klaipėdos m.	KR išaugęs vietos ir užsienio turistų srautas (asm.).	KR Plėtros taryba	<ul style="list-style-type: none"> Klaipėdos m. savivaldybė Viešųjų konsultacijų dalyviai 	Iki 2025 m.	<p>Klaipėdos ekonominės plėtros strategijoje „Klaipėda 2030“ numatytos megaobjekto statybos turi prisidėti prie išaugusio miesto ir regiono patrauklumo turistams. Pagal šioje studijoje suformuotą KR turizmo sektoriaus viziją, objektas gali būti skirtas darnaus pajūrio ir vandens turizmui: tapti regiono simboliu ir atnaujinti susidomėjimą KR išskirtinumu. Siūloma alternatyva – naujo Jūrų muziejaus padalinio (akvatinio pažintinio eksperimentariumo) įkūrimas.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> Aktyvus KR švietimo ir mokslo institucijų, verslo subjektų ir kt. suinteresuotų grupių įsitraukimas į projekto planavimą ir įgyvendinimą (projekto rengėjų vykdomos viešosios konsultacijos).
2.	Turizmo sektoriaus (ar turizmo produktus kuriančių) startuolių akceleratorius	Akceleratoriaus programos (1 m.) metu sukurti 2 nauji, 3 m. laikotarpyje palaikomi turizmo produktai / paslaugos.	KU	<ul style="list-style-type: none"> KR turizmo sektoriaus ekosistemos (inovacijų pogrupio) dalyviai 	Iki 2022 m.	<p>Vienas šioje studijoje numatytų horizontaliųjų KR konkurencinio pranašumo įgalinimo įrankių – inovacijos. KR, kaip modernaus, darnaus, inovacijas ir tradicijas jungiančio regiono įvaizdį padės kurti nauji, išskirtiniai turizmo produktai ir paslaugos, kuriems skatinti (akceleruoti) siūloma rengti kasmetinę programą.</p> <p>Prioritetinės turizmo produktų ir paslaugų sritys: aplinkosauga, sveikatinimas, darnus gamtos išteklių naudojimas (pvz., geoterminio vandens naudojimas turizmo tikslams).</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> Šalies ir užsienio akceleratorių organizavimo patirties pritaikymas. Aktyvus KR turizmo sektoriaus ekosistemos dalyvių bendradarbiavimas.
3.	Nemokamas bevielis interneto ryšys pasirinktose viešosiose erdvėse	Šalia prioritetizuotų turizmo objektų ir KR savivaldybių TIC veikiančios bevielio interneto ryšio zonos.	Strateginė KR vystymo grupė	<ul style="list-style-type: none"> KR savivaldybės KR savivaldybių TIC 	Iki 2023 m.	<p>Naujosios technologijos leidžia ne tik tenkinti vis platesnės lankytojų ir vietos bendruomenių grupės poreikius, bet ir įgalina efektyvesnę rinkodarą (teikiant informaciją, nukreipiant lankytojų srautus, renkant aktualius duomenis).</p> <p>Siūloma identifikuoti lankomiausius KR turizmo objektus ir erdves šalia KR savivaldybių TIC, įrengti kokybiškas nemokamo bevielio interneto ryšio stoteles, parengti aktualią informavimo (prisijungus prie ryšio) programą ir duomenų apie prisijungusius lankytojus (kelionės tikslas, dominančios paslaugos ir objektai, kt.) rinkimo bei analizės planą.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> Išrenkamos labiausiai prieinamos ryšio stotelių vietos. Parengiama efektyvi viešinamos ir renkamos informacijos programa.

KITŲ TURIZMO PLĖTROS PRIEMONIŲ NUO 2021 M. PLANAS

NR.	PRIEMONĖ	REZULTATAS	REKOMEND. LYDERYSTĖ	REKOMEND. ĮTRAUKTI	ĮGYVEN-DINIMAS	POREIKIS / SĖKMĖS PRIELAIDOS
1.	Turistų judumui KR skatinti skirtos infrastruktūros gerinimas	Regioninėje galimybių studijoje „Vakarų krantas“ numatytų sprendinių įgyvendinimas. Sukurta „Klaipėdos regiono bilieto“ sistema.	Strateginė KR vystymo grupė	<ul style="list-style-type: none"> • KR savivaldybės • KR savivaldybių TIC • AKR • VĮ Vidaus vandenų kelių direkcija 	Iki 2025 m.	<p>Turistų judumui (ypač – kitomis nei nuosavas automobilis transporto priemonėmis) tarp skirtingų KR savivaldybių skatinti rekomenduojama gerinti galimybes prieinamoms, patogioms kelionėms dviračiais, viešuoju transportu, laivais / valtimis ir kt. Tam reikia plėsti regiono dviračių takų tinklą ir kurti teminius maršrutus, gerinti vidaus vandenų transporto galimybes (laivais, valtimis, baidarėmis, plaustais, kt. priemonėmis) ir turizmo paslaugų pasiūlą šiuose maršrutuose, gerinti viešojo transporto jungtis tarp turizmo objektų skirtingose KR savivaldybėse.</p> <p>Lankytojų informavimui ir judumo tarp skirtingų turizmo objektų skatinimui siūloma sukurti „KR bilieto“ sistemą: bet kurioje savivaldybėje įsigijus „KR“ bilietą, lankytojas galėtų juo naudotis skirtinguose regiono turizmo objektuose, būtų informuojamas apie teminius maršrutus ir galėtų rinktis iš plataus (bendro visam KR) objektų sąrašo.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktyvus KR savivaldybių bendradarbiavimas rengiant / peržiūrint esamus teminius KR maršrutus. • Finansavimas „kietosios“ infrastruktūros kūrimui ir atnaujinimui. • Naujų / atnaujintų kelionių galimybių įtraukimas į bendras KR rinkodaros priemones. • Aktyvi AKR lyderystė ir (potencialių) ekosistemos dalyvių motyvavimas.
2.	Kurortinių teritorijų vystymas (Smiltynė, Giruliai, Karklės–Kukuliškių km.).	Teritorijoms (3) suteikiamas kurortinis statusas. Bent 3 įkurtuose rekreaciniuose objektuose išnaudojamos geoterminių vandenų galimybės sveikatinimo turizmui.	Klaipėdos m. sav. Klaipėdos raj. sav.	<ul style="list-style-type: none"> • AKR • Kt. KR turizmo ekosistemos dalyviai. 	Iki 2025 m.	<p>Šioje studijoje nustatomai KR turizmo sektoriaus vizijai pasiekti svarbu didinti darnaus pajūrio, sveikatinimo turizmo galimybes. Kurortinių teritorijų vystymas Smiltynėje, Giruliuose ir Karklės–Kukuliškių kaime reikšmingai prisidėtų prie turizmo paslaugų įvairovės. Didelį dėmesį rekomenduojama skirti KR išskirtinumo – geoterminio vandens – išnaudojimui sveikatinimo turizmo tikslais.</p> <p>/</p> <ul style="list-style-type: none"> • AKR sukuriama bendradarbiavimo ir informacijos dalijimosi platforma. • Atliekama detali finansavimo poreikio analizė ir veiksmų planas. • Užtikrinamas reikiamas finansavimas infrastruktūriniais projektams. • Naujų traukos centrų integravimas į esamą KR turizmo sektoriaus pasiūlą.

\ PAPILDOMOS KR TURIZMO PLĖTROS KRYPTYS, KURIOMS BŪTINAS VERSLO ĮSITRAUKIMAS

SIŪLOMOS KR TURIZMO SEKTORIAUS PLĖTROS KRYPTYS IR INICIATYVOS, KURIŲ VYKDYMAS PRIKLAUSO NUO SĖKMĖS BENDRADARBIAUJANT SU PRIVAČIU SEKTORIUMI

MICE TURIZMAS

- Skatinamas infrastruktūros konferencijoms ir didelio masto renginiams kūrimas / atnaujinimas (privataus verslo investicijos, pvz., įrengiant tarptautinio lygio konferencijų centrą).
- Tarptautinių teminių konferencijų pritraukimas ir organizavimas.
- Reikalinga vietinio ir tarptautinio susisiekimo galimybių (pvz., susisiekimas keltais) plėtra.
- Kuriamo KR įvaizdžio įtraukimas į privataus verslo rinkodaros priemones.

SVEIKATINGUMO TURIZMAS

- Jūros terapijos centro įkūrimas Neringos sav. (privataus verslo investicijos).
- Geoterminio vandens galimybių sveikatinimui išnaudojimas naujai kuriamoje kurortinėje infrastruktūroje (privataus verslo investicijos).
- Biotechnologijų ir medicinos / sveikatinimo verslo įmonių bendradarbiavimo skatinimas, orientuojantis į naujų sveikatingumo turizmo produktų kūrimą.

NAUJOSIOS TECHNOLOGIJOS

- Dirbtinio intelekto ir robotizacijos išnaudojimas, skatinant inovacijų turizmo produktams ir paslaugoms diegimą (pvz., inovacijų diegimo „konkursai“ apgyvendinimo įstaigose).
- Kūrybinių industrijų įmonių ir startuolių akceleratoriaus rezultatų pritaikymas turizmo sektoriui (pvz., įtraukiant KR verslo atstovus į poreikių paslaugoms ir produktams formavimą, vertinimą).
- Inovatyvių mob. aplikacijų, skirtų turizmo sektoriui, skatinimas finansinėmis / metodinėmis priemonėmis.
- Tarptautinių specializuotų technologijų / inovacijų renginių pritraukimas ir organizavimas KR.

APLINKOSAUGA

- Aplinkai draugiškų turizmo produktų ir paslaugų vystymo skatinimas (pvz., viešbučių įrengimas iš gamtai draugiškų medžiagų).
- Programų ir projektų, kurių metu būtų skatinamos „turizmo be atliekų“ (angl. *zero-waste tourism*) iniciatyvos, vykdymas.

SIEKIANT KOMPLEKSNIO TURIZMO PLĖTROS, NAUDINGA SKATINTI KLASTERIŲ KŪRIMĄSI

Esamų KR turizmo sektoriaus iššūkių sprendimui gali padėti regiono verslo įmonių klasterių kūrimasis...

... kurį AKR gali skatinti įvairiais etapais ir būdais

ESAMI KR TURIZMUI AKTUALŪS IŠŠŪKIAI

KR vyrauja mažos-vidutinės apimties turizmo įmonės, veikiančios pagal ryškiai pasireiškiantį sezoninį skumą

Trūkstantys kompetencijos tarpsektoriniame bendradarbiavime, aktyviai narystei tarptautiniuose tinkluose

Poreikis sukcentruoti KR turizmo informacijos (turizmo įstaigų ir verslo subjektų) teikimą, derinti ją su bendru KR įvaizdžiu

Neišnaudojama mokslinių tyrimų nauda siekiant geriau atpažinti vietinio / tarptautinio turizmo poreikius ir galimas inovacijas

GALIMI SPRENDIMO BŪDAI, SKATINANT KLASTERIZACIJĄ KR [*AKR: galimas AKR indėlis]

Bendradarbiavimu suinteresuotų šalių skaičiaus didinimas (nuo turizmo centrų į kaimyninius regionus), aktualių turizmo sričių įvairinimas (poilsinių, aktyvių vasaros turizmo sričių atstovų bendradarbiavimas su pasyvių / žiemos metu aktualių turizmo sričių atstovais) [*AKR: suinteresuotų šalių valdymas ir informavimas per „kontaktų vakarus“, bendrus teminius turizmo įmonių susitikimus, kt.]

Mokymai, kvalifikacijos kėlimas ir dalijimasis aktualia informacija klasterių kūrimu susidomėjusioms verslo įmonėms [*AKR: Lietuvos ir užsienio išorės ekspertų vedamų mokymų organizavimas KR verslui, aktyvi informacijos sklaida]

[*AKR: bendros turizmo rinkodaros formavimas ir palaikymas, besivienijančių verslo atstovų įtraukimas į KR įvaizdžio kūrimą]

Jungimasis į naujas tarptautines asociacijas ir organizacijas (tinklus) ar aktyvesnis įsitraukimas į esamų tinklų veiklą, palaikomas aktyvus dialogas tarp KR mokslo ir švietimo įstaigų bei bendradarbiaujančių verslo atstovų [*AKR: keldama turizmo plėtros klausimus, Asociacija turi tapti tarpininku tarp verslo atstovų poreikio formavimo ir mokslo ir švietimo įstaigų interesų, veikti kaip kompetencijų ir kontaktų centras]

KLASTERIO KŪRIMO ETAPAI | [*AKR] SIMBOLIŲ ŽYMIŠKUMAS GALIMAS AKR ĮSITRAUKIMAS

I. POREIKIS BENDRADARBIAUTI

- Verslo veiklos sričių apibrėžimas
- Potencialių partnerių identifikavimas [*AKR]
- Klasterio iniciatyvinės grupės formavimas [*AKR]

II. POTENCIALAUS KLASTERIO FORMAVIMAS

- Narių atranka
- Galutinio veiklos rezultato nustatymas [*AKR]
- Vertės kūrimo grandinės konstravimas

III. STRUKTŪROS KŪRIMAS

- Bendros veiklos struktūros parengimas
- Reikalingų išteklių identifikavimas ir planavimas
- F-jų ir atsakomybių priskyrimas

IV. LYDERIŲ GRUPĖS FORMAVIMAS

- Periodinių susitikimų rengimas
- Lyderių identifikavimas [*AKR] ir f-jų delegavimas
- Bendravimo būdų ir formų nustatymas

V. STRATEGIJOS RENGIMAS

- Strateginių tikslų [*AKR] planavimas
- Veiklos principų ir prioritetų nustatymas
- Pasitikėjimo ir bendradarbiavimo kultūros skatinimas [*AKR]

VI. FORMALIZAVIMAS

- Koordinatoriaus išrinkimas
- Narių, teisių ir atsakomybių apibrėžimas
- Biudžeto formavimas
- Juridinės veiklos formalizavimas

VII. PRIORITETINIŲ VEIKSMŲ PLANAVIMAS

- Aiškių trumpalaikių tikslų suformavimas
- Projektų rengimas ir įgyvendinimas

VIII. PLĖTRA

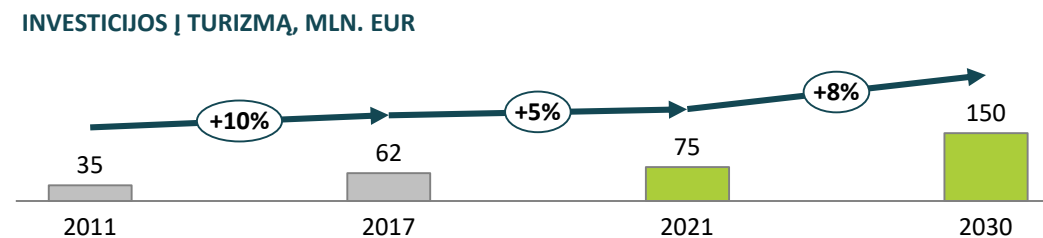
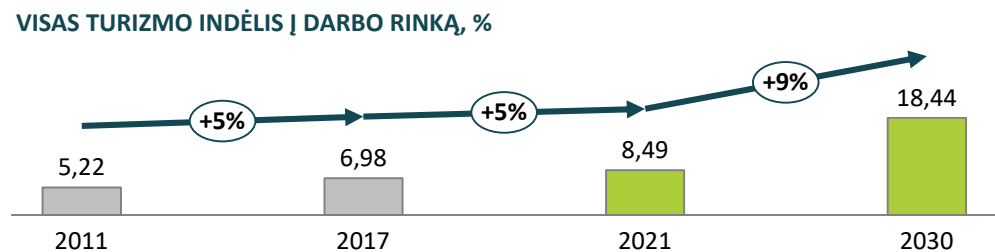
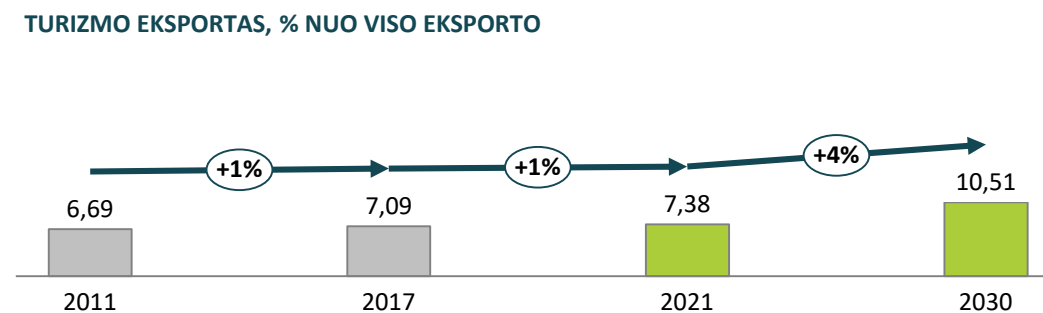
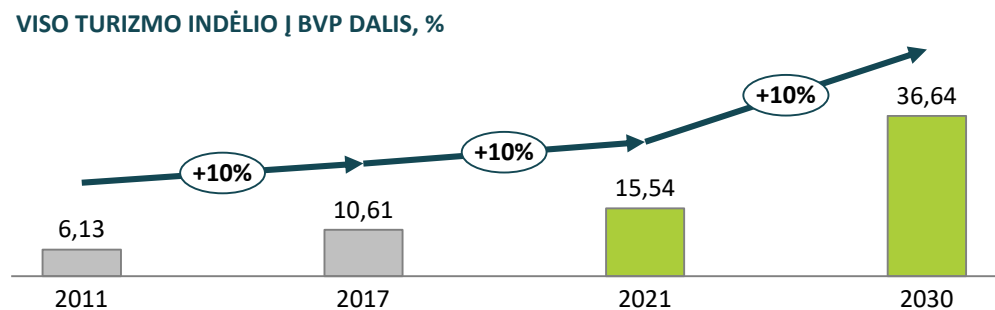
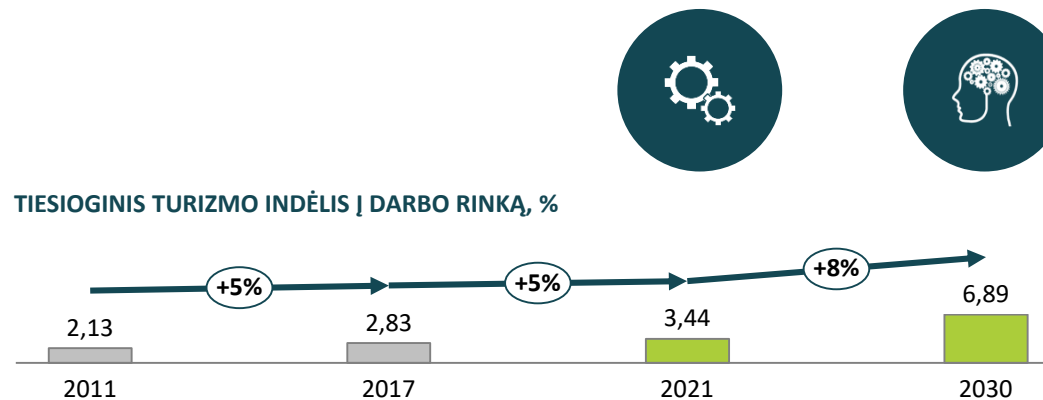
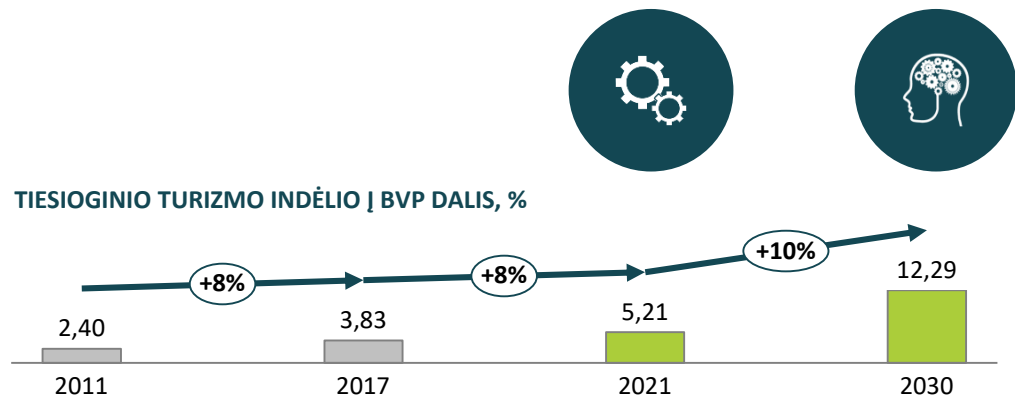
- Ilgalaikių strateginių tikslų priežiūra ir tikslinimas
- Jungimasis į tarptautinius tinklus [*AKR]
- Inovacijų, tyrimų ir kompetencijos vystymas [*AKR]

KR turizmo sektoriaus klasterių kūrimąsi ir aktyvią jų veiklą siūloma skatinti per:

- Suinteresuotų šalių valdymą (identifikuojant galimybes klasterius įvairinti geografiniu ir siūlomų turizmo produktų požiūriais)

- Būsimų (ir toliau – esamų) klasterių atstovų kompetencijų kėlimą (organizuojami mokymai ir dalinimasis patirtimi)
- Aktyvesnio dialogo su tarptautinėmis asociacijomis ir organizacijomis palaikymą
- Įgalinimą įsitraukti į kolektyvų viešosios infrastruktūros objektų kūrimo / atnaujinimo planavimą

IKI 2021 SIEKIAMA IŠLAIKYTI ESAMĄ MAKROEKONOMINIŲ RODIKLIŲ AUGIMO TEMPĄ, O IKI 2030 – ŠĮ AUGIMĄ PASPARTINTI ĮGYVENDINANT INOVACIJŲ SCENARIJŲ

KR TURIZMO SEKTORIUS TURĖTŲ TAPTI ATSKIRA KR EKONOMINĖS SPECIALIZACIJOS KRYPTIMI

JŪRINĖS EKONOMIKOS SEKTORIAI

 – susijusios jūrinės ekonomikos ir KR turizmo specializacijos kryptys

APIBENDRINIMAS

Nors 2016 m. turizmas sudarė tik 3,5 % KR BVP, siūloma turizmą vertinti kaip atskirą ekonominės specializacijos kryptį, o ne kaip jūrinės ekonomikos dalį:

- Jūrinė ekonomika yra svarbi pajūrio regionų plėtros sritis, prie kurios yra priskiriamas ir pakrančių turizmas. Tačiau tik 2 iš 8 KR turizmo specializacijos kryptių yra susijusios su jūrine ekonomika bei pakrančių turizmu (tokios KR turizmo specializacijos kaip kultūrinis ar kaimo turizmas negali būti tiesiogiai priskiriamos prie jūrinės ekonomikos specializacijos).
- Trys iš septynių KR savivaldybių (Skuodo r., Šilutės r. bei Kretingos r.) neturi sąsajos su Baltijos jūros pakrante, todėl jūrinė ekonomika bei jos plėtra yra aktuali tik Neringos, Klaipėdos m., Klaipėdos r. bei Palangos m. savivaldybėms.
- 2016 m. KR turizmo BVP buvo 155,5 mln. EUR. Pakrančių turizmas KR sukūrė tik 38,4 mln. EUR pridėtinės vertės. Šie duomenys parodo, kad didžioji dalis regione sukuriama turizmo finansinės naudos generuojama ne iš pakrančių turizmo.
- Nors turizmas sudaro nedidelę dalį regiono BVP, svarbu atkreipti dėmesį į netiesioginę turizmo naudą. Pvz., 2017 m. KR netiesioginis turizmo indėlis (indėlis, sukuriama ekonomikos dalyvių, kuriuos netiesiogiai palaiko turizmas) į regiono BVP buvo beveik tris kartus didesnis, lyginant su tiesioginiu indėliu. Taip pat turizmas gali turėti reikšmingą, bet finansiškai neišmatuojamą naudą KR ir nacionaliniam įvaizdžiui.

- Jūrinė ekonomika yra svarbi ekonominės specializacijos kryptis ES kontekste, tačiau ji nepadengia viso KR ir jame plėtojamo turizmo.
- Dėl šios priežasties siūloma turizmą KR plėtoti kaip atskirą ekonominės specializacijos kryptį, o ne kaip integralią jūrinės ekonomikos dalį.

TURINYS

Klaipėdos regiono turizmo sektoriaus analizė

1. Esama situacija:

1.1. Rodiklių apžvalga

1.2. Specializacija

1.3. Konkurencingumas

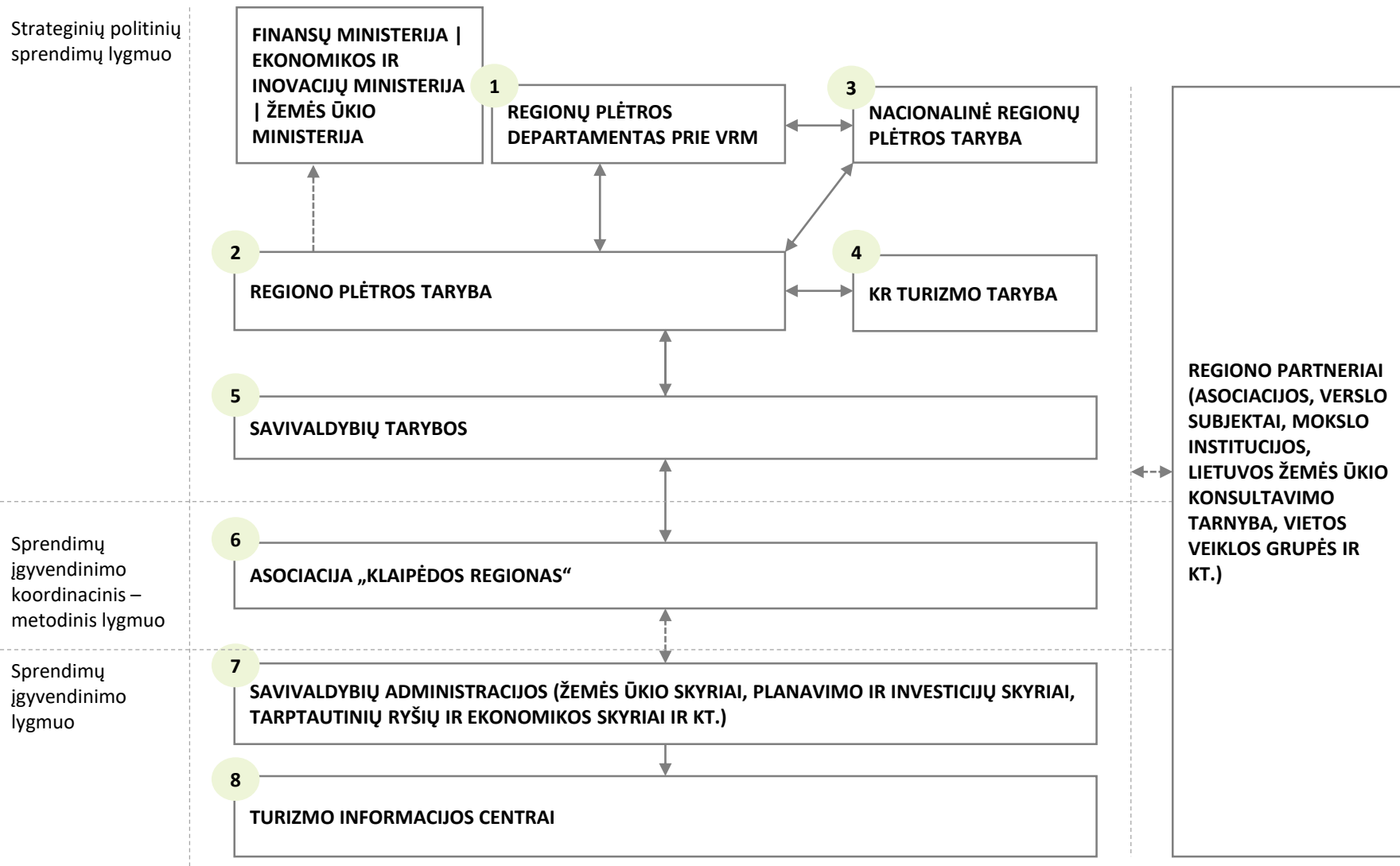
1.4. SSGG ir apibendrinančios išvados

2. Turizmo sektoriaus plėtra:

2.1. Specializacija, plėtros scenarijai ir siekiami rodikliai

2.2. Valdysenos modelis

ESAMAS KR TURIZMO IR BIOEKONOMIKOS SEKTORIŲ VALDYSENOS MODELIS (1/2)

ESAMAS KR TURIZMO IR BIOEKONOMIKOS SEKTORIŲ VALDYSENOS MODELIS (2/2)

1

REGIONŲ PLĖTROS DEPARTAMENTAS

- Departamentas įgyvendina nacionalinę regioninę politiką apskrityse, rengia regiono plėtros planą ir teikia jį regiono plėtros tarybai svarstyti ir tvirtinti, teikia pasiūlymus regiono plėtros tarybai, koordinuoja susijusių institucijų veiklą įgyvendinant nacionalinę regioninę politiką, analizuoja regiono socialinės, ekonominės ir demografinės būklės pokyčius ir atsižvelgdamas į surinktą informaciją siūlo regiono plėtros tarybai priimti sprendimus.

3

NACIONALINĖ REGIONŲ PLĖTROS TARYBA

- Susideda iš ministerijų, kitų valstybės institucijų, Lietuvos savivaldybių asociacijos, socialinių ir ekonominių partnerių atstovų ir regionų plėtros tarybų pirmininkų.
- Svarsto nacionalinę regioninę politiką, atskirų ūkio sektorių plėtros strategijas, nacionalinei regioninei politikai įgyvendinti skiriamas programas ir teikia išvadas bei pasiūlymus jų rengėjams ir Vyriausybei.

5

SAVIVALDYBIŲ TARYBOS

- Skiria ir atleidžia savivaldybės administracijos direktorius.
- Tvirtina savivaldybės biudžetą ir strateginius dokumentus.
- Tvirtina savivaldybės bendrąjį planą ar atskirų dalių bendruosius planus.
- Priima sprendimus dėl savivaldybės juridinių asmenų steigimo, priežiūros, reorganizavimo ir likvidavimo.

7

SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACIJOS

- Savivaldybės dalyvauja rengiant regiono plėtros programas, rengia ir įgyvendina savivaldybių strateginio planavimo dokumentus ir įgyvendinimo planavimo dokumentus, planuoja savivaldybių teritorijas.
- Valstybės ir savivaldybių sprendimus, susijusius su ŽŪ, įgyvendina savivaldybių ŽŪ skyriai. Savivaldybių planavimo ir investicijų skyriai koordinuoja savivaldybių turizmo plėtros planavimą ir įgyvendinimą.

2

REGIONO PLĖTROS TARYBA

- Sudaroma iš regiono savivaldybių merų, deleguotų savivaldybių tarybų narių, Vyriausybės paskirto asmens ir socialinių ir ekonominių partnerių atstovų.
- Taryba svarsto ir tvirtina regiono plėtros planą, teikia išvadas Vyriausybės įgaliotai institucijai ir Nacionalinei regioninės plėtros tarybai dėl regiono plėtros plano įgyvendinimo, svarsto investicijų projektus ir teikia savo išvadas Finansų ministerijai.

4

KR TURIZMO TARYBA

- Taryba sudaroma iš kiekvienos KR savivaldybės deleguotų trijų atstovų (politiko, administracijos direktoriaus ir turizmo specialisto), KR turizmo verslo atstovų, Asociacijos „Klaipėdos regionas“ vadovo, mokslo institucijų nario.
- Taryba formuoja turizmo plėtros strategines nuostatas, teikia pasiūlymus regiono plėtros tarybai ir kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms, koordinuoja bendras savivaldybių veiklas turizmo srityje.

6

ASOCIACIJA „KLAIPĖDOS REGIONAS“

- Asociacija skatina regiono tarptautinį bendradarbiavimą, telkia narių pastangas turizmo srityje, teikia projektus nacionalinėms valdžios institucijoms, organizuoja konsultacijas ir konferencijas, pritraukia paramą, užsiima reikiama leidyba, derina narių veiksmus, analizuoja nariams aktualią informaciją, bendradarbiauja su nevyriausybinėmis institucijomis, potencialiais partneriais.
- Asociacijos veiklos kryptį formuoja 7 KR plėtros tarybai priklausantys merai.

8

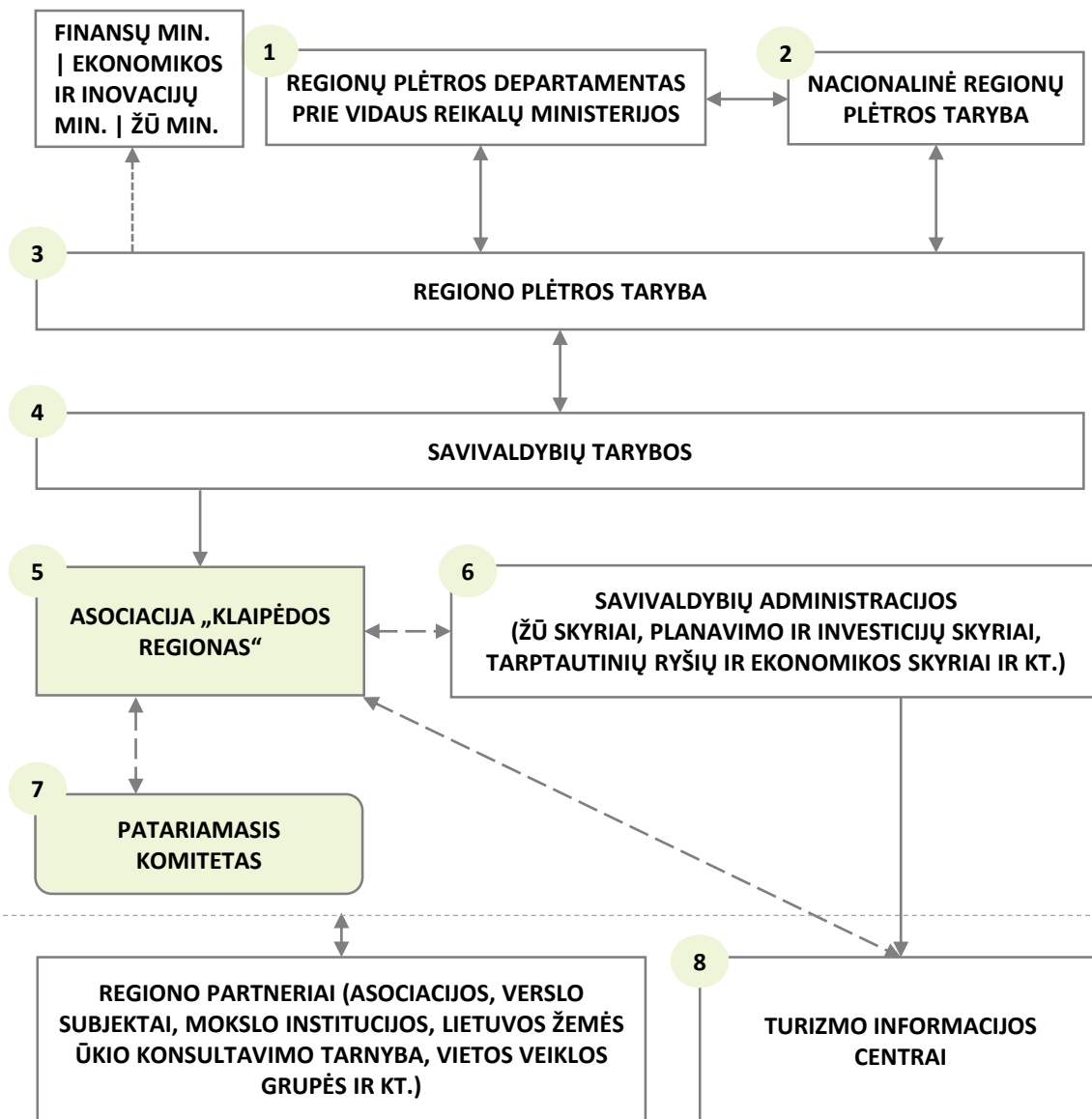
TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAI

- Centrus steigia KR savivaldybės, jos yra centrų sąvininkės.
- Centras platina informacinius ir kartografinius leidinius, klientams užsako apgyvendinimo vietas, kelionės bilietus, turizmo paslaugų paketus, platina savivaldybę reprezentuojančią informaciją, kaupia ir tvarko duomenis apie turistinius išteklius, rengia gidų kursus, informuoja apie turizmo paslaugas, lankytinas vietas ir objektus.

Funkcijų
dubliavimas

SIŪLOMAS KR TU IR BIOEKONOMIKOS VALDYSENOS MODELIS YRA GRĮSTAS DAUGIAPAKOPIU BENDRADARBIAVIMU

Strateginių politinių sprendimų lygmuo

Sprendimų įgyvendinimo koordinacinis – metodinis lygmuo ir sprendimų įgyvendinimo lygmuo

SIŪLOMI POKYČIAI

- Dėl funkcijų dubliavimo su AKR, prasminga būtų **naikinti** dabar veikiančią KR turizmo tarybą prie Regiono plėtros tarybos.
- Prie AKR (5) prasminga įsteigti **Patariamąjį komitetą** (7), susidedantį iš įvairių sričių ekspertų, teikiančių **rekomendacijas** AKR įvairiais klausimais (turizmo plėtra, bioekonomika, kūrybinių industrijų įtraukimas, kt.).
- Naujai kuriamą ir **visuomeniniais pagrindais** veikiančią komitetą (7) turėtų sudaryti regiono politikai, mokslo ir verslo organizacijų atstovai.
- Turizmo informacijos centrų (8) f-jas **rekomenduojama peržiūrėti**, apibrėžti ir suvienodinti tarp KR savivaldybių (nustatyti bendrą vaidmenį ir statusą valdysenos struktūroje, įgalinti įsitraukimui į bendrų regiono programų rengimą ir įgyvendinimą).

ASOCIACIJOS „KLAIPĖDOS REGIONAS“ VAIDMUO

- AKR (j) **koordinuotų** bendras savivaldybių veiklas įgyvendinant TU ir bioekonomikos iniciatyvas KR (atliktų angl. PMO f-jas, žr. kt. sk.), teiktų metodines konsultacijas savivaldybėms.
- Asociacija taip pat plėtotų ryšius su kitais regionais (pvz., dalyvaudama tarpregioniniame bioekonomikos klasteryje).
- Valdysenos modelis aktualus, kai įgyvendinami bendri strateginiai (visam KR aktualūs) projektai.

SIŪLOMAS MODELIS TURI UŽTIKRINTI LANKSTŲ SUSIJUSIŲ ŠALIŲ TARPUSAVIO BENDRADARBIAVIMĄ

POKYČIŲ (ŽR. PRAĖJUSIĄ SK.) ĮGYVENDINIMO PRINCIPAI

ATITIKIMAS KONTEKSTUI IR LANKSTUMAS

- Siūlomas modelis atitinka kitų aktualių, palygintinų struktūrų veiklų ir atsakomybių pasiskirstymą.
- Į veiklų valdymą / koordinavimą įtraukiamos išorės suinteresuotos šalys; sudarytos palankios sąlygos konsultacijoms ir bendradarbiavimui.
- Siūlomas modelis leidžia jungti skirtingų ekonominių sričių koordinavimą, dalinimąsi plėtros užduotimis ir rezultatais.
- Siūloma struktūra yra tinkama pirmam – nuosaikiamam – plėtros scenarijui įgyvendinti, nes apima neesminius organizacinius pokyčius (reikalinga tik dalinė pertvarka).
- Nuo 2021 m. pradėdant įgyvendinti inovacijų plėtros scenarijų, siūlomas valdysenos modelis bus pakankamai lankstus papildomų suinteresuotų šalių įtraukimui ar naujų koordinavimo formų diegimui.

REKOMENDUOJAMI SAVIVALDYBIŲ TARPUSAVIO BENDRADARBIAVIMO (IR AKR INICIATYVŲ KOORDINAVIMO) BŪDAI

DARBAS ANGL. PMO FORMA

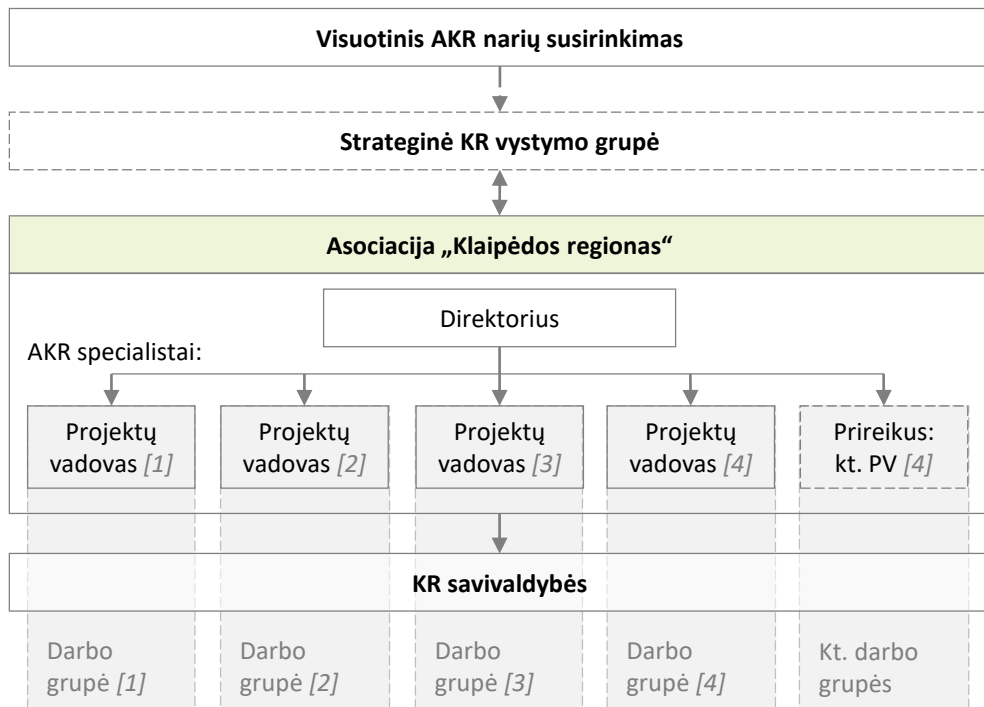
- Projektų valdymo komiteto (angl. *Project management office, PMO*) funkcija – vienoje organizacijos ar jų grupės vietoje koordinuoti visas tarpusavyje susijusias (bendro tikslo) iniciatyvas; užtikrinti lyderystę kuriant ir įgyvendinant plėtros scenarijų priemones.
- *PMO* grupė atlieka šias funkcijas:
 - Kartu su iniciatyvą (projektą, programos veiklą ar kt.) įgyvendinančiomis įstaigomis (pvz., KR savivaldybėmis) nustato aiškų iniciatyvos tikslą, apibrėžia konkrečius uždavinius ir sėkmės rodiklius (šiuo atveju, koordinuoja KR turizmo plėtros programos rengimą).
 - Inicijavimą įgyvendinimo metu *vertina* tikslo, uždavinių ir sėkmės rodiklių įgyvendinimą; tuo pagrindu atpažįsta ir valdo rizikas, informuoja vykdytojus apie jų pasiekimus ir teikia rekomendacijas.
 - Užtikrina bendrą iniciatyvas įgyvendinančių organizacijų supratimą apie siekiamą tikslą per nuoseklią *periodinę komunikaciją* (pvz., bendri ketvirčio susitikimai su savivaldybių atstovais, naujienlaiškiai suinteresuotoms grupėms, nuolatinis siekiamų rodiklių reikšmių atnaujinimas (naudojant įtraukius įrankius, pvz., angl. *dashboards*)).
 - Koordinuoja organizacijų darbą tarpusavyje (pvz., paskiria ir moderuoja susitikimus).
 - Konsultuoja organizacijas iniciatyvų vykdymo temomis (pvz., reikalingos kompetencijos šaltiniai, kiti išorės ištekliai, finansavimo galimybės).
 - Valdo komunikaciją tarp atsakingų organizacijų narių (viduje) ir kt. suinteresuotų šalių (išorėje).
 - Koordinuoja išorės suinteresuotų šalių (pvz., centrinės valdžios institucijų) įsitraukimą į iniciatyvų vykdymą.
- Siūloma *PMO* grupę suformuoti asociacijos „Klaipėdos regionas“ pagrindu (vadovas + atsakingi projektų vadovai).

DIRBAMA IR BENDRADARBIUJAMA ETAPAIS

- Įgyvendinami projektai (iniciatyvos) turi būti skaidomi į aiškius etapus, taip siekiant struktūruotai kontroliuoti jų vykdymo eigą:
 - Pasirengimas iniciatyvos įgyvendinimui: paskiriamas vienas atsakingas asmuo (ne institucija / skyrius) ir vykdymo komanda. Pasirenkama, kokių būdu bus siekiama iniciatyvos tikslo (apibrėžiamos veiklos ir metodai).
 - Inicijavimas: veiklos suplanuojamos laike, nustatomi sėkmės rodikliai (vėliau jų įgyvendinimą seka projekto komanda ir Asociacija „Klaipėdos regionas“). Suplanuojami iniciatyvai įgyvendinti reikalingi ištekliai.
 - Inicijavimų vykdymas: paskirstomos veiklos, sekamas jų vykdymo progresas, su suinteresuotomis šalimis ir tarpusavyje derinami ir tvirtinami veiklų rezultatai.
 - Užbaigimas: įvertinama iniciatyvos sėkmė („išmoktos pamokos“) ir nustatomi tolimesni veiksmai. Informaciją apie iniciatyvų pasisekimą ir „išmoktas pamokas“ kaupia Asociacija „Klaipėdos regionas“ (kaip projektų koordinatore, asociacija turi tapti KR turizmo plėtros „kompetencijų centru“).
- KR savivaldybių atstovai, vykdydami / koordinuodami skirtingas KR turizmo plėtros iniciatyvas, turi dalintis bendru supratimu apie kiekvienos iniciatyvos (projekto) etapą ir jo metu siekiamus rezultatus.
- Šią informaciją kaupia ir platina („tarpinių stotelių“, angl. *status-check* forma) *PMO* grupė – asociacija „Klaipėdos regionas“.

AKR IR SUSIJUSIŲ ORGANIZACIJŲ SPRENDIMŲ FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

SIŪLOMAS SPRENDIMŲ FORMAVIMO IR ĮGYVENDINIMO MODELIS

SPRENDIMŲ FORMAVIMAS

- Visuotinis AKR narių susirinkimas sutaria dėl bendrų KR turizmo, ŽŪ / bioekonomikos ir kt. ekonomikos sektorių *vystymo prioritetų*.
- **Naujai sukuriama strateginė KR vystymo grupė**, sudaryta iš KR savivaldybių (siūloma: strateginio planavimo) specialistų, formuoja ir tvirtina Visuotinio AKR narių susirinkimo nustatytų vystymo prioritetų *įgyvendinimo planus ir priemones*.
- Strateginės KR vystymo grupės veiklos tikslai:
 - Jungti strateginių sprendimų priėmimą (Visuotinis AKR narių susirinkimas) ir jų įgyvendinimą projektiniu / operaciniu lygmeniu (AKR, KR savivaldybių darbo grupės).
 - Teikti nuoseklią strateginę lyderystę Visuotinio AKR narių susitikimo suformuotomis kryptimis.
 - Priimti vystymo / plėtros sprendimus regiono lygmeniu.

SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMAS

- Visuotinio AKR narių susirinkimo ir Strateginės KR vystymo grupės suformuotos sektorių plėtros priemonės įgyvendinamos *projektiniu pagrindu*.
- Atskiro projekto vadovu skiriamas *savivaldybės*, kurios teritorijoje įgyvendinamos pagrindinės projekto veiklos, *didžiausią tematinę kompetenciją sutelkusio institucinio padalinio* vadovas, jo deleguotas specialistas ar, trūkstant vidinių kompetencijų, – išorinis ekspertas. Projekto įgyvendinimo rezultatai yra šio projekto vadovo atsakomybė.
- Savivaldybių projektų įgyvendinimui suburiamos lanksčios darbo grupės: kt. savivaldybių specialistai, reikalingas žinias / kompetencijas turintys verslo ir mokslo įstaigų, bendruomenių atstovai.
- Projektus regioniniu lygmeniu *koordinuoja* ir reikalingą metodinę pagalbą teikia Asociacija „Klaipėdos regionas“ (atskiriems projektams priskiriami AKR specialistai, vad. projektų vadovai).

